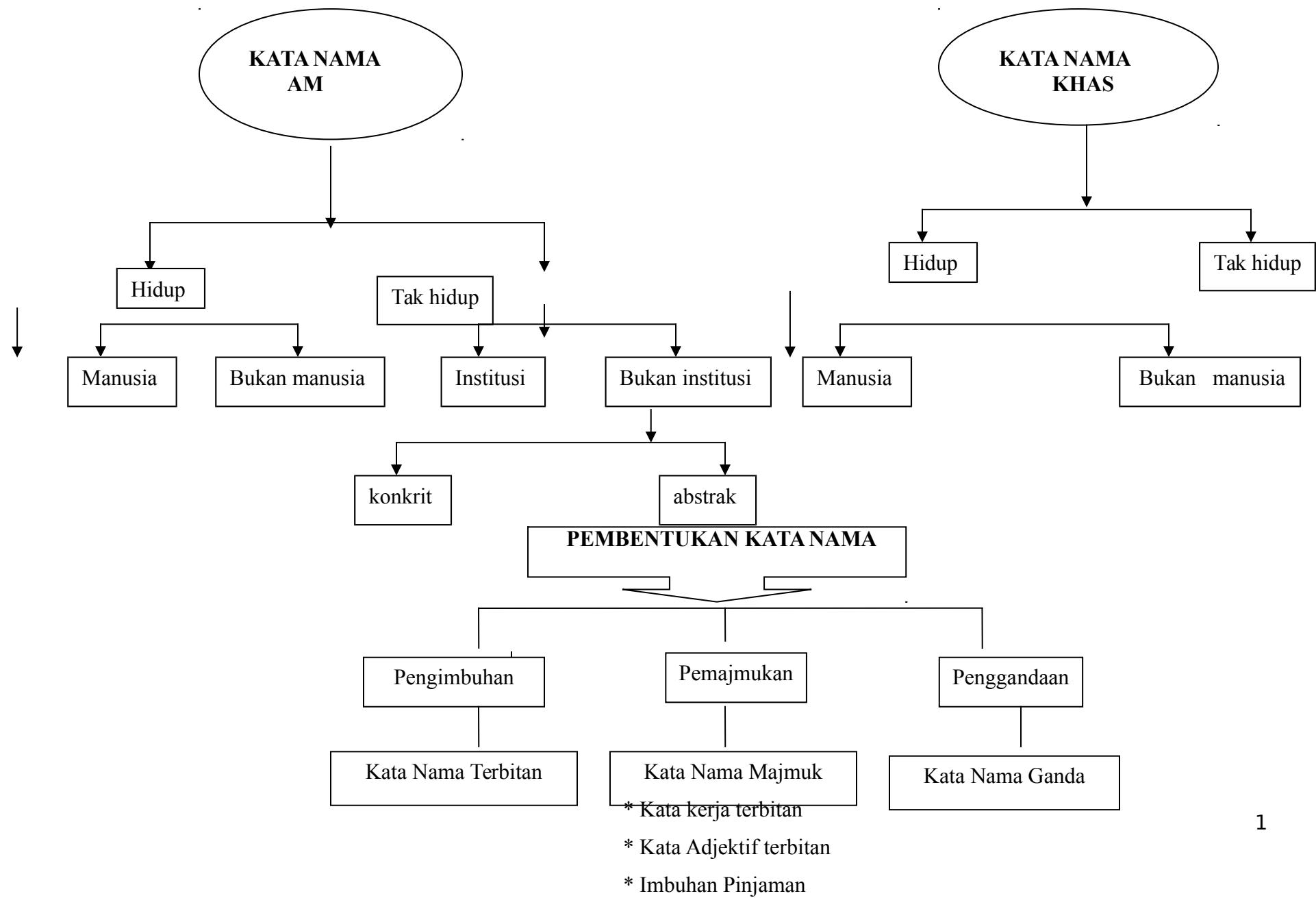

KATA NAMA

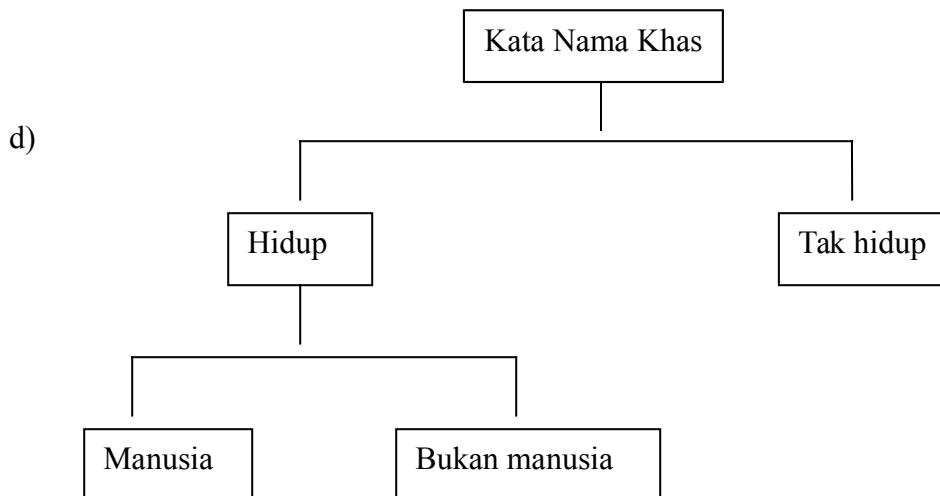
KATA NAMA

1. Kata nama merujuk kepada kata yang menamakan manusia, haiwan, tempat, benda, atau konsep.
2. Kata nama boleh menjadi pasangan kepada penjodoh bilangan dalam ayat. Sebagai contoh: seorang pemuda, dua biji bola, beberapa helai kain dan sebagainya.
3. Kata nama boleh disertai kata ganti nama tunjuk seperti *itu* dan *ini*. Sebagai contoh: rumah ini, pemuda itu.

Pengelasan Kata Nama

1. Kata Nama Khas

- a) Merujuk kepada kata yang menamakan sesuatu benda yang khusus.
- b) Huruf pertama bagi kata nama khas ditulis dengan huruf besar.
- c) Pembahagian kata nama khas adalah seperti berikut.

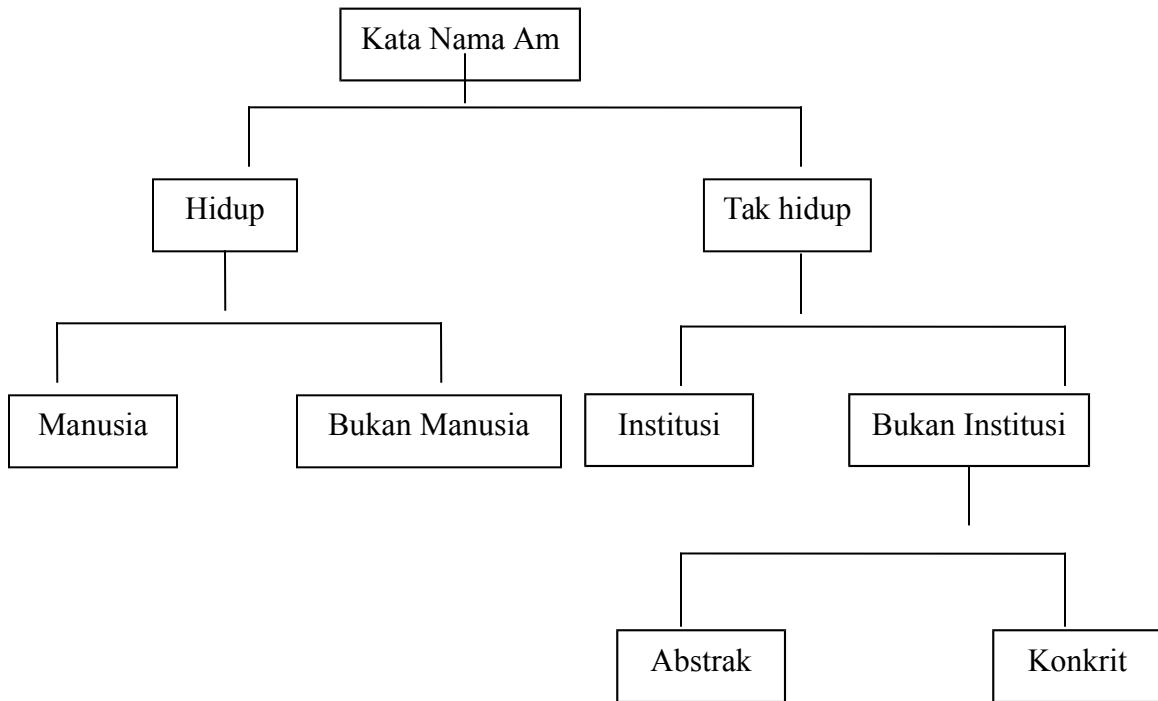
Kata nama khas hidup manusia merujuk kepada manusia, contohnya Rihan dan Ali.

Nama ini boleh didahului dengan nama panggilan atau gelaran seperti :
Doktor Raihan, Profesor Ali, dan Puteri Gunung Ledang.

- e) Kata nama khas bukan manusia merujuk kepada benda yang hidup tetapi bukan manusia seperti haiwan. Sebagai contoh :
Si Comel, Si Belang, Rana Tempraria (katak), dan sebagainya.
- f) Kata nama khas tak hidup pula merujuk kepada benda-benda yang khusus tetapi tidak hidup. Antaranya ialah nama benda seperti:
Proton Waja (kereta), Putrajaya (tempat), Cincin Rahsia (Judul Buku), Faber Castel (pen) dan sebagainya.

2. Kata Nama Am

- a) Kata nama am ialah kata yang menamakan manusia, binatang, benda, tempat atau konsep secara umum.
- b) Huruf pertama kata nama am ditulis dengan **huruf kecil** kecuali pada pangkal ayat.
- c) Pembahagian kata nama am adalah seperti berikut:

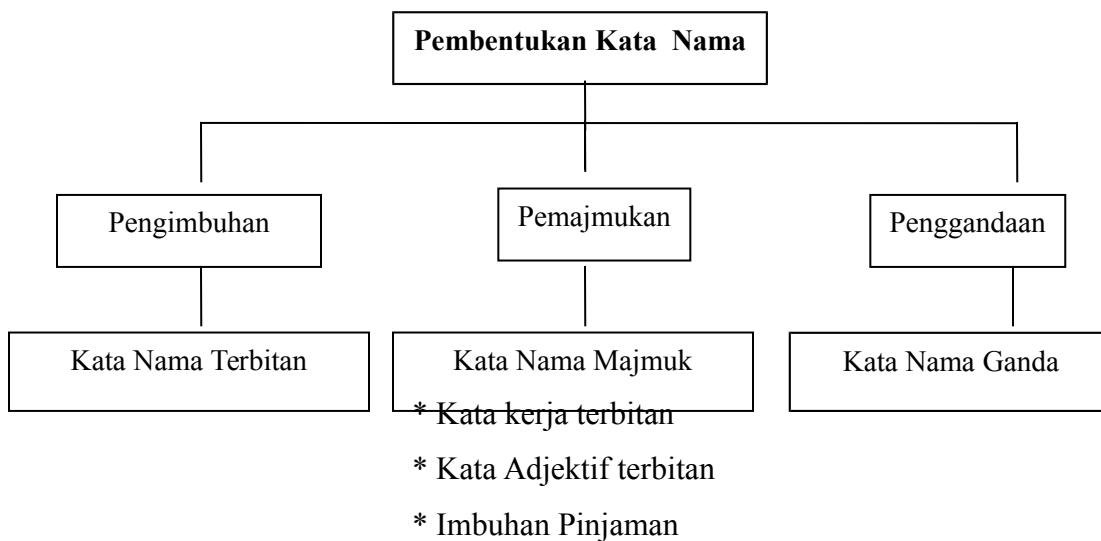
- d) Kata nama am hidup manusia merujuk kepada manusia seperti akauntan, hakim, kerani, bayi, sasterawan dan sebagainya.
- e) Kata nama am hidup bukan manusia merujuk kepada benda hidup bukan manusia seperti ular, ikan, burung, malaikat, tebu dan sebagainya.
- f) Kata nama am bukan institusi abstrak merujuk kepada kata nama yang bersifat abstrak atau mujarat, tidak dapat dilihat, tidak dapat dipegang, atau dirasakan kewujudannya seperti bayangan, senyuman, urusan, cerita dan sebagainya.
- g) Kata nama am bukan institusi konkret pula merujuk kepada kata nama yang bersifat maujud, dapat dilihat, dapat disentuh dan dapat dirasakan kewujudannya seperti jalan raya, jambatan, kereta, gunung, padang dan sebagainya.

Pembentukan Kata Nama

- a) Pembentukan kata nama merujuk kepada proses membentuk kata yang melibatkan

penambahan unsur-unsur morfologi seperti kata ganda, imbuhan dan pemajmukan.

- b) Berikut dirujuk kepada proses pembentukan kata nama:

PENGIMBUHAN

Pengimbuhan Kata Nama

- a) Kata nama terbitan merujuk kepada kata yang terhasil melalui pengimbuhan. Sebagai contoh kata nama kekasih adalah hasil pengimbuhan awalan *ke* dengan kata dasar *kasih*.
- b) Proses pengimbuhan ini melibatkan imbuhan awalan, akhiran, apitan dan sisipan. Sebagai contoh:

Imbuhan	Kata Dasar	Kata Nama Terbitan
Awalan pe	kebun	pekebun (orang yang berkebun)
Akhiran an	tempat	tempatan (kawasan)
Apitan pen...an	darat	pendaratan (proses)
Sisipan...er...	gigi	gerigi (alat)

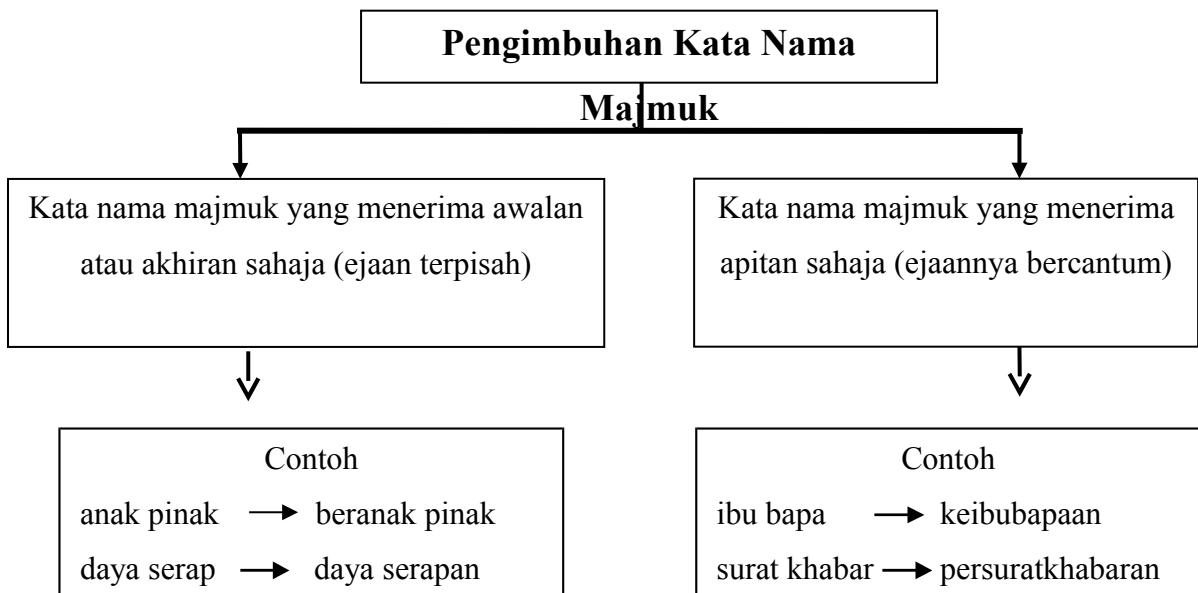
PEMAJMUKAN

Pemajmukan Kata Nama

- a) Kata nama majmuk ialah kata yang dirangkaikan daripada dua kata dasar atau lebih yang membawa maksud tertentu.
- b) Kata nama majmuk boleh dikelaskan kepada rangkai kata bebas, istilah khusus dan kiasan seperti berikut:

Jenis Kata Nama Majmuk	Contoh Kata Nama Majmuk
Rangkai kata bebas	air mata, bandar raya, kapal terbang
Istilah khusus	segi empat, pita videa, temu duga
Kiasan	anak emas, ulat buku, wang kopi

- c) Kata nama majmuk boleh juga diberi imbuhan. Terdapat dua bentuk pengimbuhan kata majmuk seperti yang berikut:

Penggandaan Kata Nama

- a) Kata ganda ialah kata yang terbentuk daripada kata dasar yang diulang atau digandakan. Kata ganda mestilah ditandakan tanda sempang (-).

- b) Kata nama ganda merujuk kepada kata yang digandakan untuk melahirkan maksud tertentu. Berikut ialah jenis-jenis penggandaan kata nama:

Jenis Penggandaan	Contoh
Penggandaan Penuh	a. Kata nama tunggal * anai-anai, mata-mata b. Imbuhan awalan * ketua-ketua, juruacara-juruacara c. Imbuhan akhiran * minuman-minuman, soalan-soalan d. Imbuhan apitan * kesatuan-kesatuan, pendapatan-pendapatan
Penggandaan Separa	a. Kata nama tunggal * bebwang, lelangit b. Kata nama imbuhan * buah-buahan, ingat-ingatan
Penggandaan Berentak	a. Pengulangan Vokal * kuih-muih, sayur-mayur b. Pengulangan Konsanon * gunung-ganang, kenduri- kendara c. Pengandaan bebas * rempah-ratus, saudara-mara

Frasa Nama

- a) Frasa ialah unit yang terdiri daripada dua perkataan atau satu perkataan yang dapat diperluas menjadi dua perkataan atau lebih.
- b) Frasa nama ialah satu konstituen utama dalam binaan ayat.
- c) Frasa nama boleh berfungsi sebagai subjek, objek ataupun predikat.

i. Subjek

Suhaimi bekerja sebagai guru.
Subjek

ii. Objek

Dia menghiris bawang.
Objek

iii. Predikat

Itu bangunan pejabat pelajaran daerah.
Predikat

- c) Binaan frasa nama perlulah mengikut **Hukum D-M**. **D** bermaksud **diterangkan** yang hadir pada kedudukan pertama frasa nama manakala **M** bermaksud **menerangkan**. yang hadir pada kedudukan kedua frasa nama. Sebagai contoh:

Diterangkan (D)	Menerangkan (M)
jentera	pembajak
sos	cili
Ali	tukang gunting
Restoran	Aminah

- d) Terdapat pengecualian dalam penggunaan hukum **D-M** akibat kebiasaan. Sebagai contoh:

Diterangkan (D)	Menerangkan (M)
ibu	negeri
perdana	menteri
Inspektor	Polis

LATIHAN KENDIRI 1

Gariskan kata nama khas yang terdapat dalam ayat-ayat di bawah.

- Ayah dan abang pergi ke Jabatan Pelajaran Selangor.
- Sarapan pagi Puan Rahmah telah terhidang di atas meja.

- c. Adik Salmah belum memperoleh kad pengenalan.
 - d. Jalan ke Kelang akan diperluas.
 - d. Cikgu Rozita pandai berjenaka..
 - e. Hikayat Awang Sulung Merah Saga sudah saya baca.
 - f. Dua buah kapal kontena berlanggar di perairan Selat Melaka.
 - g. Kisah dogeng Pak Belalang mendapat tempat pertama dalam pertandingan itu.
 - h. Montel tidak berselera makan kerana sakit.
 - i. Abu pergi ke pejabat pos pada pagi tadi.
 - j. Kami membuat lawatan ke Muzium Negara.

LATIHAN KENDIRI 2

Tuliskan (betul) pada ayat yang betul dan (salah) pada ayat yang salah.

- a. Seniman itu dianugerahkan pingat oleh Sultan. ()
 - b. Semua pelajar memberikan tumpuan terhadap pengajaran Cikgu Ali. ()
 - c. Rumah Abu terletak berhampiran dengan Pejabat Pos. ()
 - d. Mereka ialah kakitangan Syarikat gemilang. ()
 - e. Perompak itu ditembak oleh Pengawal. ()
 - f. Hotel mewah itu mendapat tempat Pertama dalam pertandingan itu. ()
 - g. Si Tompok amat manja apabila dipanggil oleh tuannya. ()
 - h. Keluarga Encik Hashim sentiasa dibantu oleh pihak kerajaan ()

LATIHAN KENDIRI 3

Isi tempat kosong dengan jawapan yang betul.

1. Pihak polis telah merampas beberapa keping _____ daripada pemuda itu.

 - A. pensel
 - B. telefon
 - C. radio
 - D. gambar

2. Abang bekerja sebagai juruaudit di _____.
A. Parit Sulung B. Honda
C. Syarikat Maju Jaya D. Adidas

3. _____ kakak terpaksa dibaiki kerana rosak dimasuki virus.
A. Jam B. Basikal
C. Komputer D. Kereta

4. Sebuah lori telah melanggar sebuah kereta _____ awal pagi tadi.
A. Kamus Dewan B. Majalah Suri
C. Honda Civic D. Kuantan

5. Ayah menghadiahkan sejambak _____ kepada emak sempena Hari Ibu.
A. rumput B. pen
C. bunga D. pokok

6. Emak ke _____ menaiki kereta api Senandung Malam.
A. jejantas B. kedai
C. Pulau Pinang D. Restoran Jess

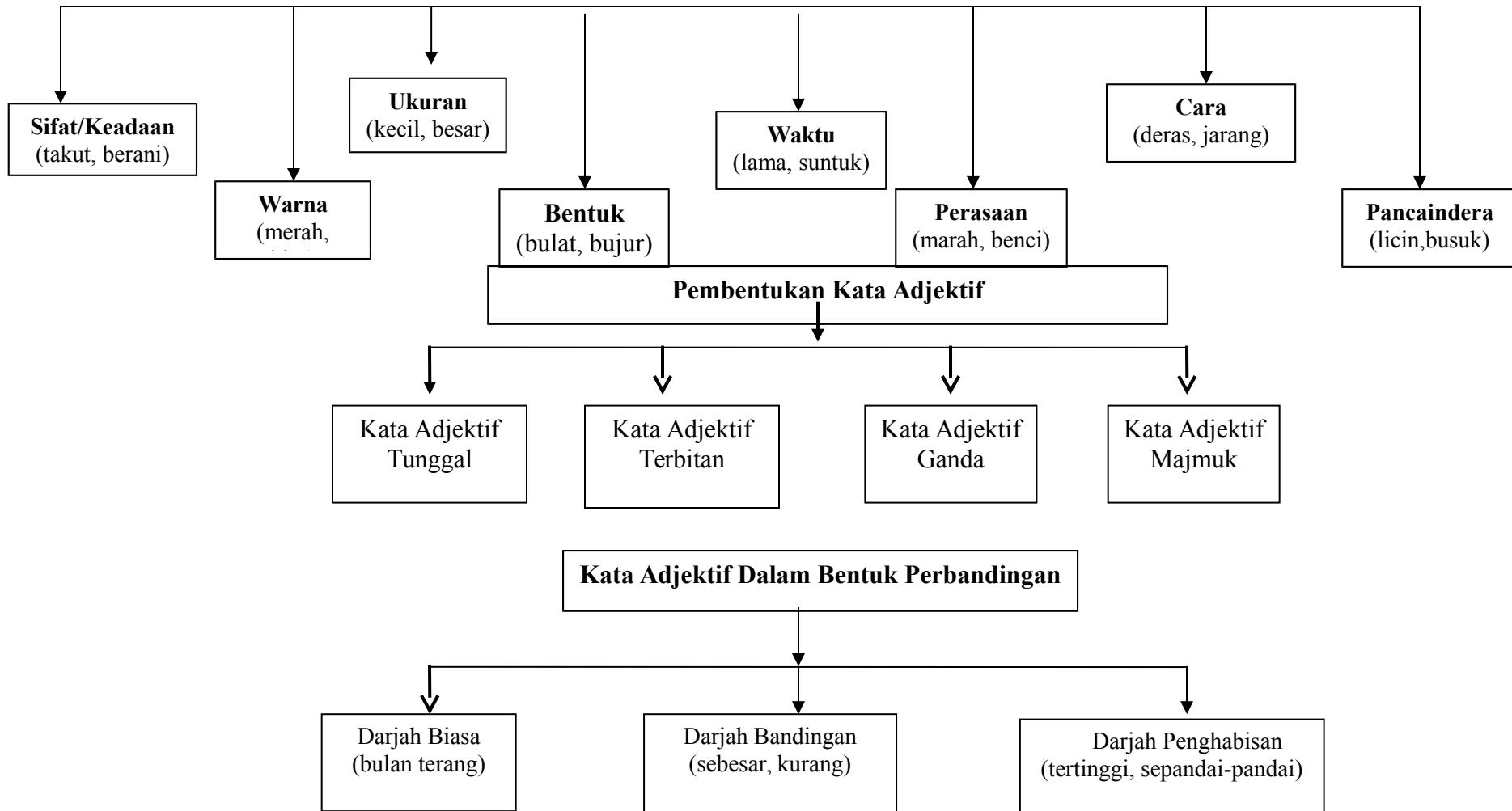
7. Semua _____ orang ramai akan didermakan kepada anak yatim.
A. doa B. permintaan
C. sumbangan D. restu

8. Ayah saya akan menyambung pekerjaan sebagai pensyarah di _____.
A. Syarikat Wira B. Kolej Putra
C. Taman Damai D. Istana Negara

9. Sebuah komuter telah terbalik di _____.
A. Dewan Jugra B. pilot
C. Syarikat Ria D. Hentian Pudu

10. Ali bertugas sebagai kerani di _____.
A. balai polis B. Pejabat Pos Bukit Putih.
C. rumah C. hospital

JENIS-JENIS KATA ADJEKTIF

KATA ADJEKTIF

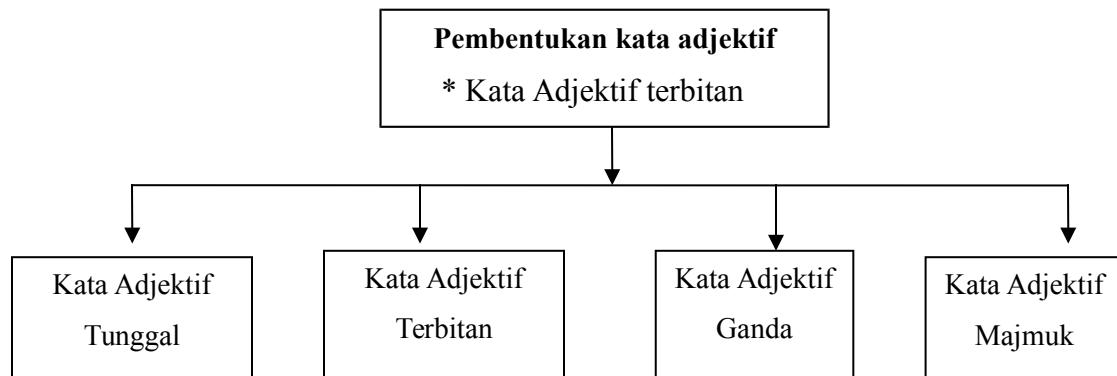
1. Kata adjektif ialah kata yang digunakan untuk menunjukkan sesuatu sifat atau keadaan kata nama atau frasa nama.
2. Kata adjektif juga dikenali dengan kata sifat.
3. Kata adjektif boleh dibezakan dengan kata kerja dan kata nama kerana boleh diikuti dengan kata penguat.
4. Terdapat sembilan jenis kata adjektif iaitu sifat / keadaan, warna, ukuran, bentuk, waktu, jarak,

Jenis	Keterangan	Ayat Contoh
Sifat/Keadaan	Menerangkan sifat atau keadaan manusia, haiwan, benda dan tempat. Contoh kata: baik, jahat, cerdik, pandai, gopoh	a. Budak <i>baik</i> selalu dipuji. b. Anak guru itu sangat <i>cerdik</i> .
Warna	Menerangkan warna Contoh kata: merah, putih, hijau, perang, ungu	a. Baju <i>hijau</i> itu kepunyaanku. b. Tubuhnya diselimuti kain <i>putih</i> .
Ukuran	Menerangkan ukuran Contoh kata: panjang, pendek, tebal, kerdil, renek	a. Lukanya dibalut dengan kain <i>nipis</i> . b. Ruang kecil mudah diurus.
Bentuk	Menerangkan bentuk Contoh kata: bulat, bujur, leper, buncit, lurus, lekuk	a. Bola ragbi berbentuk <i>lonjong</i> . b. Perut Pak Ali <i>buncit</i> .
Waktu	Menerangkan konsep masa Contoh kata: baharu, lama lampau, silam, awal, cepat	a. Jam dinding itu <i>lambat</i> satu jam. b. Ketibaan kami masih <i>awal</i> .
Jarak	Menerangkan konsep ruang antara dua benda atau keadaan Contoh kata: nyaris, jauh, dekat, hampir	a. Rumahnya <i>hampir</i> dengan sekolah. b. Mereka <i>nyaris</i> kemalangan pada malam itu.

cara, perasaan dan pancaindera.

PEMBENTUKAN KATA ADJEKTIF

Pembentukan kata adjektif melibatkan proses berikut:

1. Kata Adjektif Tunggal

- Merupakan kata adjektif yang berpunca daripada kata dasar.
- Kata adjektif tunggal lebih mudah digunakan dan boleh diikuti dengan kata penguat.
- Antara contoh ayat kata adjektif ini ialah:
 - Warna kuning ialah warna kegemaran saya.
 - Pada hari itu, bulan sungguh terang.

2. Kata Adjektif Terbitan

- Merupakan kata adjektif tunggal yang diberi imbuhan seperti awalan, apitan dan sisipan.

Awalan	ter + kecil = terkecil se + tinggi = setinggi	i. Abu pelajar yang <i>terkecil</i> dalam kelas itu. ii. Dia <i>setinggi</i> saya.
Apitan	ke....an	i. Gaya hidupnya sungguh <i>kebaratan</i> .
Sisipan	i. sisipan -em- ii. sisipan -el-	i. Hatinya <i>gemuruh</i> menunggu keputusan juri. ii. Bilik <i>selerak</i> itu milik saya.

3. Kata Adjektif Ganda

- Kata adjektif ganda boleh diterbitkan melalui tiga cara iaitu penggandaan penuh, penggandaan separa, dan penggandaan berentak.

Jenis Penggandaan	Ayat contoh
Penggandaan Penuh	Rumah di kampung itu <i>besar-besar</i> .
Penggandaan Separa	Mak Limah bermiaga secara <i>kecil-kecilan</i> .
Penggandaan Berentak	Pesta pada malam itu <i>gilang-gemilang</i>

4. Kata Adjektif Majmuk

- Kata adjektif majmuk terhasil daripada proses yang merangkaikan dua kata dasar atau lebih yang membawa makna tertentu.
- Kata adjektif majmuk dieja terpisah dan bertindak sebagai satu unit. Sebagai contoh, merah jambu, hijau daun, biru laut, kuning langsat dan muda remaja.

Kata Adjektif dalam bentuk perbandingan

- Kata adjektif dapat digunakan untuk menerangkan tiga darjah perbandingan seperti berikut:

Darjah Perbandingan	Ayat Contoh
Darjah Biasa	i. Hidup keluarga itu <i>sederhana</i> . ii. Malam itu bulan <i>terang</i> .
Darjah Bandingan i. awalan se ii. kata penguat lebih atau kurang	i. Rumah Abu <i>sebesar</i> rumah Ali. ii. Murid itu <i>kurang</i> pandai daripada murid lain.
Darjah Penghabisan i. se- + kata adjektif+ganda+kata nama ii. ter- + kata adjektif iii. paling + kata adjektif iv. kata adjektif + sekali v. ter- + (amat/sangat) + kata adjektif <i>* paling + kata adjektif tidak perlu diikuti oleh sekali kerana binaan ter-, paling dan sekali kerana membawa maksud darjah penghabisan.</i>	i. sepandai-pandai tupai ii. terpandai, tertinggi iii. paling pandai, paling baik iv. malas sekali, masyhur sekali v. teramat pandai/tersangat pandai • terpandai sekali (salah) paling pandai sekali (salah)

Frasa Adjektif

- Frasa adjektif ialah binaan daripada satu perkataan atau lebih yang mengandungi kata adjektif
- Frasa adjektif berfungsi sebagai predikat dalam ayat.
Sebagai contoh: Adik Shidah *comel*.
- Frasa adjektif boleh disertai kata bantu yang diletakkan di hadapan frasa adjektif.
Sebagai contoh : Adik Shimah *masih* kecil.

LATIHAN KENDIRI 1

Gariskan kata adjektif yang terdapat di dalam ayat-ayat di bawah.

- Tanah di tepi jalan itu sangat lembut.
- Betis saya berasa sengal kerana saya banyak berjalan.
- Orang yang lambat bertindak biasanya akan ketinggalan.

4. Dia menjerit dengan kuatnya apabila melihat pencuri itu.
 5. Anjing yang garang itu mati dilanggar kereta.
 6. Ah Seng meninggalkan kampungnya dengan rasa sedih.
 7. Pada waktu hujan, kita hendaklah memandu dengan perlahan-lahan.
 8. Persembahan artis luar negara itu sungguh hebat.
 9. Majlis itu berjalan dengan lancar.
 10. Ibu akan pulih jika dia makan ubatnya.

LATIHAN KENDIRI 2

Isikan tempat kosong dengan menggunakan kata adjektif yang betul.

petah	cepat	indah	gelap
tajam	muda	enak	sejuk
panjang	buruk	perit	tinggi

1. Penderitaan _____ yang ditanggungnya menyebabkan Ali hilang akal.
 2. Generasi _____ perlu kita didik supaya lebih berbudi bahasa.
 3. Tumbuhan di dalam pasu itu akan _____ mati jika tidak disiram air.
 4. Kelakuannya yang _____ itu hendaklah ditegur dengan segera.
 5. Orang yang _____ bercakap ialah orang yang _____ fikirannya.
 6. Pada malam yang _____ itu, Osman teraba-raba mencari jalan keluar.
 7. _____ betul kuih yang dibuat oleh ibunya itu.
 8. Ayah memerlukan galah yang _____ untuk mengait buah kelapa yang _____ itu.
 9. Ahmad gemar minum air _____ selepas makan.
 10. Di dalam dewan itu banyak terdapat lukisan yang _____.

LATIHAN KENDIRI 3

Pilih jawapan yang betul.

- A. bujur
C. buncit

B. lonjong
D. besar

3. Air di parit menjadi _____ selepas hujan turun dengan lebat.
A. keruh
C. tohor
B. hangit
D. hapak

4. Banyak tanaman mati kekeringan akibat _____ panjang.
A. sejuk
C. kemarau
B. dingin
D. beku

5. Buah-buahan yang telah _____ ditebus oleh tupai.
A. elok
C. rosak
B. buruk
D. enak

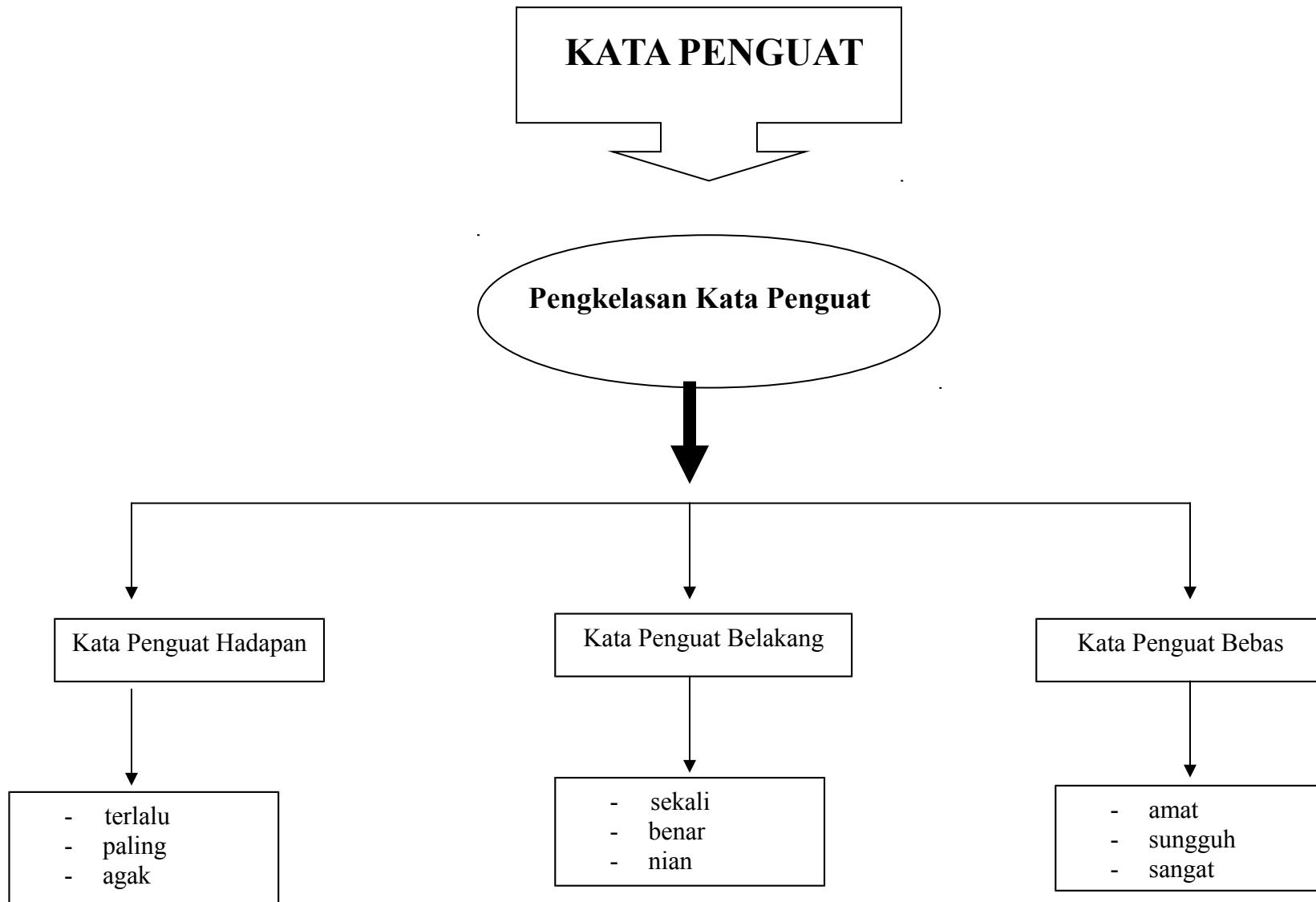
6. Ibu selalu menasihati Shidah supaya jangan _____ belajar.
A. rajin
C. lekas
B. cepat
D. malas

7. Badannya berbau _____ selepas bermain bola di padang.
A. hanyir
C. hapak
B. wangi
D. harum

8. Kepala nenek _____ melihat telatah cucu-cucunya yang suka bergaduh.
A. segar
C. cergas
B. pengsan
D. pening

9. Paras air di Empangan Batu yang semakin _____ amat membimbangkan.
A. banyak
C. jernih
B. tohor
D. sedikit

10. Baju Abu berbau _____ kerana baru pulang dari pasar.
A. harum
C. hapak
B. hanyir
D. tengik

KATA PENGUAT

1. Kata penguat ialah perkataan yang mendahului atau mengikuti kata adjektif dan berfungsi menguatkan maksud yang terkandung dalam kata adjektif.
2. Kata penguat merupakan kata prafasa dalam membentuk frasa adjektif.

Pengelasan Kata Penguat

Jenis Kata Penguat	Keterangan	Ayat Contoh
Kata Penguat Hadapan	Terletak sebelum/depan kata adjektif. Contohnya: <i>terlalu, paling, agak</i>	i. Pokok itu <i>terlalu</i> tinggi. ii. Masakan ibu <i>paling</i> sedap. iii. Sungai itu <i>agak</i> dalam.
Kata Penguat Belakang	Terletak di belakang kata adjektif. Contohnya: <i>sekali, benar, nian.</i>	i. Kelakuannya baik <i>sekali</i> . ii. Lambat <i>benar</i> bas tiba. iii. Indah <i>nian</i> puteri itu.
Kata Penguat Bebas	Terletak sama ada di hadapan atau belakang. Contohnya: <i>amat, sungguh dan sangat</i>	i. (a) Pakaianya <i>amat</i> kemas. (b) Pakaianya kemas <i>amat</i> . ii. (a) Pemandangan gunung itu <i>sungguh</i> indah. (b) Pemandangan gunung itu indah <i>sungguh</i> . iii. (a) Baju itu <i>sangat</i> besar. (b) Baju itu besar <i>sangat</i> .

LATIHAN KENDIRI 1

Tandakan (✓) pada ayat yang betul dan (X) pada ayat yang salah.

1. Air kopi itu sungguh manis sekali. ()
2. Pemandangan di kampungnya amat indah. ()
3. Rumahnya kelihatan begitu jelas dari atas. ()
4. Dialah pelari yang paling handal sekali. ()
5. Saya suka durian. ()
6. Pakaian itu amat sesuai. ()
7. Dia patuh kepada perintah itu. ()
8. Pemimpin itu lupa janji-janjinya. ()
9. Rambutnya amat panjang sekali. ()
10. Wajahnya sungguh menarik. ()

LATIHAN KENDIRI 2

Isikan tempat kosong di bawah dengan menggunakan kata penguat yang paling sesuai.

1. Kami _____ lewat sampai ke hospital.
2. Lauk pauk itu enak _____.
3. Hujan turun dengan _____ lebat.
4. Dia seorang pelajar yang _____ cantik _____.
5. Rumah Pak Abu dipilih sebagai rumah_____ bersih di kampung itu.
6. Pokok kelapa itu_____ tinggi.
7. Dia suka makan buah rambutan kerana rasanya _____ manis.
8. Pak Abulah penduduk yang _____ tua di kampung itu.
9. Pemandangan di situ indah _____.
10. Cantik _____ wajah budak itu.

LATIHAN KENDIRI 3

Ayat-ayat di bawah ini mungkin betul dan mungkin salah. Jika terdapat kesalahan. Kesalahan itu telah ditanda dengan **A**, **B** atau **C** dan jika tiada kesalahan telah ditandakan dengan **D**. Pilih jawapan yang paling sesuai.

1. Perlawananan bola sepak itu sungguh hebat sekali hingga mempesonakan para penonton. Tiada kesalahan.
A B C
D
 2. Menurut Abu, rumah di atas bukit itulah yang tercantik sekali di kampung itu.
A B C
Tiada kesalahan.
D
 3. Para penonton kelihatan gembira sekali menyaksikan persesembahan dikir barat itu.
A B C
Tiada kesalahan.
D
 4. Kedua-dua orang pemenang yang dikatakan terbaik di Amerika Syarikat gagal
A B C
dalam perlumbaan itu. Tiada kesalahan.
D
 5. Banyak orang menggemari buah durian kerana terenak sekali rasanya.
A B C
Tiada kesalahan.
D

LATIHAN KENDIRI 4

Pilih ayat-ayat yang betul.

- 1 I. Sungguh indah nian pemandangan di Pulau Pangkor.
II. Pokok Palma itu tinggi sungguh sekali.
III. Dia suka akan buah durian kerana rasanya yang manis.
IV. Pak Ali amat dihormati di kawasan itu.

A. I dan III C. I, III dan IV
B. II dan IV D. II, III dan IV

2. I. Kami tidak tahu rancangannya untuk melawat kilang itu

- II. Lukisan yang tercantik sekali itu milik Siva.
III. Baju itu adalah antara bajunya yang tercantik.
IV. Kotak itu paling berat sekali hingga kami tidak terangkat

A. II sahaja C. I, II dan IV
B. I dan III D. II, III dan IV

3 I. Saya tidak perlu pertolongannya.
II. Rendah nian pohon itu.
III. Rumahnya adalah yang tercantik di daerah itu.
IV. Budak itu sangat rajin menolong ibunya.

A. I dan III C. I, II dan III
B. II dan III D. II, III dan IV

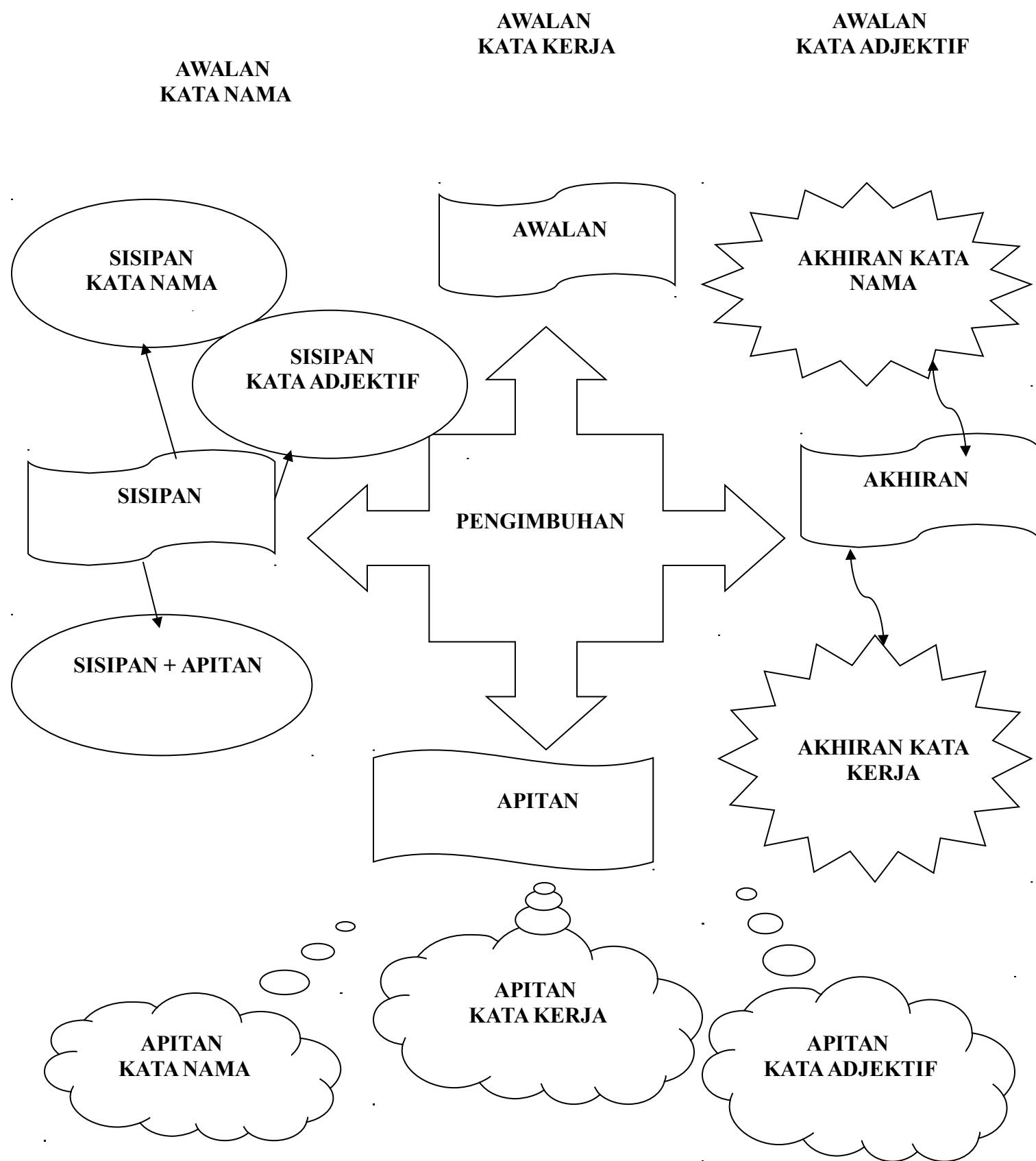
4 I. Agak lama juga kami menunggu bas untuk ke sekolah.
II. Istana Bukit Indah itu nian indah.
III. Soalan yang demikian susah itu tidak dapat dijawabnya.
IV. Rosmalah pelajar yang paling rendah dalam kelas itu.

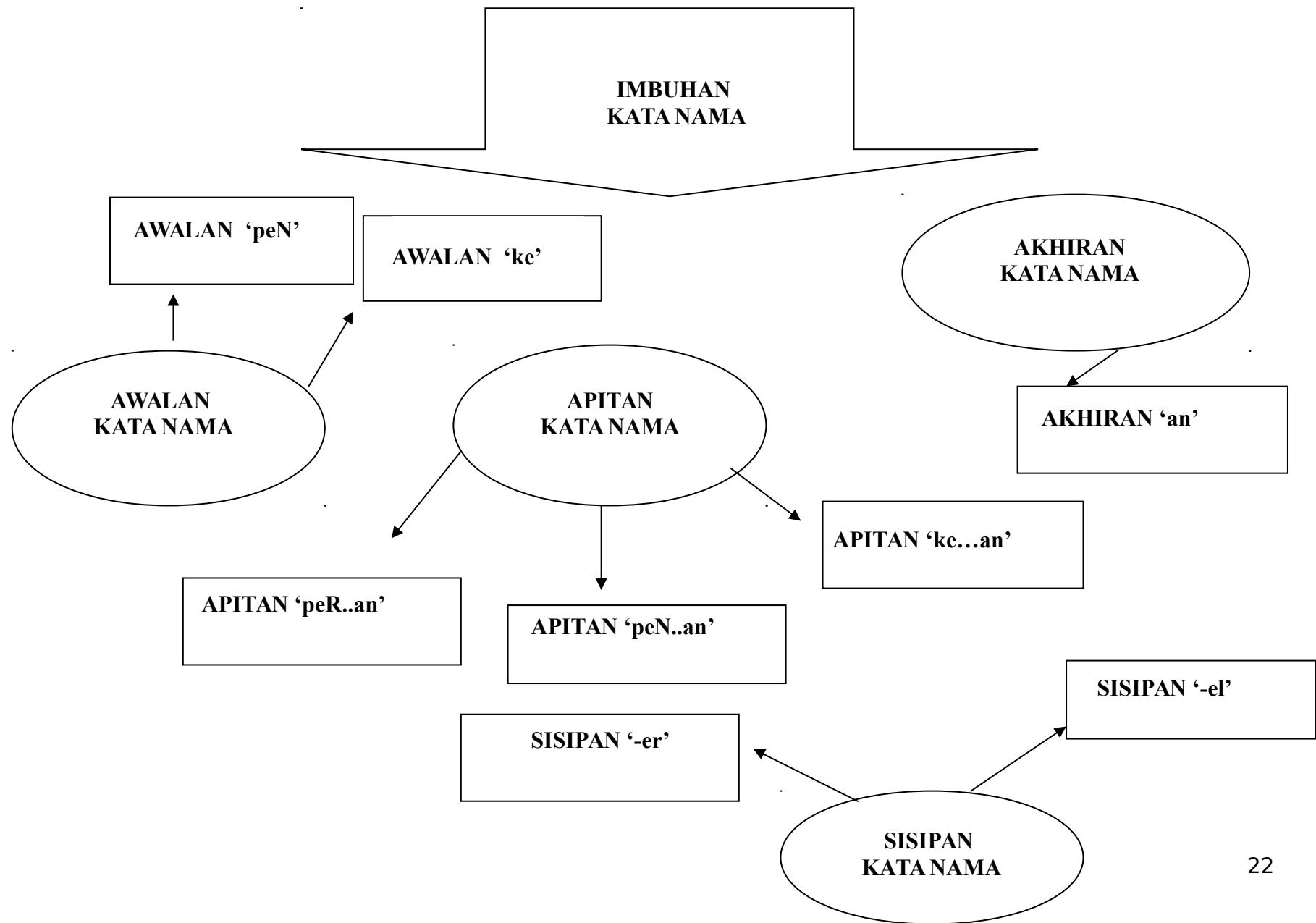
A. I dan III C. I, III dan IV
B. II dan IV D. II, III dan IV

5 I. Sungguh tercantik sekali wanita itu.
II. Pulau itu yang paling tertinggi di kawasan itu.
III. Ali suka akan budak perempuan itu kerana cantik sekali.
IV. Lelaki itu paling tertinggi betul di kampung itu.

A. I sahaja C. III sahaja
B. II dan III sahaja D. II, III dan IV sahaja

PENGIMBUHAN

PENGIMBUHAN

1. Imbuhan Kata Nama

Imbuhan Kata Nama melibatkan imbuhan awalan, imbuhan akhiran, imbuhan apitan dan imbuhan sisipan.

Imbuhan Awalan

1. Imbuhan awalan ditambah pada bahagian hadapan kata dasar.
2. Imbuhan awalan bagi kata nama melibatkan awalan *peN.., ke.., juru.., maha.., tata..., pra..., sub..., supra..., eka..., dwi..., tri..., pasca.... dan panca...*
3. Contoh perkataannya ialah *pelancong, penduduk, perburu, pascasiswazah, tribunal, supranasional dan prabayar.*

Rumus Bagi Imbuhan Awalan

Rumus	Keterangan	Contoh Kata Nama
Ke + kata adjektif	Menunjukkan orang yang dikasihi/ berpengalaman	kekasih ketua
Ke + kata kerja	Menunjukkan sesuatu yang dikehendaki	kehendak
PeN + kata kerja	Orang yang melakukan sesuatu / pakar dalam sesuatu bidang	pencuri pendakwah
peN + kata dasar berawalan[t, k, p]	Huruf [t, k, p] digugurkan	tulis [penulis] kotor [pengotor] padam [pemadam]

Penggunaan Imbuhan Awalan

Penggunaan	Contoh Kata Nama	Contoh Ayat
Menunjukkan orang yang melakukan sesuatu	peN + curi [pencuri]	Penduduk kampung telah berjaya menangkap <i>pencuri</i> lembu yang bermaharajalela selama ini.
Menunjukkan orang yang pakar/ ahli dalam sesuatu bidang	peN + dakwah [pendakwah]	Ustazah Asni Mansor merupakan antara <i>pendakwah</i> tersohor di Malaysia ketika ini.
Menunjukkan alat untuk melakukan sesuatu	peN + padam [pemadam]	Adik membeli sebatang cecair <i>pemadam</i> di Kedai Haji Saad.
Menunjukkan bahan	peN + putih [pemutih]	Dewasa ini banyak pengusaha kosmetik menghasilkan produk yang mengandungi bahan <i>pemutih</i> .
Menunjukkan perangai	peN + takut [penakut]	“Jangan jadi <i>penakut</i> , kamu mesti berani menghadapi cabaran!” kata Cikgu Fadil.

Imbuhan Akhiran

1. Imbuhan akhiran ditambah pada bahagian belakang kata dasar .
2. Imbuhan akhiran bagi kata nama melibatkan: akhiran *...an, ...man, ...wan, ...wati, ...isme, ...in, ...at, ...ah..., ...nita dan ...is.*
3. Contoh perkataannya ialah *pakaian, seniman, usahawan, nasionalisme, muslimin dan cerpenis.*

Rumus Bagi Imbuhan Akhiran

Rumus	Keterangan	Contoh Kata Nama
KN + -an	Kata Nama + -an	Duri + an [durian]
KK + -an	Kata Kerja + -an	Buai + an [buaian]
KA + -an	Kata Adjektif + -an	Harum +an [haruman]

Penggunaan Akhiran -an

Penggunaan	Contoh Kata Nama	Contoh Ayat
Sebagai alat	acuan saluran	Ibu menggunakan <i>acuan</i> khas untuk mencetak kuih bahulu.
Kawasan yang luas	lautan daratan	Nelayan tradisional bergadai nyawa mencari rezeki di <i>lautan</i> yang luas itu.
Hasil perbuatan	kritikan asuhan	<i>Kritikan</i> yang diterima hendaklah dijadikan panduan untuk meneruskan kehidupan.
Orang/ haiwan [yang menjadi penderita]	buruan sembelihan	Omar berasa sedih apabila mengetahui Sani menjadi <i>buruan</i> polis ekoran tindakannya menyamun sebuah bank.
Membawa maksud banyak	parutan rangkaian	Syarikat Faiza mempunyai rangkaian perniagaan di seluruh negara.
Benda tiruan	orangan salinan	Ani telah diarahkan oleh majikannya agar membuat beberapa <i>salinan</i> dokumen sebelum mereka bermesyuarat.
Tempat melakukan sesuatu	kurungan ampaian	Emak menyidai kain baju yang baru dibasuh di <i>ampaian</i> .
Pelbagai jenis	batuan sayuran	Laluan pejalan kaki itu diturap dengan <i>batuan</i> berwarna-warni.
Benda/ bahan	pakaian makanan	Abang menyimpan buku-buku lama di dalam almari kayu <i>pakaianya</i> .
Membawa makna sifat [pada kata dasar]	manisan kilauan	Masyarakat India akan menyediakan <i>manisan</i> istimewa semasa merayakan Pesta Cahaya.
Ukuran/ kiraan	ratusan harian	Bidin hanya mampu menjalankan kerja <i>harian</i> yang mudah setelah jatuh sakit.

Imbuhan Apitan

1. Imbuhan apitan ditambahkan serentak di hadapan dan di belakang kata dasar.

2. Imbuhan apitan bagi kata nama melibatkan apitan *peN...an dan ke...an*.
3. Contoh perkataannya ialah *pelaksanaan, pengairan, persalinan, kelebihan dan pemelajaran*.

Rumus Bagi Imbuhan Apitan

Rumus	Keterangan	Contoh Kata Nama
Ke..+ KN + ..an	Kata Nama membentuk Kata Nama	Ke..+ agama +..an [keagamaan]
Ke.. + KA +..an	Kata Adjektif membentuk Kata Nama	Ke.. + gemar +..an [kegemaran]
Ke..+KK + ..an	Kata Kerja membentuk Kata Nama	Ke..+ duduk +..an [kedudukan]
Ke..+ KB + ..an	Kata Bilangan membentuk Kata Nama	Ke..+ satu +..an [kesatuan]
peN.. + g/ kh/ h [bunyi konsonan] + ..an → peng...an	peN..+ gabung +..an peN..+ khusus +..an peN .. + habis +..an	penggabungan pengkhususan penghabisan
peN..+ a/e/i/o/u [bunyi vokal + ..an → peng...an	peN..+aku +..an peN..+ edar + ..an peN..+ ijazah +..an peN..+ olah +..an peN..+ ulang +..an	pengakuan pengedaran pengijazahan pengolahan pengulangan
peN..+ kata pinjaman (b. Inggeris - bermula dengan huruf 'k') + ..an → peng...an	peN..+ klon +..an PeN.. + kredit +...an	pengklonan pengkreditan
peN..+ 'ajar' +..an → pel..an		pelajaran
peR..+KN +..an	Membentuk Kata Nama daripada Kata Nama	peR..+ aku + ..an [perakuan]
peR..+ KK +..an	Membentuk Kata Nama daripada Kata Kerja	peR..+ letak + ..an [perletakan]

Penggunaan Imbuhan Apitan

Penggunaan	Contoh Kata Nama	Contoh Ayat
-------------------	-----------------------------	--------------------

Menggambarkan sesuatu hal/ keadaan	pergaduhan	<i>Pergaduhan</i> antara dua kumpulan samseng itu berjaya dileraikan oleh pihak polis.
Menggambarkan peristiwa/ perkara	perpisahan	Majlis <i>perpisahan</i> pelajar-pelajar Tingkatan Lima diadakan di Hotel Dorsett.
Menggambarkan hasil perbuatan	perjanjian	Surat <i>perjanjian jual beli</i> perlu dibaca dengan teliti oleh pihak pembeli sebelum menandatanganinya.
Menggambarkan tempat terdapatnya himpunan/ kumpulan	pergunungan	Kawasan <i>pergunungan</i> di Switzerland sentiasa menjadi tumpuan pelancong seluruh dunia.
Menggambarkan sesuatu tempat	perpustakaan	Ramli akan ke <i>perpustakaan</i> pada setiap hari Rabu.
Hasil perbuatan	kerosakan	Sebarang <i>kerosakan</i> yang dikesan pada lampu jalan di kawasan perumahan hendaklah dilaporkan terus kepada pihak Tenaga Nasional Berhad.
Tempat bertugas	kementerian	Pegawai daripada semua <i>kementerian</i> akan berhimpun sebulan sekali di Dataran Putrajaya untuk mendengar amanat Perdana Menteri.
Kumpulan	kepulauan	Penduduk yang tinggal di kawasan <i>kepulauan</i> berhampiran Lautan Pasifik terdedah kepada ancaman tsunami.
Mirip sifat	kepahlawanan	<i>Kepahlawanan</i> Hang Tuah menjadi simbol kehebatan orang Melayu.
Sikap mengutamakan	kenegerian	Suatu ketika dahulu, mahasiswa yang berasal dari negeri Kelantan dan Terengganu kuat mengamalkan semangat <i>kenegerian</i> sehingga digeruni oleh mahasiswa lain.
Hal/ keadaan tentang sesuatu	kelakuan	Remaja perempuan khususnya perlu menunjukkan <i>kelakuan</i> yang baik pada setiap ketika.
Menunjukkan alat/ pancaindera	pendengaran	Dani mengalami masalah <i>pendengaran</i> selepas dia terbabit dalam kemalangan dua tahun lalu.
Menunjukkan usaha/hal/proses	pencemaran	Masalah <i>pencemaran</i> udara masih belum pulih sepenuhnya walaupun kerajaan telah melakukan pelbagai usaha untuk menanganinya.
Menunjukkan tindakan/ kerja	penukaran	Pasar Raya Indah telah berjaya menarik kunjungan pelanggan melalui promosi <i>penukaran</i> kupon dengan barang keperluan rumah tangga.
Menunjukkan hasil perbuatan	pendakian	Mereka tetap meneruskan <i>pendakian</i> ke puncak gunung itu walaupun hari semakin gelap.
Menunjukkan perihal/ hal ehwal	pemergian	<i>Pemergian</i> Amin ke Amerika Syarikat tidak diketahui oleh keluarganya.

LATIHAN KENDIRI 1

Pilih perkataan yang sesuai bagi melengkapkan ayat-ayat berikut.

1. itu sering terlibat dalam kerja-kerja amal. [Seniman/ Hartawan]

2. Adik membeli cecair di sebuah kedai buku yang terletak bersebelahan dengan sekolah. [pemadam / peluntur]
3. Sejak akhir-akhir ini, media massa kita sering membuat laporan tentang tahap sekolah yang agak longgar. [keselamatan / kefahaman]
4. Saharom Husain sebagai penulis dibuktikan melalui kemampuannya menceburkan diri pelbagai genre penulisan. [kejayaan / kegemaran]
5. Lebih 50 orang murid mengambil bahagian dalam tulisan khat. [pertandingan / pembelajaran]
6. Baju yang tersidai di itu masih lembap. [ampaian / sidaian]
7. tradisional mempunyai antibiotik semula jadi. [Pengubatan / Perubatan]
8. Bahan-bahan seperti jintan, zaitun, dan rumput serani boleh digunakan dalam rawatan [kecantikan / kecantikkan]
9. Industri di negara ini dikatakan mempunyai masa hadapan yang cerah. [pelancongan/ pelancungan]
10. yang disampaikan oleh pegawai itu adalah terlalu ringkas. [Keterangan / Penerangan]

LATIHAN KENDIRI 2

Lengkapkan ayat-ayat di bawah ini dengan memilih jawaban yang paling sesuai .

1. Cadangan dan kritikan yang membina daripada para amat diharapkan bagi membaiki jentera pentadbiran kerajaan.
 A. hartawan
 B. wartawan
 C. cendekiawan
 D. budayawan
2. Pegawai itu dikenakan tindakan kerana didapati menyalahgunakan kuasa.
 A. tatausaha
 B. tatasusila
 C. tatarias
 D. tataterib
3. Ketua kampung mengajak anak buahnya yang hadir dalam itu agar bersatu hati dan bekerjasama.
 A. pertemuan
 B. perjumpaan
 C. persidangan
 D. perayaan
4. Hang Tuah dan Hang Jebat telah berguru dengan seorang di puncak Gunung Ledang.
 A. alim
 B. petapa
 C. pendekar

D. pertapa

5. Watak Upin dan Ipin yang menjadi fenomena dalam industri hiburan tanah air telah dibangunkan oleh yang kreatif dalam Syarikat Les' Copaque Production.
 - A. juruanimasi
 - B. jurutera
 - C. jurusolek
 - D. jurukomputer
6. Pengarah filem generasi baru, saudara Shamsul Yusof berasa terharu kerana menerima reaksi yang positif daripada para wartawan dan pengkritik filem selepas sesi karya terbaharunya iaitu 'Khurafat'.
 - A. prasyarat
 - B. prawayang
 - C. pratonton
 - D. prapawagam
7. Encik Ahmad sanggup berulang-alik sejauh 40 kilometer setiap minggu untuk mengikuti kursus dalam bidang pengurusan pentadbiran di Universiti Teknologi Malaysia walaupun beliau sudah berpengalaman selama sepuluh tahun dalam bidang perguruan.
 - A. pascamatang
 - B. pascaguru
 - C. pascasiswazah
 - D. pascapendidik
8. Syarikat Permata Biru mengadakan mesyuarat secara bermula bulan Februari ini sebagai polisi baharu syarikatnya.
 - A. dwitahunan
 - B. dwibulanan
 - C. tribulanan
 - D. tritahunan
9. Sultan Johor telah berkenan untuk mencemar duli bagi menyempurnakan majlis batu asas Masjid Jamek Taman Nusa Damai selepas solat Jumaat minggu hadapan.
 - A. perletakan
 - B. peletakan
 - C. pemasangan
 - D. pemecahan
10. Sebuah bas telah terbabas dan melanggar penghadang jalan semasa menuruni jalan yang curam di kawasan Tanah Tinggi Genting.
 - A. penyiaran
 - B. siaran

- C. pesiaran
- D. persiaran

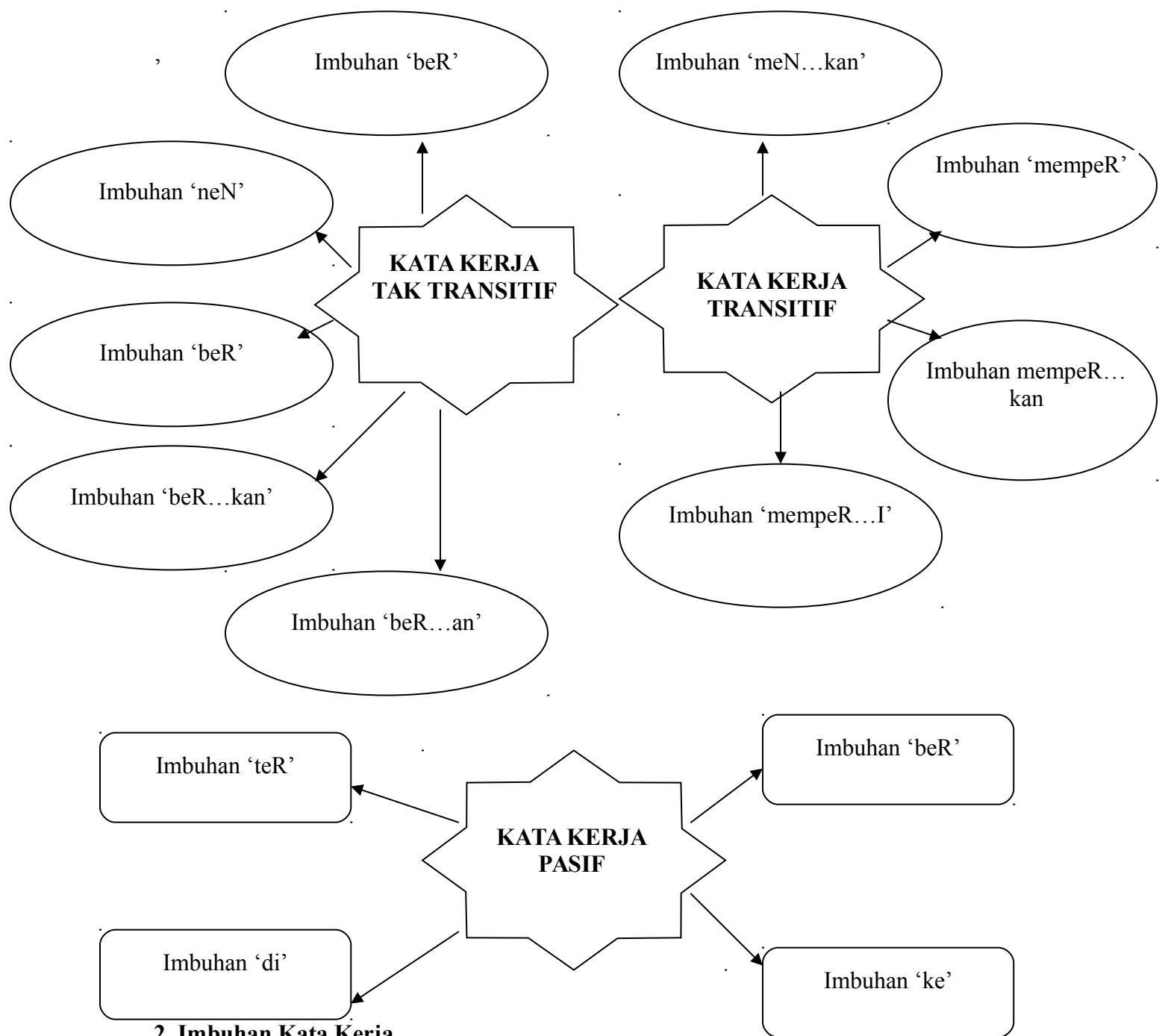
LATIHAN KENDIRI 3

Dalam setiap ayat berikut terdapat kesalahan penggunaan imbuhan. Kenal pasti dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Anda tidak perlu menulis ayat-ayat itu semula.

1. Perabot yang dibuat daripada kayu getah mendapat pemasaran yang baik di luar negara.
2. Encik Ali telah bertolak ke Pulau Langkawi semalam kerana menghadiri mesyuarat mengurus koperasi yang diadakan di Hotel Helang.
3. Pengetua mengucapkan tahniah kepada pasukan bola jaring kerana menjadi juara dalam peraduan Majlis Sukan Sekolah.
4. Pihak berkuasa harus prihatin terhadap rungutan peruncit berhubung dengan kenaikan harga barang keperluan terutama menjelangnya musim perayaan.
5. Jabatan Imigresen memberikan pernyataan bahawa semua pendatang asing tanpa izin yang tidak mempunyai dokumen rasmi yang sah akan dihantar pulang ke negara mereka.
6. Ahli-ahli kesatuan belia diingatkan agar mengetepikan perbezaan pendapat demi mewujudkan perpaduan yang menjadi moto belia negara ini .
7. Buku teks yang bermutu mestilah dianggap sebagai satu prosyarat bagi meningkatkan mutu pengajaran mata pelajaran Bahasa Melayu.
8. Pada hari Khamis ini semua calon SPM boleh mengambil keputusan pemeriksaan di sekolah masing-masing.
9. Para pembeli tidak berpuas hati terhadap rumah yang dibina oleh pihak kemajuan perumahan kerana kualitinya tidak setanding dengan harga yang ditetapkan
10. “Kami lewat sampai kerana bas rosak di tengah jalan tadi, ibu,” kata Aini dan adiknya kepada Puan Siti.

**IMBUHAN
KATA KERJA**

2. Imbuhan Kata Kerja

Imbuhan kata kerja dapat dipecahkan kepada tiga jenis :

1. Imbuhan Kata Kerja Tak Transitif
 2. Imbuhan Kata Kerja Transitif
 3. Imbuhan Kata Kerja Pasif

Imbuhan Kata Kerja Tak Transitif

Imbuhan kata kerja tak transitif melibatkan imbuhan awalan **[beR-, meN- dan teR-]** manakala imbuhan apitannya **[beR...an dan beR...kan]**

Rumus Imbuhan Awalan Kata Kerja Tak Transitif

Rumus	Keterangan	Contoh Kata Kerja
Awalan ‘ber...’ + semua huruf KECUALI ‘r’	Kata dasar yang digabungkan dengan imbuhan beR... TIDAK bermula dengan ‘r’	beR..+ pusing [berpusing] berR..+ kumur [berkumur]
Awalan beR + ajar → beL	Awalan beR berubah menjadi beL apabila bertemu dengan kata ‘ajar’	beR ..+ ajar [belajar]
Awalan beR + kata dasar bermula ‘r’ → be...	Awalan beR... berubah menjadi be... apabila bertemu dengan kata dasar yang bermula dengan huruf ‘r’	beR..+ rahsia [berahsia] beR..+ rakit [berakit] beR..+ rumah [berumah]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [L]	Ejaan kekal	Me..+ lawat [melawat]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [M]	Ejaan kekal	Me..+ minta [meminta]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [T] → [N]	Me...+ t → me...+ n [ejaan berubah]	Me..+ tapis [menapis]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [ng]	Ejaan kekal	Me..+ ngantuk [mengantuk]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [ny]	Ejaan kekal	Me..+ nyanyi [menyanyi]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [R]	Ejaan kekal	Me..+ rawat [merawat]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [W]	Ejaan kekal	Me..+ wangi [mewangi]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [N]	Ejaan kekal	Me..+ nanti [menanti]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [P]	Me...+ p → me.. + m [ejaan berubah]	Me..+ pandang [memandang]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [k]	Me...+ k → me...+ ng [ejaan berubah]	Me...+ kawal [mengawal]
Awalan ‘me..’ + huruf awal kata dasar [s]	Me...+ s → me...+ ny [ejaan berubah]	Me...+ susut [menyusut]
Awalan ‘meng..’ + kata dasar [satu suku kata]	Meng... + 1 suku kata → menge...	Me...+ pos [mengepos]
Awalan ‘mem’ + huruf awal kata dasar [b/f/v]	Ejaan kekal	Mem...+ beri [memberi] Mem..+ fitnah [memfitnah] Mem...+ varnish [memvarnis]
Awalan ‘meng..’ + huruf awal kata dasar [a/e/i/o/u/g/h]	Ejaan kekal	Meng...+ atur [mengatur] Meng...+ elak [mengelak] Meng...+ ikat [mengikat] Meng...+ olah [mengolah]

		Meng...+ umpil [menggumpil] Meng...+ gali [menggali] Meng...+ hilang [menghilang]
Awalan ‘men..’ + huruf awal kata dasar [c/d/j]	Ejaan kekal	Men...+ cari [mencari] Men...+ dulang [mendulang] Men...+ jual [menjual]
Awalan ‘teR..’ + semua kata dasar	Ejaan kekal	teR...+ cengang [tercengang]
Awalan ‘teR...’ + huruf awal kata dasar ‘r’	teR...--> te..	teR...+ rasa [terasa]

Penggunaan Imbuhan Awalan Kata Kerja Tak Transitif

Penggunaan	Contoh Kata Kerja	Contoh Ayat
Menunjukkan arah / tempat	meN + hilir [menghilir]	Kami terpaksa <i>menghilir</i> ketika air surut pada waktu petang.
Mengeluarkan bunyi	meN + iau [mengiau]	Kucing itu <i>mengiau</i> apabila melihat tuannya membuka pintu.
Menjadi seperti	meN + batu [membatu]	Kami hanya <i>membatu</i> apabila disoal oleh Cikgu Ani.
berubah	meN + kecil [mengecil]	Api pelita akan <i>mengecil</i> apabila sumbu pelita dimasukkan sedikit.
Melakukan sesuatu perbuatan menggunakan mulut	meN + rokok [merokok]	Individu yang <i>merokok</i> di tempat-tempat awam akan disaman oleh pihak berkuasa tempatan.
Menuju sasaran	meN + darat [mendarat]	Kapal terbang itu tidak dapat <i>mendarat</i> kerana kabus tebal.
Mencari / mengumpulkan	meN + jala [menjala]	Pak Mat akan <i>menjala</i> di sungai selepas solat Jumaat.
Menyatakan keadaan	meN + bujang [membujang]	Mail memilih untuk hidup <i>membujang</i> setelah dia putus tunang .
Melakukan perbuatan[pergi ke sesuatu tempat]	meN + lawat [melawat]	Rosni berpeluang <i>melawat</i> Jepun apabila dia terlibat dalam program pertukaran pelajar .
Maksud perbuatan tidak sengaja	terlupa	Amin <i>terlupa</i> untuk membeli barang yang dipesan oleh ibunya kerana dia asyik menonton rancangan di televisyen.
Maksud keupayaan/kesanggupan	terdaya	Daus tidak <i>terdaya</i> lagi untuk berjalan kerana bekalan minuman yang dibawanya telah habis.
Maksud keadaan	terbiar	Rumah-rumah <i>terbiar</i> sentiasa menjadi tumpuan kumpulan pelajar yang ponteng sekolah.
Maksud perbuatan berulang-ulang	terbawa-bawa	Rasa bersalah sentiasa menghantui dirinya hingga <i>terbawa-bawa</i> dalam tidur.
Maksud sudah sedia	tersedia	“Hidangan sudah <i>tersedia</i> , jemput makan,” kata Puan Ani kepada tetamu yang datang.

Rumus Imbuhan Apitan Kata Kerja Tak Transitif

Rumus	Keterangan	Contoh Kata Kerja
Apitan beR... + kata dasar berhuruf awal 'r' + ...an	Satu huruf 'r' akan gugur	beR ..+ rebut +..an [berebutan]
Apitan beR..+ kata dasar tanpa huruf awal'r' + ..an	Ejaan kekal	beR.+ gugur +..an [berguguran]
Apitan beR...+ kata dasar berhuruf awal 'r' +..kan	Satu huruf 'r' akan digugurkan	beR..+ raja +..kan [berajakan]
Apitan beR..+ kata dasar tanpa huruf awal'r' + ..kan	Ejaan kekal	beR..+ pandu +..kan [berpandukan]

Penggunaan Imbuhan Apitan Kata Kerja Tak Transitif

Penggunaan	Contoh Kata Kerja	Contoh Ayat
Perbuatan yang menunjukkan jumlah subjek yang banyak	berterbangun	Burung camar itu <i>berterbangun</i> di angkasa.
Perbuatan antara dua pihak atau bersalingan	bersalaman	Dia <i>bersalaman</i> sebelum berpisah.
Perbuatan yang berulangan/ berterusan/ berpanjangan	berguguran	Dedaun kering <i>berguguran</i> dengan banyaknya di kawasan itu.
Maksud menggunakan sebagai	bertemankan	Kami hanya <i>bertemankan</i> sebuah lampu suluh ketika melalui lorong yang gelap itu.
Maksud dilakukan dengan	berbantalkan	Pengemis itu tidur dengan <i>berbantalkan</i> lengan.

Penggunaan Imbuhan Awalan Kata Kerja Transitif

Penggunaan	Contoh Kata Kerja	Contoh Ayat
Melakukan perbuatan dengan alat	mengumpil	Dia <i>mengumpil</i> penutup besi itu.
Membubuh atau meletakkan	mengecat	Pak Ali <i>mengecat</i> rumahnya dengan cat hijau.
Kata kerja yang memberatkan pembuatnya	menumbuk	Ahmad <i>menumbuk</i> muka peragut itu.
Melakukan sesuatu	menjemur	Abang sedang <i>menjemur</i> kain di ampaian.

Penggunaan Imbuhan Apitan Kata Kerja Transitif

Penggunaan	Contoh Kata Kerja	Contoh Ayat
Menjadi lebih	memperlebar	Kerja-kerja <i>memperlebar</i> jalan sedang giat dilakukan di kawasan itu.
Menjadikan sebagai	memperisteri	Bidin <i>memperisteri</i> seorang pelakon terkenal.
membahagi	memperdua	Milah <i>memperdua</i> buah epal itu dengan Ani.
Memberi/melengkapi dengan	mempersenjatai	Kerajaan <i>mempersenjatai</i> pasukan tentera kita dengan senjata-senjata moden dan canggih.

menjadikan	mempergunai	Ramli sanggup <i>mempergunai</i> rakan-rakannya semata-mata untuk mendapatkan kontrak yang bernilai jutaan ringgit itu.
Menguatkan maksud ingat terhadap	memperingati	Seluruh rakyat Malaysia masih <i>memperingati</i> hari yang bersejarah itu.
Maksud mengusahakan	memperkebuni	Pak Mat <i>memperkebuni</i> tanah yang diwarisinya itu.
Maksud memberikan/membubuh	menggarami	Emak <i>menggarami</i> ikan yang telah dibersihkan itu.
Maksud tempat	mendiami	Kami telah <i>mendiami</i> rumah teres ini hampir tiga belas tahun.
Perbuatan yang berkaitan dengan penerima	menghادیہ	Abang <i>menghادیہ</i> emak seutas jam tangan jenama ‘Rolex’
Membuang /menghilangkan sesuatu	meracuni	Media asing menggunakan pelbagai sumber untuk <i>meracuni</i> fikiran anak-anak muda kita.
Maksud menjadi	mengetuai	Perdana Menteri <i>mengetuai</i> delegasi Malaysia ke China selama tiga hari.
Maksud menyebabkan	menjangkiti	Kami tidak mahu membiarkan kerja-kerja maksiat berlanjutan dan <i>menjangkiti</i> orang ramai.
Objek beralih kepada orang lain	mendermakan	Rakyat Malaysia <i>mendermakan</i> sejumlah wang untuk mangsa gempa bumi.
Membuat sesuatu untuk pihak lain	membersihkan	Puan Ani <i>membersihkan</i> ruang tamu itu sebaik sahaja tetamunya pulang.
Menjadikan sesuatu	mengadunkan	Chef Wan sedang <i>mengadunkan</i> bahan-bahan untuk membuat kek.
Memasukkan sesuatu	mengandangkan	Tok Saad <i>mengandangkan</i> lembu-lembunya setiap petang.
Melakukan / membuat	mempertahankan	Pasukan tentera sentiasa <i>mempertahankan</i> negara daripada serangan musuh.
Menjadikan	mempersatukan	Ali dan Ahmad berhasrat <i>mempersatukan</i> anak-anak mereka apabila mereka dewasa kelak.

Imbuhan Kata Kerja Pasif

1. Kata kerja pasif berawalan beR- biasanya didahului oleh kata bantu seperti **telah, sudah** dan **belum**.
2. Kata kerja pasif boleh terjadi daripada kata kerja transitif dengan menggugurkan awalan me- [sebagai contoh : mengambil (KKT) → ambil (KKP)
3. Kata kerja pasif melibatkan awalan beR-, awalan di-, awalan teR- dan apitan ke...an.

Penggunaan Imbuhan Awalan Kata Kerja Pasif

Imbuhan Kata Kerja Pasif :

1. Awalan beR- [menyatakan maksud ‘di’]

Kata Dasar	Kata Berimbuhan	Contoh Ayat
lipat	Berlipat	Pakaian yang baru diangkat itu belum berlipat.
gosok	Bergosok	Pakaian pemuda itu kelihatan selekeh kerana tidak bergosok.

2. Awalan *di-* [membentuk kata kerja dalam ayat pasif]

Kata Dasar	Kata Berimbuhan	Contoh Ayat
ragut	diragut	Beg tangan Puan Ani telah <i>diragut</i> oleh pemuda yang bermotosikal itu. (Ayat Pasif)
tahan	ditahan	Lelaki Inggeris itu telah <i>ditahan</i> oleh polis untuk siasatan lanjut. (Ayat Pasif)

3. Awalan *teR-* [berfungsi sebagai kata kerja ayat pasif]

Penggunaan	Contoh Kata Kerja	Contoh Ayat
Perbuatan tidak sengaja	tertidur	Ali <i>tertidur</i> di dalam kelas kerana keletihan.
Ada upaya membuat	terdaya	Mak Limah masih <i>terdaya</i> menganyam tikar pandan walaupun dia sudah tua.
perbuatan	tersenyum	Gadis itu kelihatan sungguh ayu apabila <i>tersenyum</i> .

4. Imbuhan apitan ‘ke...an’

Apitan ‘ke...an’ bergabung dengan sesuatu kata dasar membentuk kata nama bersifat abstrak.

Apitan ‘ke...an’ membawa maksud hal keadaan yang terkandung dalam kata dasar.

Kata Dasar	Kata Berimbuhan	Contoh Ayat
Kata dasar merupakan kata nama	Hujan [kehujanan] Siang [kesiangan]	Dia <i>kehujanan</i> kerana leka berada di perpustakaan sekolah. Ali <i>kesiangan</i> kerana menonton perlawanan bola sepak.
Kata dasar merupakan kata kerja	Lihat [kelihatian]	Kelihatan empat ekor lembu sedang <i>meragut</i> rumput.
Kata dasar merupakan kata adjektif	Sempit [kesempitan] Duka [kedukaan]	Munirah sentiasa <i>kesempitan</i> terutama selepas kematian suaminya. <i>Kedukaan</i> hatinya itu tidak mungkin dapat dirawat lagi.

LATIHAN KENDIRI 1

Lengkapkan petikan berikut dengan imbuhan kata kerja yang sesuai.

Hartini Hamzah (1) lahir pada 3 September 1970 di Selama, Perak Darul Ridzuan. Beliau (2) dapat pendidikan awal di Sekolah Kebangsaan LKTP Purun, Triang, Pahang. Setelah tamat pendidikan menengah, beliau (3) lanjut pelajaran dalam bidang Pengajian Perniagaan di Universiti Teknologi MARA. Seterusnya, beliau (4) oleh sijil perguruan asas pada tahun 1996. Beliau kini (5) khidmat sebagai pendidik di Sekolah Kebangsaan Kerayong Jaya, Bera, Pahang Darul Makmur. Beliau (6) pengalaman menjadi pendidik selama 8 tahun di sekolah menengah dan telah (7) ada di sekolah kebangsaan selama 6 tahun sehingga kini. Beliau (8) ajar

mata pelajaran Bahasa Inggeris, sama seperti watak Farhana dalam novel Melunas Rindu. Beliau juga **(9) rupa** insan yang mudah didekati, saling tak tumpah seperti Farhana. Banyak karya beliau yang mendapat tempat dalam pertandingan yang disertai seperti novel ‘Pia’ dan ‘ Sesudah Mendung Berlalu’. Novel ‘Pia’ umpamanya, **(10) menang** tempat pertama kategori Novel Remaja sayembara Hadiah Sastera Utusan-Public Bank 1997.

LATIHAN KENDIRI 2

Lengkapkan ayat-ayat berikut dengan jawapan yang paling sesuai.

1. Datuk Yusof anak lelakinya dengan Lyana Jasmay, seorang pelakon popular tanah air.
A. beristeri C. memperisteri
B. memperisterikan D. mengisterikan

2. “ kata ganti nama dalam petikan yang diberi,” kata Cikgu Mimi kepada murid-muridnya.
A. Garisi C. Garisan
B. Gariskan D. Garis

3. Salim sanggup kepentingan sendiri demi memastikan adik-adiknya dapat belajar dengan selesa.
A. mengelakkan C. mengenepikan
B. mengetepikan D. menjauhkan

4. Alif pusara ayahnya pada setiap hari Jumaat.
A. melawati C. menziarahi
B. mengunjungi D. mendatangi

5. Pelajar Malaysia di luar negara dilarang kumpulan radikal.
A. menganggotai C. mengikuti
B. menyertai D. menemui

6. Ibu ayah lauk kesukaannya iaitu ikan kerapu masak tiga rasa.
A. masakkan C. memasak
B. masakan D. memasakkan

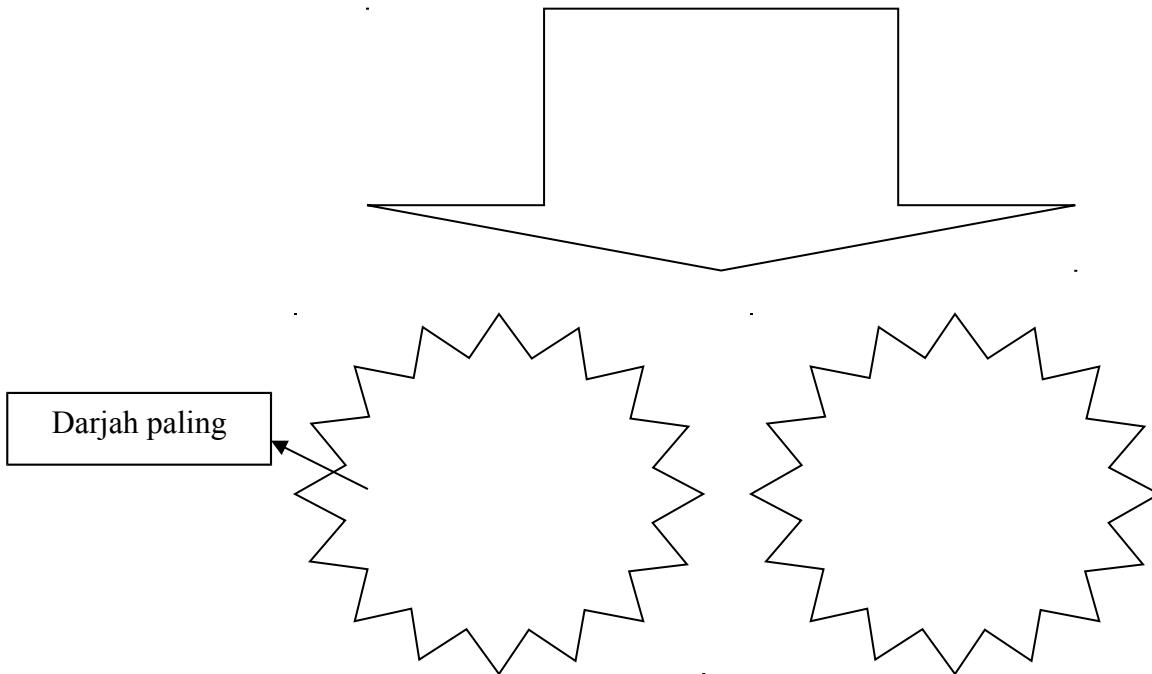
7. Beberapa orang pemuda telah sebuah kereta yang dipercayai kereta curi dan disembunyikan di hujung kampung.
A. menemui C. menemukan
B. mendapatkan D. mendapati

8. Sani telah ayahnya wang sebagai perbelanjaan bulanan.
A. mengirimkan C. mengirim
B. mengirimi D. dikirimkan

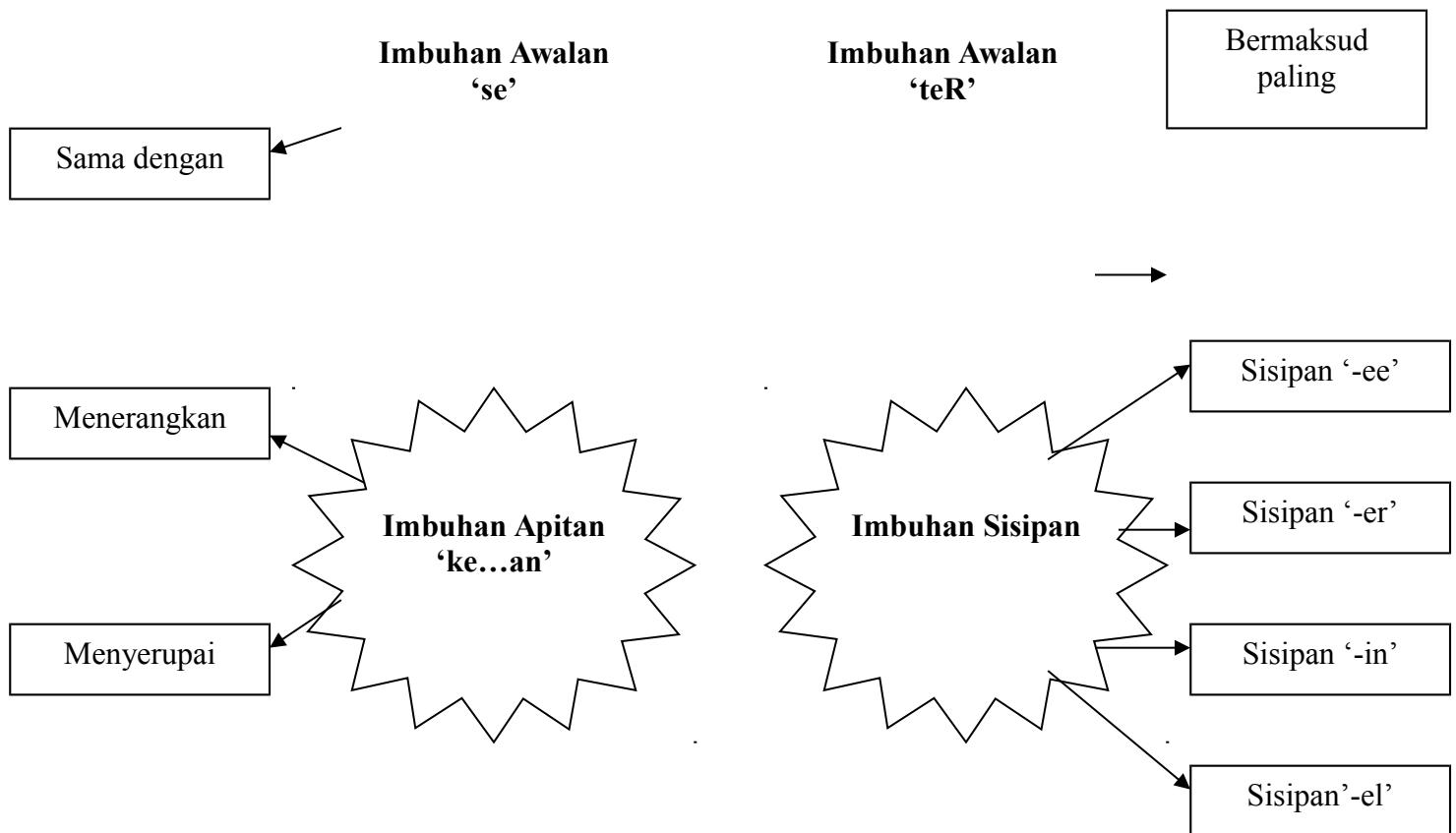
LATIHAN KENDIRI 3

Dalam setiap ayat berikut terdapat kesalahan penggunaan imbuhan. Kenal pasti dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Anda tidak perlu menulis ayat-ayat itu semula.

1. Cikgu Azmi nasihatkan murid-muridnya agar sentiasa menjaga kebersihan bilik darjah.
 2. Penduduk Desa Maju bergotong-royong untuk memperdalamkan parit berhampiran balai raya itu.
 3. Saiful berjualan buah naga dari ladangnya itu di pasar tani.
 4. Bangunan itu bertutup selama enam bulan kerana sedang diselenggara dan dibaik pulih mengikut keadaan semasa.
 5. Encik Amin sedang merehat sambil berbual-bual dengan isterinya di balkoni hotel itu.
 6. Uzair sedang mengikut kursus pengajian perniagaan di universiti tempatan.
 7. Amirul menjalankan kursus membuat kek dan pastri di sebuah kolej kemahiran
 8. Jabatan Kerja Raya telah melebari jalan raya menuju ke kampung itu.
 9. Fuad menjalankan perniagaan jualan perabot terpakai di Kawasan Perniagaan Nilai 3.
 10. Semua pengguna jalan raya tidak dibenarkan menggunakan Jalan Tunku Abdul Rahman kerana jalan itu sedang dibaikkan.

IMBUHAN KATA ADJEKTIF

3. Imbuhan Kata Adjektif

1. Kata adjektif juga dikenali sebagai kata sifat.
2. Kata adjektif boleh dikenal pasti dengan cirinya yang didahului atau diikuti oleh kata penguat.

Imbuhan Awalan Kata Adjektif

Penggunaan	Contoh Kata Adjektif	Contoh Ayat
Awalan 'teR' [membawa maksud paling]	pandai (bijak) [terpandai – paling bijak]	Amalina telah dinobatkan sebagai pelajar <i>terpandai</i> di sekolahnya.
Awalan 'se' [membawa maksud membandingkan / darjah paling]	secantik-cantik sekuat-kuat sebaik-baik	<i>Secantik-cantik</i> Mimi, akhirnya dia diceraikan juga oleh suaminya.
Awalan 'se'	sebesar	Mat Jenin sentiasa berangan-

[membawa maksud sama dengan]	setenang sesuci	angan untuk memiliki kediaman sebesar istana.
-------------------------------	-----------------	---

PERINGATAN !

Kata adjektif ‘teR’ tidak perlu diikuti oleh kata penguat sekali – ‘ teR’ dan ‘sekali’ membawa maksud darjah penghabisan. Contoh ayat :

- a) Sungai Pahang ialah sungai yang *terpanjang sekali* di Semenanjung Malaysia. [X]
- b) Sungai Pahang ialah sungai yang terpanjang di Semenanjung Malaysia. [/]

Kata berawalan ‘se’ tidak perlu diikuti oleh kata sendi. Contoh ayat :

- a) Sazali *tidak sehebat abangnya* terutama dalam hal pembelajaran. [/]
- b) Sazali *tidak sehebat dengan abangnya* terutama dalam hal pembelajaran. [X]

Imbuhan Apitan Kata Adjektif

Penggunaan	Contoh Kata Adjektif	Contoh Ayat
Apitan ‘ke...an’ [imbuhan ke...an tidak berubah bentuk apabila diimbuhkan pada kata dasar]	ketampanan [menerangkan sifat]	<i>Ketampanan</i> Putera William membuatkan ramai gadis terpikat padanya.
	kebudak-budakan [menyerupai]	Perangai Ali yang <i>kebudak-budakan</i> meskipun telah berusia 40 tahun membuatkan ramai orang berasa meluat.

Imbuhan Sisipan Kata Adjektif

Penggunaan	Contoh Kata Adjektif	Contoh Ayat
Sisipan ‘-em’	guruh → gemuruh gilang → gemilang serbak → semerbak	Para penonton memberikan tepukan <i>gemuruh</i> kepada Siti Nurhaliza selepas beliau selesai membuat persembahan.
Sisipan ‘-el’	serak → selerak gembung → gelembung kebak → kelebak	Kanak-kanak suka bermain <i>gelembung</i> air yang terhasil daripada campuran air dan sabun.
Sisipan ‘-er’	kelip → kerlip godak → gerodak	Pak Mat memasang lampu <i>kerlip</i> di sekeliling rumah pada

		malam tujuh likur.
Sisipan ‘-in’	sinambung	Novel terbaharu karya Hartini Hamzah ialah <i>sinambung</i> daripada novel ‘Pia’.

LATIHAN KENDIRI 1

Pilih perkataan yang sesuai bagi melengkapkan ayat-ayat berikut.

1. “Wajah bonda [setenang/ secantik] air di tasik,” puji Puteri Melur
2. Perompak itu berjaya diberkas oleh polis setelah mendapat maklumat daripada orang ramai, [sepandai-pandai/ sehebat-hebat] tupai melompat akhirnya jatuh ke tanah jua.
3. Gunung Kinabalu merupakan gunung yang [tertinggi/ tertua] di Malaysia.
4. [Keayuan/ Ketampanan] Lisa telah menjadi bualan anak-anak muda di kawasan perumahan itu .
5. Kita perlu menjaga [kebersihan/ kesopanan] sekolah kita.
6. [Kejahilan / Kelebihan] sesetengah individu dalam aspek keagamaan menyebabkan masalah sosial sukar dibendung
7. Bunga-bunga di taman permainan itu harum [semerbak / semantan].
8. [Selemah-lemah/ Sehebat-hebat] iman adalah menegur kesilapan yang dilakukan oleh seseorang hanya di dalam hati.
9. Kamil menjerit [sekuat-kuat/ sebesar-besar] hati untuk menarik perhatian Amin
10. Kerajaan berusaha menjadikan Pulau Langkawi sebagai pulau yang [tercantik/ terhandal] di Asia

LATIHAN KENDIRI 2

Tandakan [/] pada ayat yang menggunakan kata berimbuhan yang betul dan tandakan [x] pada ayat yang menggunakan kata berimbuhan yang salah.

1. Menara Kuala Lumpur ialah bangunan yang tertinggi di Malaysia. []
2. Rania sedang mendukung anaknya yang terkecil sekali. []
3. Amy membeli kereta yang termurah di kedai itu. []
4. Saya belum pernah bertemu dengan tokoh sastera sehebat Raja Ali Haji. []
5. Sebijak Datuk Musa, beliau masih dapat ditipu oleh pegawai bawahannya. []
6. Pasar raya itu diisyiharkan sebagai pasar raya paling terbesar di Malaysia. []
7. Benua yang terkecil sekali ialah Australia. []
8. Kita perlu menjaga keindahan kawasan taman permainan agar kita dapat beriadah dengan gembira. []
9. Wajah keanakan Nabila telah berjaya memikat hati Fahmi. []

10. Kesusahan hidup yang dialami tidak pernah mematahkan semangat Aliya untuk terus berjuang menamatkan pengajiannya di menara gading. []

LATIHAN KENDIRI 3

Dalam setiap ayat berikut terdapat kesalahan penggunaan imbuhan. Kenal pasti dan betulkan kesalahan-kesalahan itu. Anda tidak perlu menulis ayat-ayat itu semula.

1. Amar bercita-cita untuk menyambung pengajiannya hingga ke peringkat yang meninggi.
2. "Pasu seramik yang dihasilkan oleh Encik Munir ialah hasil cantik yang pernah saya lihat," kata Puan Ina.
3. Hang Tuah ialah pahlawan yang ulung pada Zaman Kesultanan Melaka.
4. Pembentangan kertas kerja yang dilakukan oleh Zaki tidak hebat Amran.
5. Pak Samad terdingin di kebun getah itu kerana hujan turun dengan lebat.
6. Duka hatinya tidak mungkin dapat dirawat lagi.
7. Amira berjaya menghasilkan bait-bait puisi terhebat Rendra.
8. Pak Amat dianggap lelaki kaya di kampung itu.
9. Sukan tahunan di sekolah itu dilangsungkan dengan suasana yang kemeriahinan sepanjang sejarah sekolah tersebut.
10. "Cantik Karmila, cantik lagi Ayuni," bisik Udin di dalam hatinya.

KATA GANTI NAMA

1. Kata ganti nama ialah kata yang menjadi **pengganti nama**.
2. Kata ganti diri dapat dibahagikan kepada:
 - a) **Kata ganti nama tunjuk**, contohnya *itu* dan *ini*
 - b) **Kata ganti nama** diri yang terbahagi kepada:
 - i. **kata ganti nama diri yang pertama**, misalnya *saya, aku, beta, patik, kami* dan *kita*.
 - ii. **kata ganti nama diri kedua**, misalnya *anda, engkau, awak, kamu, kalian*
 - iii. **kata ganti nama diri ketiga**, misalnya *ia, dia, mereka, -nya, beliau* dan *baginda*.
 - c) **Kata ganti nama tak tentu**, seperti *apa-apa, siapa-siapa, bila-bila* dan *berapa-berapa*
 - d) **Kata ganti nama tanya** *apa, siapa, dan mana*
 - e) **Kata ganti nama tempat** seperti *sini, situ* dan *sana*.

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “aku” dan “engkau”

PETUA MUNSYI

- **Aku** sesuai digunakan dalam **suasana yang tidak rasmi, dalam kalangan individu yang mesra, dan dengan Tuhan apabila berdoa.**
- **Aku** tidak sesuai digunakan dalam majlis rasmi, dengan orang yang lebih tua daripada kita, dengan tokoh atau orang yang dihormati, dengan ibu bapa, atau dengan orang yang baharu kita kenali.
- Contohnya:

Salah	Betul
<ul style="list-style-type: none">• Sebelum aku merasmikan majlis ini	<ul style="list-style-type: none">• Sebelum saya merasmikan majlis ini

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “anda”

PETUA MUNSYI

- Jangan gunakan kata ganti nama **anda** kepada seseorang yang kita kenali.
- Kata ganti nama anda sesuai untuk khalayak umum. Biasanya, perkataan **anda** digunakan di televisyen, radio, iklan, pengumuman dan sebagainya.
- Contohnya:

Salah	Betul
<ul style="list-style-type: none">• Anda dari mana tadi?	<ul style="list-style-type: none">• Kamu dari mana tadi?

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “kamu”

PETUA MUNSYI

- Sesuai digunakan oleh guru atau ibu bapa untuk menyapa anak muridnya atau anaknya sendiri.
- Contohnya:

Salah	Betul
<ul style="list-style-type: none">• “Kenapa kamu tidak masuk ke kelas tadi?” tanya Faizal kepada gurunya.	<ul style="list-style-type: none">• “Kenapa cikgu tidak masuk ke kelas tadi?” tanya Faizal kepada gurunya.

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “beliau”

PETUA MUNSYI

- Digunakan untuk **orang yang dihormati** seperti guru, ibu bapa, pegawai kerajaan.
- Contohnya:

Salah	Betul
<ul style="list-style-type: none">• Dia akan merasmikan kejohanan sukan di sekolah kita.	<ul style="list-style-type: none">• Beliau akan merasmikan kejohanan sukan di sekolah kita.

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “mereka”

PETUA MUNSYI

- Digunakan untuk merujuk kepada **orang ketiga jamak**.
- Contohnya:

--	--

Salah	Betul
<ul style="list-style-type: none"> “Dia akan pulang esok,” kata warden itu kepada pengusaha kantin yang merujuk kepada murid-murid yang tinggal di asrama. 	<ul style="list-style-type: none"> “Mereka akan pulang esok,” kata warden itu kepada pengusaha kantin yang merujuk kepada murid-murid yang tinggal di asrama.

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “ia”

PETUA MUNSYI

- Digunakan untuk **manusia sahaja** yang dirujuki sebagai orang yang ketiga selain **dia**.
- Contohnya:

Salah	Betul
<ul style="list-style-type: none"> Ia akan disembelih pada petang ini. 	<ul style="list-style-type: none"> Lembu itu akan disembelih pada petang ini.

Penggunaan Kata Ganti Nama Diri “beta”, “patik”, “hamba”, “tuan hamba”

PETUA MUNSYI

- Beta** ialah kata ganti nama diri pertama bagi raja atau sultan.
- Patik** digunakan untuk membahasakan diri kita apabila berbicara dengan raja atau sultan.
- Hamba** digunakan untuk membahasakan diri kita apabila berbicara sesama rakyat biasa.
- Tuan hamba** ialah kata ganti nama diri kedua bagi rakyat biasa.
- Baginda** ialah kata ganti nama diri ketiga bagi raja atau sultan
- Tuanku** ialah kata ganti nama kedua bagi raja atau sultan
- Contohnya:

Salah	Betul

Ampun tuanku beribu-ribu ampun, sembah saya harap diampun.	Ampun tuanku beribu-ribu ampun, sembah patik harap diampun.
“ Saya akan berangkat pada pagi esok,” titah Sultan Ibrahim.	“ Beta akan berangkat pada pagi esok,” titah Sultan Ibrahim.
Beliau sedang santap di istana.	Baginda sedang santap di istana.

Penggunaan Kata Ganti Nama yang Merujuk kepada Tuhan

PETUA MUNSYI

- Kata ganti nama **-nya** dan **-mu** yang merujuk kepada Tuhan hendaklah **ditulis dengan huruf besar dan didahului tanda sempang**.
- Contohnya:

Salah	Betul
Kita hendaklah menghambakan diri kepada danya .	Kita hendaklah menghambakan diri kepada Nya .
Kepada- mu kami sembah, kepada- mu kami mohon pertolongan.	Kepada- Mu kami sembah, kepada- Mu kami mohon pertolongan.

LATIHAN KENDIRI 1

Nyatakan **jenis kata** bagi perkataan yang bergaris di bawah ini, sama ada **kata ganti nama diri**, **kata ganti nama tunjuk**, **kata ganti nama tempat**, **kata ganti nama tanya** atau **kata ganti nama umum**.

1.	Saya akan ke rumah <u>beliau</u> pada petang ini.	
2.	Semua pelajar dilarang bermain <u>di situ</u> .	
3.	Tolong jangan tinggalkan <u>apa-apa</u> barang di dalam meja.	
4.	Perkara <u>ini</u> membuktikan bahawa beliau tidak bersalah.	
5.	<u>Mana-mana</u> pelajar yang melanggar disiplin akan didenda.	
6.	Yang berbaju biru itu <u>siapa</u> ?	
7.	<u>Baginda</u> akan berangkat untuk ke majlis itu esok.	
8.	Kami terpaksa tinggal <u>di sini</u> selagi banjir belum surut.	
9.	<u>Bilakah</u> kamu akan mendaftar sebagai pengundi?	
10.	Dia akan berhenti kerja pada <u>bila-bila</u> masa.	

LATIHAN KENDIRI 2

Nyatakan penggunaan **kata ganti nama** bagi perkataan yang bergaris di bawah ini, sama ada **betul (✓)** atau **salah (x)**.

1.	Lelaki itu akan dijatuhi hukuman gantung sampai mati jika <u>beliau</u> didapati bersalah oleh pihak mahkamah atas tuduhan membunuh.	
2.	<u>Kalian</u> jangan gentar untuk menghadapi pasukan itu kerana pasukan kita mempunyai kelebihan.	
3.	Orang yang berbual-bual dengan kamu di hadapan rumah kamu itu tadi <u>siapa</u> ?	
4.	Sebagai hamba yang mempunyai pegangan agama yang kukuh, kita hendaklah sentiasa mengerjakan <u>suruhannya</u> .	
5.	“Sila letakkan barang-barang itu di <u>sana</u> ,” kata ibu sambil menunjukkan tempat tersebut yang terletak di belakang rumah.	
6.	<u>Sesiapa</u> yang berminat untuk memohon jawatan itu, sila hadir di pejabat kami untuk sesi temu duga esok.	
7.	“ <u>Saya</u> akan ke Putrajaya sama ada esok atau lusa,” kata Husna dan Hazwan kepada Hariz.	
8.	“Rumah siapakah yang terletak di atas bukit <u>ini</u> ?” kata Suhaina sambil memandang ke arah rumah yang tersergam itu.	
9.	“Benda yang tergantung di hadapan pintu rumah kamu itu <u>apa</u> ? ” tanya ayah kepada budak itu.	
10.	<u>Baginda</u> akan berangkat ke majlis perasmian Tilawah Al-Quran peringkat antarabangsa sebentar lagi.	

LATIHAN KENDIRI 3

Lengkapkan ayat-ayat yang berikut dengan memilih jawapan yang paling sesuai.

1. " _____ mestilah memohon kebenaran daripada pihak berkuasa sebelum melakukan ekspedisi mendaki gunung tersebut," kata pengetua kepada pasukan pengakap sekolah.
A. kami C. kalian
B. kita D. awak
2. _____ bertitah kepada semua pihak supaya mengambil tindakan yang segera untuk membantu mangsa banjir di negeri Johor dan Melaka.
A. beliau C. dia
B. baginda D. engkau
3. Kita mestilah memberikan bantuan kepada _____ supaya dia dapat menyara anak-anaknya yang telah kematian bapa itu.
A. -Nya C. saya
B. -nya D. beliau
4. "Ampun tuanku beribu-ribu ampun sembah _____ harap diampun ,” sembah bendahara kepada Sultan.
A. saya C. beliau
B. kami D. patik
5. “Pada pendapat _____, kita perlu berbincang untuk mencari jalan mengatasi masalah itu” kata Cikgu Samsudin kepada pelajar-pelajarnya.
A. saya C. beliau
B. dia D. Kalian
6. ” _____ akan ke Sarawak untuk urusan perniagaan, ” kata Encik Salim kepada kakitangannya.
A. Saya C. Anda
B. Dia D. Kami
7. ”Ke mana _____ pergi, puas Ali cari,” kata Raju kepada Ali.
A. awak C. dia
B. kami D. Ia
8. ”Apakah yang dibuat oleh _____ di dalam bilik itu,” tanya ibu kepada anaknya, Siti.
A. mereka C. kita
B. saya D. baginda

LATIHAN KENDIRI 4

Pilih jawapan yang tidak tepat.

1. Ia akan disembelih pada esok pagi,” kata Pak Cik Husin kepada Dali sambil

A

menunjukkan lembu-lembu yang sedang meragut rumput. ()
C

B

2. Dia meminta saya untuk membeli apa sahaja makanan untuk sarapan pada pagi itu. ()
A B C

3. Aku berserah kepada-Nya supaya menjauhkan bala daripada menimpa-Ku. ()
A B C

4. Walaupun berjawatan tinggi, dia peramah dan hormat setiap kakitangan
A B C
bawahannya. ()

5. “Kita tidak boleh membiarkan perompak itu lari dari kawasan ini,” kata Inspektor
A B
Lee kepada kami. ()
C

6. “Ampun tuanku beribu-ribu ampun, sembah hamba harap diampun,” kata Hang Jebat
A B C
kepada Sultan Mansur Shah. ()

7. Kami jangan takut kerana semua itu helah mereka sahaja,” kata bapa kepada kami. ()
A B C

8. “Anda bercadang untuk mendirikan khemah di situ,” kata Mus kepada Cikgu Lim. ()
A B C

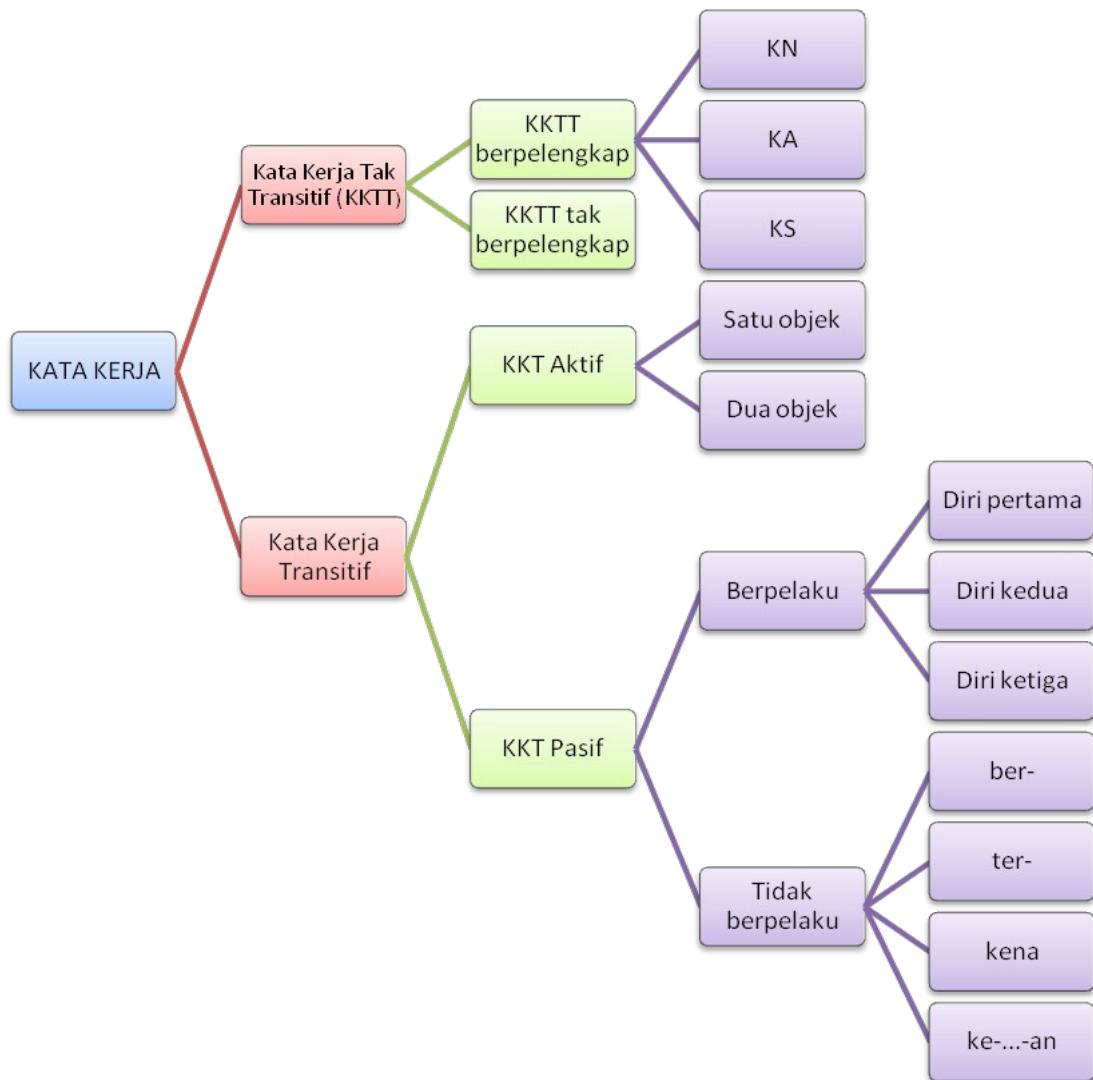
9. ”Janganlah kami bersedih, saya akan bantu anda menyelesaikan masalah anda,” kata
A B C
Ainina kepada rakannya ()

10. ”Kamilah wira negara kerana telah berjasa kepada negara ini,” kata Ali kepada rakannya.
A B C
()

KATA KERJA

1. Kata kerja ialah kata yang menunjukkan sesuatu **perbuatan** atau keadaan **melakukan** sesuatu.
Kata kerja juga menjadi perkataan **utama** dalam binaan **frasa kerja**.
2. Dalam bahasa Melayu, kata kerja terdiri daripada **kata kerja tak transitif** dan **kata kerja transitif**.

3. Untuk melihat subgolongan kata kerja, sila teliti rajah di bawah ini.

Kata Kerja Tak Transitif

1. Kata kerja tak transitif ialah kata kerja yang **tidak memerlukan objek atau penyambut** sesudahnya.
2. Kata kerja tak transitif **dapat berdiri sendiri** sebagai frasa kerja dengan maknanya yang lengkap. Contohnya:
 - Bapa **tidur**.
 - Ibu **berbaring**.

- Mereka **membisu**.
 - Puteri Aleya **tersedu**.
3. Bentuk-bentuk kata kerja tak transitif adalah seperti yang berikut ini.

Bentuk-bentuk	Contoh
Kata asal (tanpa imbuhan)	angguk, bangkit, baring, carik, cicir, duduk, gugur, hilang, ingat, kalah, mati, rebah, sembah, tewas
Berawalan beR-	berbual, bercanda, berdamai, berfantasi, bergema, berhasil, berjemur, berkemas, berlakon, bermesra, bernyala, berehat.
Berpaitan beR-...-an	berciciran, berdekatan, bergayutan, berhubungan, berjauhan, bertempiaran, berterbangan
Berapitan beR-...-kan	beratapkan, berbumbungkan, berdindingkan, berlaukkan, bermenantukan, bertuankan.
Berawalan me-	mengalir, mendarat, mengganas, menghambur, menjunam, melawak, menyanyi.
Berawalan teR-	terbatuk, terjerumus, terkejut, terbuka, terlopong, terpempan, tersedak.

4. Kata kerja tak transitif terbahagi kepada dua golongan, iaitu:

- a) Kata kerja tak transitif **tanpa pelengkap**; dan
- b) Kata kerja tak transitif **berpelengkap**

Kata Kerja Tak Transitif Tanpa Pelengkap

1. Kata kerja tak transitif tanpa pelengkap ialah kata kerja yang **tidak memerlukan objek atau penyambut selepasnya**.
2. Dengan kata lain, kata kerja bentuk ini **dapat berdiri sendiri**.
3. Perhatikan contoh-contoh berikut:
 - *Burung terbang*.
 - *Petir berdentum*.
 - *Lampu bergantungan*.

- *Kilat memancar.*
 - *Tingkap terbuka.*
4. Kata berhuruf condong dalam contoh-contoh di atas ialah kata kerja tak transitif yang tidak memerlukan pelengkap.

PERHATIAN !

- Kata kerja tak transitif tanpa pelengkap boleh diperluas atau diikuti oleh keterangan
- Peranan unsur keterangan itu adalah sebagai maklumat tambahan.
- Perhatikan contoh yang berikut ini. Perkataan yang di dalam kurungan ialah unsur keterangannya.
 - *Burung terbang (berkawan-kawan)*
 - *Petir berdentum (sejak tadi).*
 - *Lampu bergantungan (di depan itu).*
 - *Kilat memancar (di dada langit).*
 - *Tingkap terbuka (luas).*

Kata Kerja Tak Transitif Berpelengkap

1. Yang dikatakan kata kerja tak transitif berpelengkap ialah kata kerja yang **mesti diikuti oleh pelengkap.**
2. Unsur **pelengkap** ini berperanan untuk **menyempurnakan** maksud ayat.
3. Unsur pelengkap itu boleh terdiri sama ada daripada **kata nama**, **kata adjektif**, atau **frasa sendi nama**.
4. Unsur-unsur itu hadir **selepas** kata kerja tak transitif bagi melengkapkan ayat yang tidak dapat berdiri sendiri.

PERHATIAN !

- Pelengkap **berbeza** dengan keterangan. Seperti yang ditegaskan tadi, keterangan berfungsi sebagai maklumat tambahan sahaja. Hal ini bermakna, tanpa keterangan, ayat yang terbina sudah sempurna dan gramatis.
- Sebaliknya, pelengkap berperanan sebagai unsur yang **melengkapkan ayat**. Hal ini bermaksud, tanpa pelengkap ayat yang terbina **tidak sempurna** (tergantung).
- Perhatikan ayat-ayat yang berikut yang bermuat dengan kata kerja tak transitif yang memerlukan pelengkap.

Subjek	KKTT	Pelengkap

Rumah itu	Beratapkan	daun nipah
Pak Sahak	bermandikan	peluh.
Kelab itu	berketuakan	wanita.
Mereka	bersenjatakan	parang.

- Tanpa pelengkap, ayat yang terbina tidak lengkap. Perhatikan contoh ini.

-Rumah itu beratapkan.

-Pak Sahak bermandikan.

-Kelab itu berketuakan.

-Mereka bersenjatakan.

Kata Kerja Transitif

1. Kata kerja transitif ialah kata kerja yang **memerlukan objek** selepasnya.
2. Objek yang mengikuti kata kerja transitif itu pula mestilah **frasa nama**.
3. Perhatikan contoh-contoh yang diberikan dalam jadual yang berikut ini.

Subjek	Kata Kerja Transitif	Objek (predikat)
Ibu	menjemur	kain.
Abang	mengumpulkan	kayu api.
Peluh	membasahi	tubuh mereka.
Ayah	memperbesar	reban ayam.
Kakak	memerdengarkan	suaranya.
Mereka	mempersetujui	cadangan itu.

Bentuk-Bentuk Kata Kerja Transitif

1. Berdasarkan jadual yang diberikan itu, kita dapat bahawa kata kerja transitif terbahagi kepada beberapa **bentuk**.
2. Bentuk-bentuk yang dimaksudkan itu ialah:

- a) Berawalan meN-
- b) Berapitan meN-...-kan
- c) Berapitan meN-...-i
- d) Berawalan mempeR-
- e) Berapitan mempeR-...-kan
- f) Berapitan mempeR-...-i

4. Perhatikan beberapa contoh lain:

Subjek	Kata kerja transitif
Berawalan meN-	mengambil, mengebom, membombang, menceduk, mengorek, melangkah, memaku, menyahut, meninju.
Berapitan meN-...-kan	menganjurkan, memburukkan, mencederakan, mengagumkan, melebarkan, memeningkan, mengesahkan, menenteramkan.
Berapitan meN-...-i	mengadili, membedaki, mencebur, mengaburi, melalui, memerangi, menyanggupi, menangisi.
Berawalan mempeR-	memperalat, memperbabu, mempercepat, memperempat, memperkuda, memperlaju, mempersuami, memperoleh.
Berapitan mempeR-...-kan	memperakukan, mempergunakan, memperisterikan, mempersilakan, memperjuangkan, memperjudikan, mempertahankan, mempertemukan.
Berapitan mempeR-...-i	mempelajari, mempergauli, memperingati, mempersenjatai, memperhambai, mempertuani.

Kata Kerja Pasif

1. Kata kerja pasif terbentuk daripada kata kerja transitif.
2. Seperti yang dijelaskan tadi, kata kerja transitif terdiri daripada enam bentuk yang masing-masing berawalan meN-, berapitan meN-...-kan, berapitan meN-...-i, berawalan mempeR-, berapitan mempeR-...-kan, dan berapitan mempeR-...-i.
3. Daripada bentuk-bentuk itu lahirlah kata-kata berimbuhan seperti *mengambil, menganjurkan, mengadili, memperalat, memperakukan, dan memperingati*.

4. Dalam hal ini, apabila imbuhan awalan pada semua kata itu ditiadakan maka tinggallah kata-kata *ambil*, *anjurkan*, *adili*, *peralat*, *pengakuan* dan *peringati*. Semua kata yang tinggal itu merupakan kata kerja pasif.

Kata Kerja Pasif Berpelaku

Kata Kerja Pasif Diri Pertama, Kedua, dan Ketiga

1. Kata-kata yang tidak mempunyai imbuhan awalan yang diberikan itu – *anjurkan*, *adili*, *peralat*, *perakukan*, dan *peringati* – tidak dapat dipastikan sama ada merupakan kata kerja pasif diri pertama, kata kerja pasif diri kedua, atau kata kerja pasif diri ketiga.
2. Kata-kata itu hanya dapat ditentukan sebagai kata kerja pasif diri pertama, kata kerja pasif diri kedua, dan kata kerja pasif diri ketiga apabila **disertai pelakunya** yang terdiri daripada kata ganti nama diri pertama, kedua, dan ketiga.
3. Kata-kata itu akan menjadi kata kerja pasif diri pertama apabila disertai kata klitik **ku-** seperti **kuambil**, **kuanjurkan**, **kuadili**, **kuperalat**, **kuperlakukan**, dan **kuperingati**.

PERHATIAN !

Dengan makna yang sama, kata kerja pasif diri pertama **kuambil**, **kuanjurkan**, **kuadili**, **kuperalat**, **perakukan**, dan **peringati** dalam contoh di atas dapat dijadikan frasa kerja pasif diri pertama **aku ambil**, **saya anjurkan**, **beta adili**, **hamba peralat**, **kami perlakukan**, **kita peringati** dan seterusnya.

4. Apabila kata kerja pasif itu diimbuh kata klitik **kau-** , maka terbentuklah kata kerja pasif diri kedua seperti **kauambil**, **kauanjurkan**, **kauadili**, **kauperalat**, **kauperakukan**, dan **kauperingati**.

PERHATIAN !

Dengan makna yang sama, kata kerja pasif diri kedua **kauambil**, **kauanjurkan**, **kauadili**, **kauperalat**, **kauperakukan**, dan **kauperingati** dalam contoh itu dapat dijadikan frasa kerja pasif diri kedua **awak ambil**, **kamu anjurkan**, **engkau adili**, **anda peralat**, **kalian perakukan**, **tuan hamba peringati**, dan seterusnya

5. Kata kerja pasif diri ketiga terbentuk apabila kata kerja pasif itu diberi imbuhan **di-**, misalnya **diambil**, **dianjurkan**, **diadili**, **diperalat**, **diperakukan**, dan **diperingati**.

PERHATIAN !

Imbuhan awalan **di-** pada kata kerja pasif menyatakan makna perbuatan yang dilakukan oleh orang ketiga misalnya *diambil beliau*, *dianjurkan mereka*, *diadili baginda*, *diperalatnya*, *diperakukan kerajaan*, *diperingati rakyat jelata*, dan seterusnya.

Kata Kerja Pasif Tidak Berpelaku

Kata Kerja Pasif Berawalan “ber-”

1. Kata kerja pasif juga boleh terdiri daripada kata berawalan ber- seperti kata kerja tak transitif.
2. Walau bagaimanapun, kata kerja pasif berawalan ber- umumnya mendukung makna yang sama dengan kata kerja pasif berawalan di-.
3. Perhatikanlah penggunaannya dalam ayat-ayat contoh yang berikut ini.
 - *Pakaianya masih belum berbasuh.*
 - *Janggutnya sudah bercukur.*
 - *Buku teksnya tidak berbalut.*Ayat-ayat itu sama maksudnya dengan:
 - *Pakaianya masih belum dibasuh.*
 - *Janggutnya sudah dicukur.*
 - *Buku teksnya tidak dibalut*

PERHATIAN !

Kata kerja pasif yang berawalan ber- biasanya disertai kata bantu seperti **belum**, **telah**, **sudah**, dan **tidak**.

Kata Kerja Pasif Berawalan “ter-”

1. Kata kerja pasif juga boleh terdiri daripada kata berawalan ter seperti kata kerja tak transitif.
2. Awalan ter yang membentuk kata kerja pasif mendukung beberapa makna, iaitu:
 - a) Keupayaan atau dapat, misalnya:
 - *Terangkat* – dapat diangkat
 - *Terbawa* – dapat dibawa

Perhatikanlah contoh ayat yang berikut:

- *Tidak terangkat olehku bagasi itu.*

- b) Tidak disengaja di-misalnya:
- *Tercucuk* – tidak sengaja dicucuk
 - *Tergesel* – tidak sengaja digesel
 - *Tersepak* – tidak sengaja disepak

Perhatikanlah contoh ayat yang berikut:

- *Kakak terjerit apabila jari manisnya tercucuk oleh jarum.*

Kata Kerja Pasif “kena”

1. Kata kerja bentuk ini terdiri daripada kata kerja asal kena dan kata kerja pokok (tidak berawalan meN) seperti buru, gantung, ragut, dan sebagainya.
2. Penggunaan kata kena pada kata-kata itu menyebabkan terbentuknya ayat pasif misalnya:
 - *Penjahat itu kena buru*
 - *Anjing itu kena langgar.*
 - *Telefon bimbitnya kena ragut.*

PERHATIAN !

Frasa kerja pasif **kena** buru, **kena** langgar, dan **kena** ragut itu sama maksudnya dengan **diburu**, **dilanggar**, dan **diragut**.

Kata Kerja Pasif Berapitan “ke-...-an”

1. Kata kerja pasif juga boleh terdiri daripada kata berapitan ke-...-an.
2. Kata kerja pasif yang berapitan ke-...-an ini umumnya mendukung maksud “ditimpa akibat”, misalnya:
 - *Kebanjiran* – ditimpa akibat banjir
 - *Keracunan* – ditimpa akibat racun
 - *Kedinginan* – ditimpa akibat dingin
 - *Kepanasan* – ditimpa akibat panas
 - *Kehabisan* – ditimpa akibat habis
 - *Ketinggalan* – ditimpa akibat tertinggal

Perhatikanlah penggunaannya dalam contoh-contoh ayat yang berikut:

- *Kampung itu kebanjiran.*
- *Mereka keracunan makanan.*
- *Saya kedinginan.*
- *Kami berpeluh kerana kepanasan.*
- *Kereta bapa kehabisan minyak.*
- *Anak-anak itu ketinggalan bas*

LATIHAN KENDIRI 1

Nyatakan **jenis kata kerja** bagi **perkataan yang bergaris** dalam ayat di bawah ini.

1. Buah kelapa yang sudah masak itu telah gugur pagi tadi.
-

2. Surat yang kami hantar masih belum berjawab lagi.
-

3. Kerajaan belum menguatkuasakan undang-undang itu.
-

4. Latihan itu telah saya ikuti pada tahun lalu.
-

5. Surat itu telah ditulis oleh setiausaha persatuan.
-

6. Kami akan bertindak berdasarkan undang-undang.
-

7. Harga-harga saham pada petang ini turun sedikit.
-

8. Kereta ayahnya kena curi semalam.
-

9. Dia keletihan setelah sehari suntuk bekerja.
-

10. Kapal layar itu sedang menuju ke garisan penamat.
-

LATIHAN KENDIRI 2

Lengkapkan ayat-ayat yang berikut dengan **memilih** jawapan **yang paling sesuai**.

1. Sazali terpaksa _____ perkahwinannya kerana menghadapi masalah kewangan.
 - A. meminda
 - B. menangguhkan
 - C. menganjukkan
 - D. menundakan
2. Dalam kejadian ribut taufan yang lalu, beribu-ribu orang telah _____ tempat tinggal dan harta benda.
 - A. hilang
 - B. kehilangan
 - C. terhilang
 - D. dihilangkan
3. _____ kepada satu sumber tenaga yang pasti akan pupus ini amat tidak menjamin kelangsungan pembangunan sesebuah negara.
 - A. Kebergantungan
 - B. Kebertanggungjawaban
 - C. Keberkesaan
 - D. Keberuntungan
4. Sikapnya yang jujur dan _____ tinggi disenangi oleh semua pekerja di syarikat itu.
 - A. berhemat
 - B. berhormat
 - C. berhemah
 - D. berbudi
5. Sesiapa yang enggan _____ pinjaman tersebut akan berhadapan dengan risiko tindakan undang-undang daripada pihak kami.
 - A. meluluskan
 - B. melupuskan
 - C. melunaskan
 - D. meluaskan
6. Nama tokoh usahawan yang berjaya dalam bidang pertanian itu _____ pada dinding Dewan orang Ramai di kampung itu.
 - A. dipilih
 - B. diabadikan
 - C. dicetak
 - D. ditulis
7. Kereta yang rosak itu telah _____ oleh ayah semalam.
 - A. dibaikkan

- B. diperbaik
 C. diperbaiki
 D. dibaik
8. Pasangan pengantin itu sedang _____ air mawar oleh YAB Perdana Menteri.
 A. direnjis
 B. direnjiskan
 C. merenjis
 D. merenjiskan
9. Apabila saya mempunyai wang, saya akan _____ kawan-kawan.
 A. belanja
 B. membelanjakan
 C. membelanjai
 D. dibelanjakan
10. Kambing-kambing yang sedang _____ di padang itu dikejar oleh anjing liar.
 A. bergelimpangan
 B. berkeliaran
 C. bertempiaran
 D. bergayutan

LATIHAN KENDIRI 3

Ayat-ayat di bawah ini **mungkin betul** dan **mungkin salah**. Tandai sama ada A,B, atau C jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai D jika **tiada kesalahan**.

1. Beliau menafikan dakwaan yang mengatakan bahawa pihaknya tidak tulus
A B
 dalam pelaksanaan projek tersebut. Tiada kesalahan
C D
2. Tindakan berani seorang pekerja kedai video yang menggigit telinga kiri
A B
 seorang daripada dua orang perompak itu telah berjaya menggagalkan rompakan itu.
C
Tiada kesalahan
D
3. Kami sedang mengumpul nama individu yang akan dilantik menganggotai
A B
 sebuah jawatan kuasa khas untuk meneliti akta itu semula. Tiada kesalahan
C D
4. Perbincangan itu berlangsung dengan semangat kekitaan yang diharap dapat
A B
 memacu pertumbuhan ekonomi dan mengekalkan kestabilan serantau. Tiada

C

D

kesalahan

5. Kami akan saling membantu dan berkongsi maklumat untuk membanteras
A B
kejadian kecurian kenderaan yang berlaku dengan leluasa ini. Tiada kesalahan
C D

6. Faez dengan penuh yakin melangkah ke dewan peperiksaan berbekalkan
A B C
doa ibunya. Tiada kesalahan
D

7. Wang yang saya jumpa ketika balik dari sekolah telah saya serahkan kepada
A B C
pihak polis sebentar tadi. Tiada kesalahan
D

8. Perhijrahan belia ke bandar-bandar telah dapat meningkatkan taraf hidup
A B C
keluarga mereka. Tiada kesalahan
D

9. Encik Usman selalu mengirimkan anaknya wang bagi menampung belanja
A B
persekolahan anaknya itu. Tiada kesalahan
C D

10. Parit itu perlu diperdalam untuk memudahkan air mengalir dengan
A B
cepatnya apabila hujan lebat turun. Tiada kesalahan
C D

LATIHAN KENDIRI 4

Pilih ayat-ayat yang menggunakan kata yang **berhuruf condong** dengan betul.

1. i. Mereka berbincang *mengenai* masalah negara.
ii. Bola yang disepaknya *mengenai* palang gol.

- iii. Aduan tuan *mengenai* kelewatan bayaran itu sedang diberi perhatian.
iv. Kata-kata caciannya itu *mengenai* dirinya sendiri.
- A. i dan iii
B. ii dan iv
C. i, ii, dan iii
D. i, ii, iii dan iv
2. i. Kerajaan sentiasa *memberi* perhatian tentang kesejahteraan rakyat.
ii. Kegiatan kurikulum banyak *memberi* faedah kepada pelajar.
iii. Kerani itu *memberi* saya dua helai borang.
iv. Seluar adik sering terlondoh kerana tali getahnya sudah *memberi*.
- A. i dan ii
B. ii dan iii
C. iii dan iv
D. i, ii, iii dan iv
3. i. Lelaki itu ditahan kerana disyaki *membocorkan* rahsia kerajaan kepada negara asing.
ii. Budak-budak nakal itu telah *membocorkan* tayar kereta yang diletakkan di tepi jalan itu.
iii. Pegawai itu dituduh *membocorkan* soalan Kertas Bahasa Melayu PMR pada tahun lepas.
iv. Penjenayah itu telah berjaya *membocorkan* diri daripada kepungan pihak polis.
- A. i dan ii
B. iii dan iv
C. i, ii dan iii
D. ii, iii dan iv
4. i. Bayaran sewa yang semakin *memuncak* telah memaksa penghuni flat itu mencari tempat kediaman lain.
ii. Rumput-rumput di rumah itu *memuncak* tinggi kerana sudah berminggu-minggu tidak ditebas.
iii. Kemarahan anggota polis itu *memuncak* apabila seorang pesalah trafik mencabarnya untuk bertumbuk.
iv. Busut semut di hadapan rumah saya itu *memuncak* tinggi setelah bertahun-tahun tidak diganggu oleh sesiapa.
- A. i dan ii
B. i, ii, dan iii
C. i, ii dan iv
D. i, ii, iii dan iv
5. i. Semasa majlis itu, saya sibuk melayan tetamu yang *bertandang* ke rumah.
ii. Saya akan *bertandang* untuk mengisi jawatan yang dikosongkan itu.
iii. "Majlis *bertandang* ke rumah pengantin lelaki akan diadakan pada minggu depan," kata bapa pengantin perempuan.
iv. Dalam majlis itu, ada yang melompat seperti orang yang sedang *bertandang*.
- A. i dan ii
B. i dan iii
C. i, ii dan iii
D. ii, iii dan iv
6. i. Mereka *menambak* tanah di kawasan tebing sungai itu untuk mengelakkan banjir.

- ii. Orang kampung *menambah* jalan itu supaya air hujan tidak bertakung.
iii. Ibu *menambah* garam dalam masakannya itu.
iv. Pihak kilang akan *menambah* pengeluaran gula untuk memenuhi permintaan.
- A. i dan ii
B. ii dan iv
C. i, ii dan iii
D. i, iii dan iv
7. i. Mereka *menambah* tanah di kawasan tebing sungai untuk mengelakkan banjir.
ii. Orang kampong *menambah* jalan itu supaya air hujan tidak bertakung.
iii. Ibu *menambah* garam dalam masakannya itu.
iv. Pihak kilang akan *menambah* pengeluaran gula untuk memenuhi permintaan.
- A. i dan ii
B. iii dan iv
C. i, ii dan iii
D. i, iii dan iv
8. i. Adik *mencolek* sambal yang terdapat di dalam piring itu.
ii. Ayah *mencolek* gigi dengan menggunakan pencungkil.
iii. Kumpulan penganas telah *mencolek* pegawai-pegawai daripada Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.
iv. Mereka makan buah-buahan itu selepas *mencolek* buah itu dengan bahan perasa.
- A. i dan iii
B. ii dan iv
C. i, ii dan iii
D. i, ii dan iv
9. i. Pemain itu *menjulang* piala yang dimenanginya dalam pertandingan itu.
ii. Api yang semakin marak itu *menjulang* tinggi ke udara.
iii. Kejayaan beliau merentasi Selat Inggeris telah *menjulang* nama negara.
iv. Pasangan pengantin di atas pelamin itu saling *menjulang* antara satu sama lain.
- A. i dan ii
B. ii dan iv
C. i, ii dan iii
D. i, iii dan iv
10. i. Beberapa orang budak lelaki sedang *menyauk* anak ikan di pinggir kali.
ii. Leman *menyauk* pinggang budak yang hampir jatuh ke dalam sungai itu.
iii. Pemain pertahanan pasukan itu *menyauk* kaki pemain lawan dari arah belakang.
iv. Apabila berlaku bencana , ada sahaja orang yang datang *menyauk* barang-barang mangsa.
- A. i, ii dan iii
B. i, ii, dan iv
C. ii, iii dan iv
D. i, ii, iii dan iv

LATIHAN KENDIRI 5

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa yang betul** dan tandakan (x) pada ayat yang menggunakan **frasa yang salah**.

--	--

1.	Mereka membuat keputusan itu <u>berdasarkan pada bukti-bukti</u> yang dikemukakan.	
2.	Budak-budak yang ketinggalan bas itu tidur <u>bertilamkan dengan rumput</u> di tapak konsert itu.	
3.	Kesejahteraan negara merangkum semua aspek kehidupan yang <u>bertunjangkan keharmonian rakyat dan keselesaan hidup mereka</u> .	
4.	Negara akan terus berusaha untuk mendapatkan alat <u>berasaskan teknologi yang canggih</u> .	
5.	Maklumat ini <u>berlandaskan kepada statistik</u> yang dikeluarkan pada tahun 2007.	
6.	Hujah-hujah yang dikemukakan itu sungguh bernalas kerana <u>berdasar pada bukti yang jelas</u> .	
7.	Rumah kecil pasangan warga emas yang terletak di tepi sawah itu <u>beratapkan rumbia</u> .	
8.	Pasukan pencari dan penyelamat itu bergerak di dalam hutan <u>berpandu pada kompas</u> .	
9.	Dia terselamat daripada dihanyutkan oleh air yang deras itu kerana dapat <u>berpautkan pada dahan pokok itu</u> .	
10.	Pemergian mereka ke Melaka <u>berbekalkan doa</u> daripada seluruh ahli keluarga dan sahabat handai.	

Rumus Frasa Kerja Tak Transitif

1. Frasa kerja tak transitif mestilah terdiri daripada binaan kata kerja tak transitif yang **diikuti oleh kata sendi nama**.
2. Namun, ada sebilangan kata kerja tak transitif **diikuti oleh pelengkap** yang terdiri daripada kata nama seperti ***bertanyakan khabar*** (*khabar* ialah kata nama), kata adjektif seperti ***menjadi baik*** (*baik* ialah kata adjektif), dan sebagainya.

3. Hal ini bermakna, rumus Frasa Kerja Tak Transitif ialah:

$$\text{FKTT} = \text{KKTT} \longrightarrow \text{KS}$$

LATIHAN KENDIRI 6

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa yang betul** dan tandakan (x) pada ayat yang menggunakan **frasa yang salah**.

1.	Pada setiap hujung minggu, mereka akan <u>balik kampung</u> untuk menziarahi keluarga.	
2.	Azihan, Amalina, dan Azizan <u>pergi sekolah</u> pada setiap pagi dengan menaiki bas.	
3.	Pasukan Italy <u>muncul juara dalam pertandingan</u> bola sepak Piala Dunia 2006.	
4.	Guru menjelaskan bahawa peperiksaan itu akan <u>berlangsung bulan hadapan</u> .	
5.	Kedua-dua pelajar itu dikehendaki <u>berjumpa dengan pengetua</u> pada waktu rehat.	
6.	Kami telah <u>berbincang tentang isu kontroversi</u> itu dalam mesyuarat tergempar semalam.	
7.	Amran dan ahli keluarganya akan <u>melawat Terengganu</u> pada cuti penggal nanti.	
8.	Saya akan sentiasa bersama-sama dengan pengurus saya apabila <u>menjayakan apa-apapun program</u> .	
9.	Saya <u>terserempak penyanyi terkenal</u> itu ketika berkelah di Pantai Teluk Cempedak.	
10.	Ketika <u>berada bawah pokok</u> itu, kami dapat melihat beberapa jenis burung sedang mencari makan.	

LATIHAN KENDIRI 7

Bahagian yang **bergaris** dalam ayat-ayat berikut **mungkin mempunyai kesalahan penggunaan bahasa** atau **mungkin juga tidak**. Tandai sama ada A, B, atau C jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai D jika **tiada kesalahan**.

1. Semua penonton terpegun bila menyaksikan persembahan hebat penyanyi Negara itu.

- A. Semua penonton terpegun apabila
 - B. Para penonton berpegun apabila
 - C. Semua penonton-penonton pegun apabila
 - D. Semua penonton terpegun bila
2. Pokok bunga yang ditanam di halaman rumah itu bertumbuh dengan segarnya.
- A. bertumbuhan segar
 - B. tumbuh dengan segarnya
 - C. bertumbuh segarnya
 - D. bertumbuh dengan segarnya
3. Apabila sampai sekolah, dia disambut oleh guru kelasnya dengan senyuman manis.
- A. Bila sampai di sekolah
 - B. Apabila sampai ke sekolah
 - C. Apabila sampai di sekolah
 - D. Apabila sampai sekolah
4. Oleh sebab kehujanan, dia cepat-cepat balik rumah untuk menukar pakaian yang telah basah itu.
- A. secepat-cepat balik rumah
 - B. cepat-cepat balik ke rumah
 - C. cepat balik rumah
 - D. cepat-cepat balik rumah
5. Bapa menarik nafas lega setelah dapat meneduh di bawah pohon yang rendang itu.
- A. dapat berteduh di bawah pokok
 - B. boleh berteduh di bawah pohon
 - C. dapat berteduh bawah pohon
 - D. dapat meneduh di bawah pohon
6. Pihak polis sedang berbalas-balas tembakan dengan beberapa orang penjenayah yang merompak bank itu.
- A. sedang membalas-balas tembakan dengan
 - B. telah berbalas-balas menembak dengan
 - C. sedang berbalasan tembakan pada
 - D. sedang berbalas-balas tembakan dengan
7. Orang yang miskin itu berharap belas kasihan daripada orang ramai yang lalu-lalang di situ.
- A. berharapkan belas kasihan dari
 - B. mengharapkan belas kasihan daripada
 - C. mengharap belas kasihan dari
 - D. berharap belas kasihan daripada

8. Kecederaan yang dihadapi oleh pemain utama itu sedang beransur pulih.
 - A. sedang beransurkan pulih
 - B. sedang ansur pulih
 - C. akan diansurkan pulih
 - D. sedang beransur pulih
9. Kapal selam Rusia itu sedang menuju utara Laut China Selatan setelah dipintas oleh Tentera Laut Diraja Malaysia (TLDM) semalam.
 - A. sedang menuju dengan utara
 - B. sedang menuju ke utara
 - C. sedang bertuju ke utara
 - D. sedang menuju utara
10. Mereka duduk di tepi pantai itu ber alas dengan tikar mengkuang yang dianyam oleh nenek.
 - A. beralaskan dengan tikar
 - B. mengalaskan dengan tikar
 - C. alas dengan tikar
 - D. berasal dengan tikar

Frasa Kerja Transitif Aktif

1. Frasa kerja transitif ialah binaan yang terdiri daripada **kata kerja transitif yang diikuti oleh kata nama**. Contohnya ialah **menendang bola**. Kata **menendang** ialah kata kerja transitif, manakala **bola** pula ialah kata nama.

Frasa Kerja Transitif Dengan Satu Objek

1. Frasa kerja transitif dengan satu objek ialah frasa yang terdiri satu **kata nama sebagai objeknya**. Contohnya adalah seperti ayat contoh di bawah ini:
 - Pengetua **menjawab surat itu**
 - Mereka **mendekati kereta itu**.
 - Hariz **menaikkan bendera** ketika lagu Negaraku dinyanyikan.
 - Penternak itu **melepaskan lembunya** di kawasan padang rumput itu.
 - Mereka **mengumpulkan buku-buku** yang berselerak itu ke dalam bakul.

Rumus Frasa Kerja Transitif

1. Dalam bahasa Melayu, frasa kerja transitif mestilah terdiri daripada kata kerja transitif yang diikuti oleh kata nama.

2. Jika kata kerja transitif diikuti oleh kata lain seperti kata adjektif, kata sendi atau kata keterangan, frasa kerja transitif tersebut tidak gramatis. Contohnya:

<ul style="list-style-type: none"> • Dia menendang bola itu dengan sekuat-kuat hatinya sekali lagi. 	√
<ul style="list-style-type: none"> • Dia menendang akan bola itu dengan sekuat-kuat hatinya sekali lagi. 	✗
<ul style="list-style-type: none"> • Dia menendang dengan sekuat-kuat hatinya bola itu sekali lagi 	✗
<ul style="list-style-type: none"> • Dia menendang sekali lagi bola itu dengan sekuat-kuat hatinya. 	✗

LATIHAN KENDIRI 8

Tandakan (√) pada ayat yang menggunakan **frasa yang betul** dan tandakan (✗) pada ayat yang menggunakan **frasa yang salah**.

1.	Ketua pengawas bercadang untuk <u>memaklumkan perkara itu</u> kepada guru disiplin dan pengetua pada hari ini.	
2.	Penulis rencana itu <u>memperkatakan tentang konsert</u> yang diadakan di Stadium Bukit Jalil semalam.	
3.	Pihak sekolah akan terus berusaha <u>untuk meningkatkan lagi peratus kelulusan PMR</u> pada tahun depan.	
4.	Kita semua mestilah <u>memahami akan perkara itu</u> sebelum mengambil sebarang tindakan yang dirasakan perlu.	
5.	Semua pelajar Tingkatan Tiga Melur dikehendaki <u>menulis semula karangan itu</u> oleh guru Bahasa Melayu mereka.	
6.	Pegawai penyiasat kes itu akan <u>menyelidiki dahulu kebenaran</u> kata-kata saksi itu.	
7.	Atlet negara dijangka akan <u>memperoleh sekurang-kurangnya lima pingat emas</u> dalam sukan Komanwel itu nanti.	
8.	YAB Perdana Menteri <u>mengucapkan setinggi-tinggi tahniah</u> kepada Nicol Ann David atas rentetan kejayaannya.	
9.	Wartawan kami akan <u>melaporkan dari kota London berita terkini</u> tentang kejadian pengeboman itu.	
10.	Mereka <u>membeli juga barang-barang itu</u> walaupun harganya mahal dan tidak munasabah.	

Pasangan Apitan memper-... dan memper-...-kan

1. Perkataan yang berawalan **memper-** **tidak boleh** diikuti oleh akhiran ...-**kan**, jika kata dasarnya terdiri daripada **kata adjektif**.
2. Perhatikanlah contoh-contoh ini:
 - **dalam** (KA)
 - ... **memperdalam** Sungai Juru (✓)
 - ... **memperdalamkan** Sungai Juru (x)
 - **elok** (KA)
 - ... **memperelok** hubungan (✓)
 - ... **memperelokkan** hubungan (x)

LATIHAN KENDIRI 9

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (X) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Beliau mengupah buruh Indonesia untuk <u>memperbesar</u> rumahnya.	
2.	Kerajaan akan <u>memperlebar</u> jalan raya untuk mengurangkan kesesakan.	
3.	Pihak sekolah akan <u>mempertingkatkan</u> pencapaian pelajar dalam peperiksaan PMR.	
4.	Mereka sedang berusaha untuk <u>mempererat</u> hubungan antara ahli persatuan.	
5.	Kerajaan sentiasa <u>memperkasa</u> Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan.	
6.	Pihak kami akan <u>memperuntukkan</u> sejumlah RM50,000.00 untuk projek itu.	
7.	Setiap orang mestilah berusaha untuk <u>memperkembangkan</u> Bahasa Melayu.	
8.	Anjang suka <u>memperkecilkan</u> kebolehan orang lain.	
9.	Penyanyi itu <u>memerdengarkan</u> suaranya kepada para hadirin.	
10.	Beliau telah <u>memperlihatkan</u> kehebatannya berpidato kepada guru-gurunya.	

Frasa Kerja Transitif Gabungan

1. Dalam frasa kerja transitif gabungan, akhiran ***-kan*** dalam kata kerja transitif yang pertama **tidak boleh digugurkan**.
2. Perhatikan contoh-contoh yang berikut ini:
 - ... memaju dan meningkat***kan*** ... (x)
 - ... memajukan dan meningkat***kan*** ... (✓)

LATIHAN KENDIRI 10

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (X) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Syarikat swasta banyak <u>mengeluar dan menerbitkan</u> filem yang bertemakan percintaan.	
2.	Pelajar-pelajar Tingkatan Tiga Inspirasi sedang <u>membersih dan menceriakan</u> kelas mereka.	
3.	Mereka sepatutnya <u>mengutama dan meletakkan</u> kepentingan negara apabila bertindak.	
4.	Markah calon yang <u>menukarkan dan menambahkan</u> imbuhan imbuhan dalam ayat ini akan dipotong.	
5.	Ibu bapa hendaklah <u>merancangkan dan menentukan</u> masa depan anak-anak mereka dengan baik.	
6.	Kami akan <u>mengumpul dan menyerahkan</u> barang-barang makanan hasil sumbangan orang ramai kepada mangsa banjir.	
7.	Syarikat itu telah dipertanggungjawabkan untuk <u>membekal dan menyelenggarakan</u> barang-barang di pejabat itu.	
8.	Tugas kami ialah <u>membersihkan dan mengecatkan</u> dinding bangunan kerajaan itu sahaja.	
9.	Saya telah <u>mengutip dan menyerahkan</u> bayaran yuran itu kepada guru penasihat.	
10.	Pihak tuan sepatutnya <u>mengendali dan mengusahakan</u> perniagaan itu selama 24 jam sehari seperti yang tertera dalam perjanjian.	

LATIHAN KENDIRI 11

Ayat-ayat di bawah ini **mungkin betul** dan **mungkin salah**. Tandai sama ada **A**, **B** atau **C** jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai **D** jika **tiada kesalahan** dalam ayat berkenaan.

1. Kerajaan akan meningkatkan lagi (A) langkah penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (B) dalam sistem pendidikan (C) di negara kita. Tiada kesalahan (D)
2. Kami (A) terpaksa membeli juga (B) barang-barang itu kerana kami amat (C) memerlukannya. Tiada kesalahan (D)
3. Mereka (A) sedang membincangkan tentang (B) cara-cara untuk menangani kejadian (C) banjir yang selalu berlaku di sekolah. Tiada kesalahan (D)
4. Guru mata pelajaran Bahasa Melayu itu meminta (A) murid menjawab soalan dengan (B) menulis ayat itu semula (C). Tiada kesalahan (D)
5. Pegawai itu akan (A) menerangkan kepada (B) mereka tentang cara-cara mengisi (C) borang tersebut kepada mereka. Tiada kesalahan (D)
6. Dalam banyak-banyak (A) pakaian itu, pengantin perempuan itu memilih pakaian yang (B) berwarna biru untuk hari persandingannya (C) pada bulan hadapan. Tiada kesalahan (D)
7. Pihak sekolah menyatakan bahawa (A) sekolah akan mengambil cuti berganti (B) bersempena Tahun Baru Cina selama (C) dua hari. Tiada kesalahan (D)
8. Pihak (A) kami sentiasa berusaha untuk memaju (B) dan mengembangkan bahasa (C) Melayu ke seantero dunia. Tiada kesalahan (D)
9. Beliau sentiasa (A) berusaha untuk memperkasa (B) dan mempertingkatkan mutu kain songket (C) di negara kita. Tiada kesalahan (D)
10. Parti politik yang terbesar (A) itu akan menggabung (B) dan menyatukan beberapa (C) parti politik kecil untuk menubuhkan barisan yang lebih kuat. Tiada kesalahan (D)

Frasa Kerja Transitif dengan Dua Objek

1. Frasa kerja transitif dengan dua objek pula ialah **frasa kerja yang terdiri daripada dua objek selepas kata kerja.**
2. Dalam hal ini, **objek pertama** yang terdapat selepas kata kerja transitif tersebut dikenal sebagai **objek tepat** manakala **objek yang kedua** pula dikenal sebagai **objek sipi**.

Contohnya:

- Beliau **mencarikan isterinya ubat**.
 - **Isterinya** (objek 1) ialah **objek tepat**.
 - **Ubat** (objek 2) ialah **objek sipi**.
- Cikgu Wan Marina **menghadiah muridnya sebuah buku**.
 - **Muridnya** (objek 1) ialah **objek tepat**
 - **Sebuah buku** (objek 2) ialah **objek sipi**

Pasangan Apitan “me-...-kan” / “me-...-i”, “me-...-kan” (Objek Bergerak); “me-...-i” (Objek Tidak Bergerak)

1. Apitan **men-...-kan** dan **men-...-i** yang berpasangan dalam ayat yang mempunyai dua objek kebanyakannya diikuti oleh **objek bergerak** dan **objek tidak bergerak**.
2. Dalam situasi ini, apitan men-...-kan diikuti oleh objek bergerak dan apitan men-...-i diikuti oleh objek yang tidak bergerak. Contohnya:
 - Dia **menghadiahkan** sehelai kain batik kepada ibu.
 - **Kain batik** bergerak
 - Dia **menghadiahi** ibu sehelai kain batik.
 - **Ibu** tidak bergerak

LATIHAN KENDIRI 12

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (x) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Nenek <u>membekalkan</u> Najwa pisang goreng	
2.	Nenek <u>membekali</u> pisang goreng kepada Najwa.	
3.	Hakim <u>menjatuhi</u> pesalah itu hukuman mati.	
4.	Hakim <u>menjatuhkan</u> hukuman mati kepada pesalah itu.	
5.	Guru <u>menghadiahkan</u> Salima sebuah buku rujukan.	
6.	Guru <u>menghadiah</u> sebuah buku rujukan kepada Salima.	
7.	Cikgu Zamilah <u>mengajarkan</u> kami mata pelajaran Matematik.	
8.	Cikgu Zamilah <u>mengajar</u> mata pelajaran Matematik kepada kami.	
9.	Saya <u>memberi</u> anak-anak yatim wang sebanyak RM5.00.	
10.	Saya <u>memberikan</u> wang kepada anak-anak yatim sebanyak RM5.00.	

Pasangan Apitan “me-....-kan” dan Awalan “me-...”

“me-....-kan” Objek Bernyawa
→ “me-...-i” Objek Tak Bernyawa

1. Apitan **me-....-kan** dan awalan **me-** yang berpasangan dalam ayat yang mempunyai dua objek sahaja kebanyakannya diikuti oleh **objek bernyawa** dan **objek tidak bernyawa**.
2. Dalam situasi ini, apitan **men-....-kan** diikuti oleh objek bernyawa dan awalan **me-** diikuti oleh objek tidak bernyawa. Contohnya:
 - Ibu **menjahitkan** adik sehelai baju kurung.
 - *Adik* ialah objek yang bernyawa
 - Ibu **menjahit** sehelai baju kurung untuk adik.
 - *Baju kurung* ialah objek yang tidak bernyawa

LATIHAN KENDIRI 13

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (X) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Kakak <u>membuatkan</u> secawan kopi untuk ayah.	
2.	Kakak <u>membuat</u> ayah secawan kopi.	
3.	Ibu <u>memasakkan</u> ayah sup kambing.	
4.	Ibu <u>memasak</u> sup kambing untuk ayah.	
5.	Pelayan itu <u>mengambilkan</u> saya makanan.	
6.	Pelayan itu <u>mengambil</u> makanan untuk saya.	
7.	Reza <u>menuliskan</u> sepucuk surat untuk neneknya.	
8.	Reza <u>menulis</u> neneknya sepucuk surat.	
9.	Mereka akan <u>membelikan</u> kami cenderamata.	
10.	Mereka akan <u>membeli</u> cenderamata untuk kami.	

PERHATIAN !

PETUA MENJAWAB SOALAN

- * Sila tentukan pasangan apitan tersebut
- * Jika pasangan itu apitan **me-....-kan** dan **me-....-i**, petua yang digunakan ialah **apitan me-....-kan** diikuti oleh **objek yang bergerak**, manakala **apitan me-....-i** diikuti oleh **objek yang tidak bergerak**.
- * Jika pasangan itu apitan **me-....-kan** dengan awalan **me-**, petua yang digunakan ialah **apitan me-....-kan** diikuti oleh **objek yang bernyawa**, manakala perkataan berawalan **me-** diikuti oleh **objek yang tidak bernyawa**.

LATIHAN KENDIRI 14

Ayat-ayat di bawah ini **mungkin betul** dan **mungkin salah**. Tandai sama ada **A**, **B** atau **C** jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai **D** jika **tiada kesalahan** dalam ayat berkenaan.

1. Puan Aminah menghidangkan (A) tetamu makanan (B) yang lazat-lazat (C). Tiada kesalahan (D)
2. Ibu memasakkan (A) ayah (B) bubur kacang yang dibawa (C) balik dari Melaka. Tiada kesalahan (D)

3. Jika adik mendapat (A) markah yang cemerlang dalam mata pelajaran Bahasa (B) Melayu, ayah akan menghadiahkannya (C) sebuah basikal. Tiada kesalahan (D)
4. Pak Ismail akan membelikannya (A) telefon bimbit, jika (B) dia berjaya melanjutkan (C) pelajaran ke universiti. Tiada kesalahan (D)
5. Pada (A) petang itu, Fazrina membuatkan (B) seteko air kopi panas untuk dihidangkan (C) kepada tetamu. Tiada kesalahan (D)
6. Hasrina telah lupa bahawa (A) dia ada mengirim (B) kad undangan perkahwinannya kepada (C) saya. Tiada kesalahan (D)
7. Abang terpaksa memberikan (A) Hafiz computer itu supaya (B) dia dapat menggunakan di (C) universiti nanti. Tiada kesalahan (D)
8. Oleh sebab (A) terlalu sayang akan (B) anaknya itu, Mak Cik Leha mencarikan (C) jodoh untuk anaknya. Tiada kesalahan (D)
9. “Jika (A) saya tidak lupa, saya akan membawakan (B) mak cik ikan segar dari (C) Kuala Sungai Baharu,” kata Zali. Tiada kesalahan (D)
10. Pihak kerajaan akan menghadiahkan (A) sebidang (B) tanah kepada (C) waris perajurit yang terkorban semasa peperangan itu. Tiada kesalahan (D)

LATIHAN KENDIRI 15

Sebahagian daripada ayat yang berikut telah digarisi. Bahagian yang **bergaris** dalam ayat-ayat yang berikut **mungkin mempunyai kesalahan penggunaan bahasa** atau **mungkin juga tidak**. Tandai sama ada A, B atau C jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai D jika **tiada kesalahan**.

1. Pada malam itu, ibu sedang menjahitkan baju sekolah untuk adik.
 A. menjahitkan baju sekolah kepada adik
 B. menjahit baju sekolah untuk adik
 C. menjahitkan baju sekolah adik
 D. menjahitkan baju sekolah untuk adik
2. Sebaik-baik kami duduk, pelayan itu membawakan kami minuman sejuk.
 A membawakan minuman sejuk untuk kami
 B membawakan minuman sejuk kami
 C membawa kami minuman sejuk
 D membawakan kami minuman sejuk
3. Pada setiap malam, ibu selalu membaca adik buku cerita.

- A membacakan adik buku cerita
B membaca buku cerita adik
C membacakan buku cerita untuk adik
D membaca adik buku cerita
4. Kakak telah membelikan baju baharu untuk adik untuk dipakai pada hari raya nanti.
A membeli baju baharu untuk adik
B membeli baju baru untuk adik
C memberikan baju baharu kepada adik
D memberikan baju baharu untuk adik
5. Pada petang itu, semasa menunggu hujan berhenti, ibu membuatkan mereka kopi panas.
A membuat mereka kopi panas
B membuatkan kopi panas mereka
C membuatkan kopi panas kepada mereka
D membuatkan mereka kopi panas
6. Kami ke pekan pada malam itu ketika hujan kerana hendak mencarikan makanan untuk mereka.
A mahu mencarikan makanan kepada mereka
B hendak mencari mereka makanan
C mahu mencari makanan untuk mereka
D hendak mencarikan makanan untuk mereka
7. Pada Hari Keputeraan Sultan itu nanti, baginda telah berkenan untuk menganugerahi bintang kebesaran kepada beliau.
A menganugerahkan bintang kebesaran kepada beliau
B manganugerah bintang lebesaran kepada beliau
C manganugerahkan beliau bintang kebesaran
D manganugerahi bintang kebesaran kepada beliau
8. Kami berdoa agar Tuhan mencucurkan rahmat kepada si mati.
A mencucuri rahmat kepada si mati
B mencucurkan si mati rahmat
C mencucur rahmat kepada si mati
D mencucurkan rahmat kepada si mati
9. Dalam majlis itu, saya diminta oleh Pak Hashim menghidangi tetamu nasi minyak.
A menghidang tetamu nasi minyak
B menghidangkan tetamu nasi minyak
C menghidangi nasi minyak kepada tetamu
D menghidangi tetamu nasi minyak
10. Encik Ahmad tetap mencarikan anak lelakinya pasangan hidup.
A mencari anak lelakinya pasangan hidup
B mencarikan pasangan hidup untuk anak lelakinya
C mencarikan pasangan hidup anak lelakinya
D mencarikan anak lelakinya pasangan hidup

Frasa Kerja Transitif Pasif

1. Frasa kerja transitif pasif terdiri daripada tujuh bentuk.
2. Bentuk-bentuknya adalah seperti yang berikut:

Frasa Kerja Transitif Pasif	Contoh
Frasa kerja transitif pasif <i>diri pertama</i>	saya baca
Frasa kerja transitif pasif <i>diri kedua</i>	akan kamu sediakan
Frasa kerja transitif pasif <i>diri ketiga</i>	diterjemahkan oleh Zaidah
Frasa kerja transitif pasif <i>ber-</i>	belum berlipat
Frasa kerja transitif pasif <i>ke-...-an</i>	kehujanan
Frasa kerja transitif pasif <i>kena</i>	kena tangkap
Frasa kerja transitif pasif <i>ter-</i>	teringat oleh kekasihnya

LATIHAN KENDIRI 16

Nyatakan jenis **frasa kerja transitif pasif** yang terdapat dalam ayat-ayat di bawah ini.

1. Adik dilukiskan gambar kartun oleh abang.

2. Ayah saya buatkan secawan kopi.

3. Nenek kamu tuliskan surat.

4. Baju yang koyak itu masih belum berjahit lagi.

5. Buku Shamini kena curi semalam.

6. Dia ketinggalan bas ketika hendak pulang ke rumah.

7. Sains diajarkan oleh Cikgu Ong kepada mereka.

8. Buku itu telah awak berikan kepada Marlia.

9. Hati saya sentiasa terbuka untuk memaafkannya.

10. Linda dikirimi oleh Siti Hajar sepucuk surat.

Frasa Kerja Pasif Diri Pertama

(KGN1 → Kata Kerja Tanpa Awalan)

1. Frasa kerja pasif diri pertama menetapkan bahawa **kata ganti nama diri pertama** hendaklah **diikuti oleh kata kerja yang tanpa awalan**.

2. Perhatikanlah ayat-ayat contoh di bawah ini:

- Novel itu saya baca semalam (✓)
- Novel itu dibaca oleh saya semalam. (x)
- Dia kami suruh berpuasa. (✓)
- Dia disuruh oleh kami berpuasa. (x)

LATIHAN KENDIRI 17

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (X) pada **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Bola itu telah <u>saya</u> tendang ke arah pintu gol.	
2.	Laporan itu <u>disediakan</u> oleh <u>kami</u> dalam masa seminggu.	

3.	Anugerah itu akan <u>disampaikan</u> oleh beta.
4.	Laporan itu akan <u>disediakan</u> oleh <u>aku</u> pada minggu depan.
5.	Maklumat itu <u>hamba peroleh</u> daripada sumber-sumber yang dipercayai.
6.	<u>Akan kusampaikan</u> berita itu kepada keluargamu.
7.	Novel itu <u>saya karang</u> pada tahun lepas.
8.	Buku itu telah <u>dibeli oleh saya</u> pada minggu lepas.
9.	<u>Telah saya ambil</u> surat itu di pejabat sekolah.
10.	<u>Akan kucipta</u> serangkap pantun untukmu.

Frasa Kerja Pasif Diri Kedua

(KGN2 → Kata Kerja Tanpa Awalan)

1. Frasa kerja pasif diri kedua menetapkan bahawa kata ganti nama diri kedua hendaklah diikuti oleh kata kerja yang tanpa awalan.
2. Perhatikanlah ayat-ayat contoh yang berikut ini:
 - Kuih yang **kamu makan** sedap. (✓)
 - Kuih yang **dimakan oleh kamu** sedap (x)
 - Buku itu jangan **kalian ambil**. (✓)
 - Buku jangan **diambil oleh kalian**. (x)

LATIHAN KENDIRI 18

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (X) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Kerja itu mestilah <u>kamu siapkan</u> pada hari ini juga.
2.	Hadiah itu akan <u>diterima oleh anda</u> esok.
3.	Kursus itu perlu <u>dijalani oleh awak</u> sebagai syarat pengesahan jawatan.
4.	Majlis itu mestilah <u>kalian sertai</u> .
5.	Tiket kapal terbang itu telah <u>engkau ambil</u> tadi.
6.	Majlis itu akan <u>dilancarkan oleh tuanku</u> pada minggu hadapan.
7.	Saman itu akan <u>awak terima</u> pada hari esok.
8.	Keputusan itu hendaklah <u>diterima oleh tuan hamba</u> .
9.	Wang itu telah <u>saudara terima</u> tadi.
10.	Kursus ini perlu <u>awak semua jalani</u> selama dua minggu.

Frasa Kerja Pasif Diri Ketiga (di-...) → KGN3

1. Frasa kerja pasif diri ketiga menetapkan bahawa kata kerja yang berawalan di- hendaklah diikuti oleh kata ganti nama diri yang ketiga. Contohnya:
 - Kereta yang dinaiki mereka besar. (✓)
 - Kereta yang mereka naiki besar. (x)

2. Kata sendi nama **oleh** selepas kata kerja pasif diri ketiga **boleh digugurkan** dengan syarat **kata nama atau pelaku mengikuti selepasnya**. Contohnya:

- Kertas kerja itu **disediakan oleh beliau**.
- Kertas kerja itu **disediakan beliau**.
- Beliau **dianugerahi oleh baginda** pingat.
- Beliau **dianugerahi baginda** pingat.

LATIHAN KENDIRI 19

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **betul** dan tandakan (X) pada ayat yang menggunakan **frasa bergaris** yang **salah**.

1.	Barang itu telah <u>diambil oleh mereka</u> semalam.	
2.	Latihan itu telah <u>mereka jalani</u> pada minggu lepas.	
3.	Semua keperluan untuk mengikuti kelas itu <u>telah dia sediakan</u> .	
4.	Pencuri itu telah <u>pihak polis tangkap</u> .	
5.	Majlis itu akan <u>baginda rasmikan</u> .	
6.	Laporan itu telah <u>Hazidah siapkan</u> semalam.	
7.	Permohonan itu <u>diluluskan beliau</u> pagi tadi.	
8.	Gaji kami telah <u>dibayar oleh pihak syarikat</u> tersebut.	
9.	Majlis itu akan dilancarkan oleh YAB Perdana Menteri esok.	
10.	Lagu tema perayaan itu akan <u>dinyanyikan oleh mereka</u> nanti.	

KATA SENDI NAMA

1. Kata sendi nama ialah perkataan yang terletak di **hadapan kata nama**.
2. Kata sendi memerlukan frasa nama untuk membentuk frasa supaya dapat berfungsi sebagai predikat ayat.
3. Kata ini berperanan untuk **merangkaikan** frasa nama dengan kata-kata atau frasa lain.
4. Kata sendi nama yang terdapat dalam bahasa Melayu ialah:

di, bagi, laksana, ke, demi, untuk, dan, tentang, terhadap, dengan, daripada, seperti, akan, dalam, kepada, bagai, oleh, sampai, pada, umpama dan hingga

KEKELIRUAN PENGGUNAAN KATA SENDI

Penggunaan Kata Sendi Nama “di” Dan “ke”

1. Kata sendi nama **di** digunakan untuk **tempat** dan dieja secara **terpisah**. Contohnya:
 - *di sana, di samping, di Kedah, di sungai*
2. Kata sendi nama **di tidak boleh** digunakan untuk **waktu, masa** atau **zaman**. Contohnya:
 - *di zaman silam (x)*
 - *di malam hari (x)*
 - *di kurun yang lepas (x)*
3. Kata sendi nama **ke** digunakan untuk menunjukkan **tempat** atau **arah** dan **waktu** atau **masa**. Contohnya:
 - *ke sana, ke bawah, ke petang, ke pagi*

Kesalahan Penggunaan Kata Sendi Nama “di”

Bentuk yang salah	Bentuk yang betul
<i>di</i> zaman ini	<i>pada</i> zaman ini
<i>di</i> waktu ini	<i>pada</i> waktu ini
<i>disinilah tempatnya</i>	<i>di</i> sinilah tempatnya

PERHATIAN !

Kata sendi nama **di** digunakan khususnya **di hadapan kata nama** atau **frasa nama** yang menunjukkan **tempat** dan **ditulis terpisah** daripada kata nama atau frasa nama yang mengikutinya seperti **di sekolah, di dalam hutan, di bawah meja** dan sebagainya. Jadi, kata

sendi nama **di** tidak boleh digunakan di hadapan kata nama atau frasa nama yang menunjukkan waktu, masa atau zaman.

LATIHAN KENDIRI 1

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan kata sendi nama **di** dan **ke** yang **betul** dan tandakan (✗) pada ayat yang menggunakan kata sendi nama **di** dan **ke** yang salah.

1.	Mereka masih berada di sana.	
2.	Di masa itu, saya sedang belajar.	
3.	Negara kita akan mencapai wawasan di tahun 2020.	
4.	Mereka ke sekolah dengan menaiki bas.	
5.	Saya akan pergi di Putrajaya pada petang ini.	
6.	Bapa saya bekerja di pejabat	
7.	Di ketika itu, Saddam Hussein memerintah Iraq.	
8.	Saya akan ke sana esok.	
9.	Cuaca di pagi itu amat baik.	
10.	Dia berjalan ke sana dan ke sini tanpa tujuan.	

LATIHAN KENDIRI 2

Ayat-ayat di bawah ini **mungkin betul** dan **mungkin salah**. Tandai sama ada **A**, **B** atau **C** jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai **D** jika **tiada kesalahan** dalam ayat berkenaan.

1. Guru kelas bimbingan itu mengajarkan (A) Bahasa Melayu kepada pelajar-pelajarnya di (B) waktu petang selama satu jam setengah (C). Tiada kesalahan (D)
2. Ada di antara (A) ahli sukan yang hadir dalam (B) majlis Anugerah Tokoh Sukan itu yang langsung tidak saya kenali (C). Tiada kesalahan (D)
3. Di (A) suatu masa dahulu, manusia suka tinggal di sepanjang sungai kerana (B) sungai banyak membantu mereka dalam (C) menjalani kehidupan harian mereka. Tiada kesalahan (D)
4. Tsunami dikatakan berasal di (A) lingkaran api, iaitu zon gunung berapi yang mengandung (B) aktiviti gempa bumi sepanjang 32500 kilometer mengelilingi (C) Lautan Pasifik. Tiada kesalahan (D)
5. Di (A) zaman sekarang ini, banyak orang yang muflis (B) kerana menggunakan kad kredit (C) tanpa memikirkan kemampuan kewangan masing-masing. Tiada kesalahan (D)

6. Sama ada (A) Encik Hadi atau isterinya, mereka selalu mengirim (B) anak mereka wang di (C) setiap akhir bulan. Tiada kesalahan (D)
7. Beliau dijangka (A) akan tiba ke (B) lapangan terbang pada (C) pukul lima petang. Tiada kesalahan (D)
8. Sidang Kemuncak yang berlangsung (A) di ibu negara telah mendapat (B) tumpuan di (C) kalangan negara serantau. Tiada kesalahan (D)
9. Encik Johari memperkenalkan guru-guru yang (A) bertugas di (B) sekolah beliau kepada (C) Pengarah Jabatan Pelajaran Negeri. Tiada kesalahan (D)
10. Anak yang setia itu berada pada (A) sisi ibunya hingga (B) saat terakhir (C). Tiada kesalahan (D)

Penggunaan Kata Sendi Nama “tentang” Dan Kata Sendi Nama “terhadap”

1. Kata sendi nama ***tentang*** digunakan **di hadapan unsur** yang bersifat abstrak manakala kata sendi nama ***terhadap*** biasanya digunakan **di hadapan unsur konkret** seperti manusia, haiwan atau benda.
2. Kata sendi ***tentang*** dapat digantikan dengan perkataan ***mengenai***.
3. Sebenarnya, kata ***mengenai*** ialah kata kerja. Kata ini sebenarnya dapat berfungsi sebagai kata sendi nama bagi mengambil tempat kata sendi nama ***tentang***.

LATIHAN KENDIRI 3

Nyatakan penggunaan kata sendi nama ***tentang*** dan ***terhadap*** di bawah ini, sama ada **betul** (✓) atau **salah** (✗).

1.	Mereka berbicara <i>tentang</i> masalah disiplin pelajar.	
2.	Kami perlu membuat keputusan <i>terhadap</i> perkara itu.	
3.	Pihak JPJ akan mengambil tindakan <i>terhadap</i> pesalah jalan raya.	
4.	Pertanyaan beliau <i>tentang</i> perkara itu akan dijawab oleh Tuan Pengarah.	
5.	Mereka sedang berunding <i>mengenai</i> masalah banjir.	

LATIHAN KENDIRI 4

Ayat-ayat di bawah ini mungkin betul dan mungkin salah. Tandai sama ada A, B atau C jika ayat mempunyai kesalahan dan tandai D jika tiada kesalahan dalam ayat berkenaan.

1. Wakil rakyat itu berjanji akan melaksanakan (A) pelbagai projek (B) di kampung ini dan sentiasa mengambil berat terhadap (C) kesejahteraan rakyat. Tiada kesalahan (D)
2. Dia kerap (A) kali bercerita mengenai (B) diri dan keluarganya yang (C) miskin. Tiada kesalahan (D)
3. Kasih sayang wanita itu tentang (A) anaknya perlu (B) dicontohi oleh (C) kaum hawa. Tiada kesalahan (D)
4. “Yang Berhormat mestilah (A) mengambil berat terhadap (B) kebajikan rakyat,” kata penduduk kampung kepada (C) wakil rakyat itu. Tiada kesalahan (D)
5. Kerajaan sedang berbincang dengan (A) kesatuan pekerja awam tentang (B) beberapa isu yang berkaitan (C) dengan kebajikan para pekerja. Tiada kesalahan (D)

Penggunaan Kata “untuk” Dan “bagi”

1. Kata **bagi** dan **untuk** boleh bertukar ganti bagi maksud **kegunaan**. Contohnya:
 - Bilik ini **bagi** kegunaan pensyarah. (✓)
 - Bilik ini **untuk** kegunaan pensyarah. (✓)
2. Kata **bagi** dan **untuk** tidak boleh bertukar ganti bagi maksud **bahagian yang ditentukan** atau **diperuntukkan**. Contohnya:
 - Hadiah ini **bagi** ibu. (x)
 - Hadiah ini **untuk** ibu, (✓)
3. Kata sendi nama **untuk** dan **bagi** boleh bertukar ganti **penggunaannya** jika digunakan **di hadapan kata nama** atau **frasa nama** dengan fungsi **menunjukkan kegunaan sesuatu**. Contohnya:
 - (a) Kerusi roda itu disediakan **untuk** pelajar cacat.
(b) Kerusi roda itu disediakan **bagi** pelajar cacat.
 - (a) Sukatan pelajaran **bagi** tahun depan sudah siap digubal **untuk** kegunaan guru.
(b) Sukatan pelajaran **untuk** tahun depan sudah siap digubal **bagi** kegunaan guru.

LATIHAN KENDIRI 5

Tandakan (✓) pada ayat yang menggunakan kata sendi nama untuk dan bagi yang betul dan tandakan

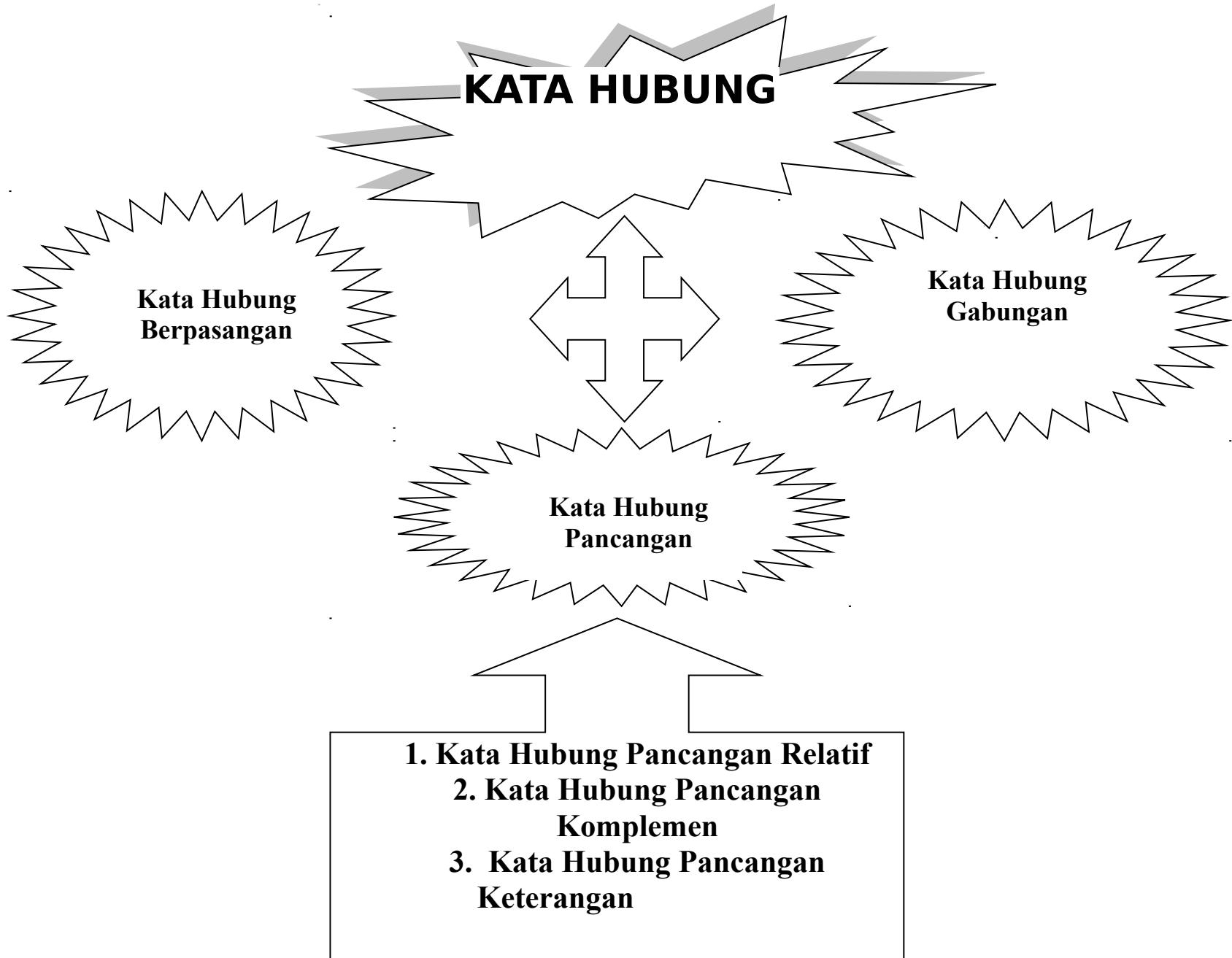
(x) pada ayat yang menggunakan kata sendi nama untuk dan bagi yang salah.

1.	Komputer ini dibeli oleh ayah bagi Hajar Husna	
2.	Rumah pangsa itu untuk penduduk setinggan.	
3.	Perancangan aktiviti itu disediakan bagi tahun hadapan.	
4.	Padang ini disediakan bagi penduduk taman ini.	
5.	Rancangan ini sesuai bagi remaja.	

LATIHAN KENDIRI 6

Ayat-ayat di bawah ini **mungkin betul** dan **mungkin salah**. Tandai sama ada **A**, **B** atau **C** jika ayat itu **mempunyai kesalahan** dan tandai **D** jika **tiada kesalahan** dalam ayat berkenaan.

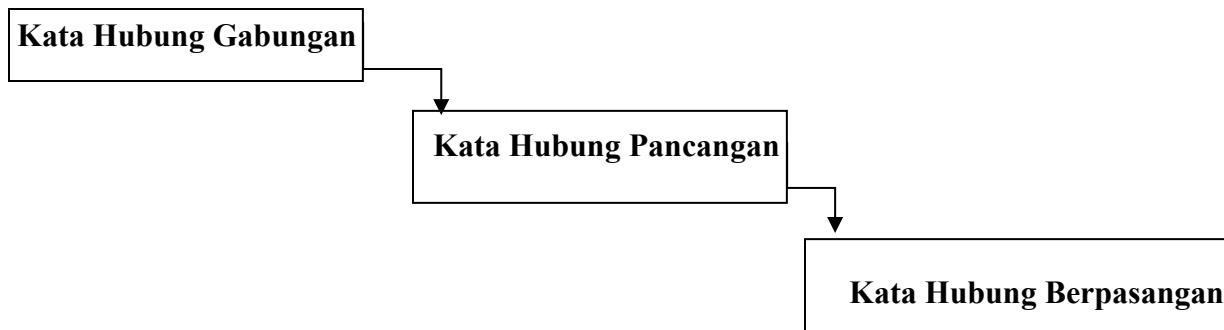
1. Sekolah khas bagi (A) kanak-kanak yang (B) kurang upaya akan (C) dibina di setiap daerah. Tiada kesalahan (D)
2. Ayah membeli sebuah kereta untuk (A) abang yang baru (B) mendapat keputusan yang (C) cemerlang dalam peperiksaan. Tiada kesalahan (D)
3. Derma bagi (A) mangsa banjir itu akan (B) diserahkan oleh wakil syarikat multinasional kepada (C) YAB Menteri Besar. Tiada kesalahan (D)
4. “Padang yang baru (A) dibina di tepi sungai itu bagi (B) siapa?” tanya Syamsul kepada (C) ketua kampung itu. Tiada kesalahan (D)
5. “Bagi (A) siapakah telefon bimbit yang dibeli oleh (B) ibu itu?” tanya abang kepada (C) kakak. Tiada kesalahan (D)

KATA HUBUNG

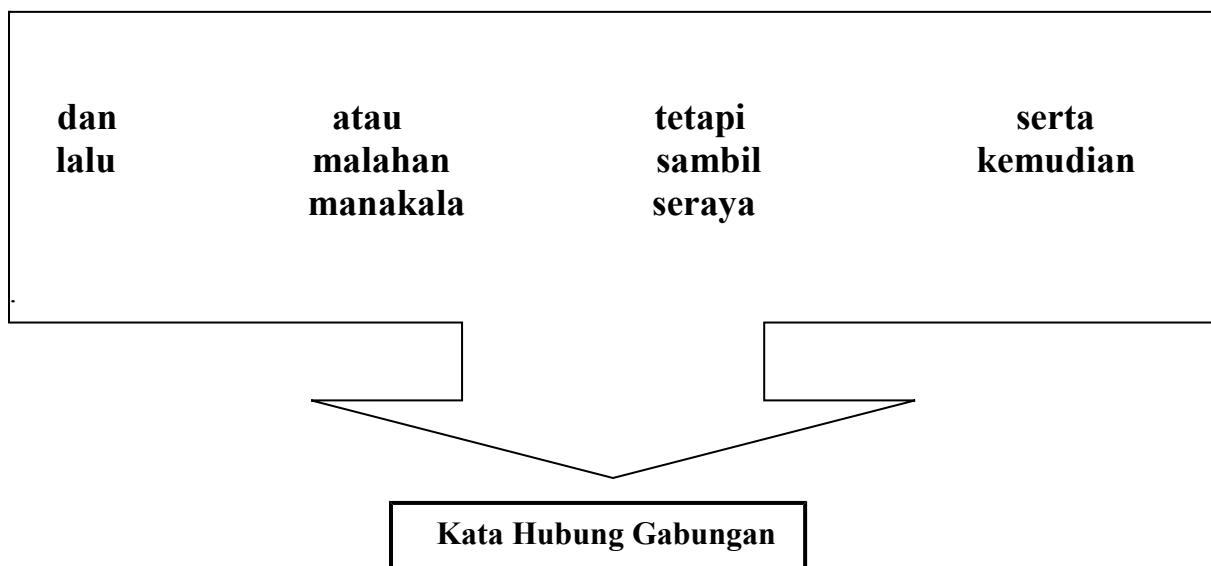
Kata hubung ialah kata yang bertugas menghubungkan **dua binaan ayat atau lebih** sehingga menjadi satu bentuk ayat yang berlapis. Ayat yang terbentuk dengan menggunakan kata hubung dikenali sebagai **ayat majmuk**.

Kata hubung terbahagi kepada 3 iaitu :

Kata Hubung Gabungan

Kata Hubung Gabungan ialah jenis kata yang menghubungkan **dua klausa atau lebih yang sama tara sifatnya**. Ayat yang terbentuk dengan menggunakan kata hubung gabungan ini disebut **ayat majmuk gabungan**. Contoh kata hubung gabungan ialah:

Fungsi Kata Hubung Gabungan dalam ayat:

dan : menggabungkan dua unsur yang setara

1. Tangannya patah sebelah **dan** kakinya luka-luka.
2. Ali **dan** Ah Huat ke sekolah dengan bas.

atau : menunjukkan pilihan

1. Saya akan bermalam di rumah kawan **atau** di hotel.
2. Tuankah **atau** saya yang harus pergi?

tetapi : menunjukkan perkara yang berlawan

1. Budak itu pandai **tetapi** malas.
2. Syarikat itu sudah kami tubuhkan lima tahun yang lalu **tetapi** syarikat itu masih mengalami kerugian.

serta: menunjukkan keserentakan perbuatan

1. Hang Jebat segera melompat **serta** menghunuskan kerisnya.
2. Budak itu rajin **serta** berusaha gigih.

lalu : menggabungkan dua perbuatan yang berlaku berturut-turut

1. Orang tua itu bangun **lalu** keluar rumah.
2. Polis mengejar pencuri itu **lalu** menangkapnya

malahan : menunjukkan perbuatan yang bersamaan

1. Budak itu seorang yang bijak **malahan** rajin bekerja.
2. Pak Ali suka menderma **malahan** suka membantu orang.

sambil : menunjukkan masa

1. Perempuan muda itu makan **sambil** minum air.
2. Ali berlari **sambil** melontar batu ke arah budak itu.

kemudian : menunjukkan urutan

1. Dia mananak nasi **kemudian** memasak gulai ikan.
2. Kassim mandi **kemudian** mengemaskan biliknya yang berseeah itu.

manakala : menunjukkan perbandingan

1. Ibu memasak di dapur **manakala** kakak menjahit diruang tamu.
2. Adik bermain di ruang tamu **manakala** abang bermain badminton di luar rumah.

seraya: menunjukkan urutan

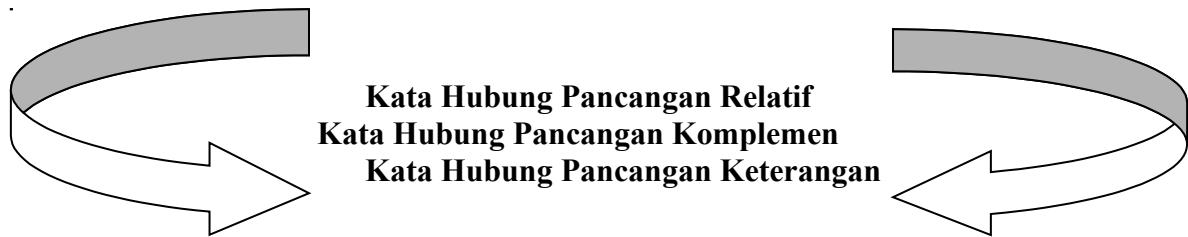
1. Budak itu bangun **seraya** menjerit dengan sekuat hati.
2. Lelaki itu berlari **seraya** menjerit ketakutan

Contoh penggunaan dalam ayat:

1. Aminah **dan** ibunya mengemas rumah bersama-sama.
2. Mereka mungkin pergi ke Johor **atau** ke Perak.
3. Ahmad lulus ujian itu **tetapi** adiknya gagal.
4. Wanita itu memeluk anaknya **serta** membela rambutnya.
5. Tetamu itu bangun **lalu** turun ke serambi.
6. Bukan Ali sahaja yang pemurah **malahan** anaknya juga dermawan.
7. Dia berkata-kata **sambil** merenung wajah temannya.
8. Sampah itu dipungutnya **kemudian** dicampakkannya ke dalam tong sampah.
9. Dia mengambil surat itu **lalu** menyerahkannya kepada Ahmad.
10. Ahli politik itu berpidato **sambil** menepuk-nepuk dadanya.
11. **Manakala** dia masih hidup, hartanya tidak akan dijual kepada orang lain.
12. Wanita itu bangun **seraya** berkata bahawa dia tidak akan berganjak daripada keputusannya.

Kata Hubung Pancangan

Kata Hubung Pancangan ialah jenis kata hubung yang menyambung **klausa tak setara** atau **klausa pancangan pada klausa utama atau klausa induk**. Kata Hubung Pancangan terbahagi kepada **tiga** jenis iaitu :

(i) Kata Hubung Pancangan Relatif

Kata Hubung Pancangan Relatif ialah kata yang bertugas menghubungkan **ayat utama dengan satu ayat kecil yang lain**. Bentuk kata hubung jenis ini ialah:

Contoh penggunaan dalam ayat:

1. Pemuda **yang** kena tangkap itu telah diberi amaran beberapa kali .
2. Budak **yang** sedang membaca itu ialah adik saya.
3. Buku **yang** dibeli oleh Ahmad itu ialah buku Sejarah.
4. Mereka sedang menonton drama **yang** disukai oleh orang ramai.
5. Saya membeli baju **yang** berwarna hijau untuk hari jadi bapa saya..

(ii) Kata Hubung Pancangan Komplemen

Kata Hubung Pancangan Komplemen berfungsi menghubungkan **satu ayat kecil yang menjadi komplemen atau pelengkap pada satu ayat utama** . Dua contoh kata hubung komplemen ialah:

Contoh penggunaan dalam ayat:

1. Aku yakin **bahawa** dia akan menang dalam pertandingan badminton itu.
2. Datin Maimun menyatakan **bahawa** suaminya akan pulang pada malam ini.
3. Basri pulang ke kampungnya **untuk** menziarahi neneknya.
4. **Untuk** menyatakan kemenangan pelari itu sebagai nasib adalah tidak wajar.
5. Budak itu menyatakan **bahawa** dia sering sakit belakangan ini.

(iii) Kata Hubung Pancangan Keterangan

Kata Hubung Pancangan Keterangan berfungsi menghubungkan **klausa yang menjadi keterangan pada satu klausa utama**. Bentuk kata hubung jenis ini ialah :

hingga	sampai	jika	jikalau	kalau
sekiranya	kerana	sejak	semenjak	sementara
supaya	melainkan	kecuali	apabila	selagi

Fungsi Kata Hubung Pancangan dalam ayat :

hingga / sehingga : menunjukkan had atau kadar

1. Dia bekerja kuat **sehingga** seluruh tubuhnya kelihatan tulang rangka.
2. Saya menunggu kedatangannya **hingga** larut malam.

sampai : menunjukkan had atau kadar

1. Saya menunggu kedatangannya **sampai** larut malam
2. **Sampai** keesokan pagi dia masih belum balik ke rumah lagi.

jika/ jikalau : menunjukkan syarat

1. **Jika** hari hujan, saya tidak akan pergi ke majlis itu.
2. Saya akan ke rumah awak **jikalau** saya perlukan pertolongan.

kalau : menunjukkan syarat

1. **Kalau** hari hujan, tutup semua tingkap rapat -rapat.
2. Jangan bermain di luar **kalau** angin bertiup kencang.

sekiranya : menunjukkan syarat

1. **Sekiranya** anda gagal dalam peperiksaan, jangan mengalah.
2. Dia akan bekerja dengan bersungguh-sungguh **sekiranya** diberikan peluang.

kerana : menunjukkan sebab

1. Dia lambat datang ke sekolah **kerana** ketinggalan bas.
2. Mereka tidak datang kemajlis hari jadi Amin **kerana** hari hujan.

sejak /semenjak : menunjukkan masa

1. **Semenjak** didenda bapanya, Ali tidak berani melawan kata ibunya.
2. **Sejak** kecil, dia sudah pandai hidup berdikari.

sementara : menunjukkan masa

1. Dia menanam jagung di kebun **sementara** menunggu padi masak di bendang.
2. **Sementara** adiknya mandi, Ali mengangkat kain di ampaian.

supaya / agar : menunjukkan tujuan

1. Kita mesti meningkatkan hasil keluaran **supaya** permintaan daripada orang ramai bertambah.
2. Kita perlu menjaga kebersihan **agar** tidak dijangkiti penyakit.

melainkan / kecuali : menunjukkan kekecualian

1. Dia akan dihukum **melainkan** dia dapat membuktikan kesalahannya.
2. Mereka bekerja setiap hari **kecuali** pada hari Ahad.

apabila : menunjukkan masa

1. Rumahnya sudah hangus terbakar **apabila** pasukan bomba tiba sepuluh minit kemudian..
2. **Apabila** subuh menjelang, burung-burung akan keluar mencari makan.

selagi : menunjukkan sesuatu hal yang masih belum berhenti

1. Saya tidak akan meletakkan jawatan **selagi** masih berkuasa.
2. Pelabur tidak akan datang melabur **selagi** negara dalam keadaan kucar-kacir.

Contoh penggunaan dalam ayat :

1. Kami tekun menulis **hingga** kami berjaya menghasilkan buku panduan PMR.
2. Sudah **sampai** masa untuk kita bermaaf-maafan
3. **Jika** anda rajin belajar, pasti anda lulus dengan cemerlang.
4. **Kalau** sudah berilmu, ke mana-mana pergi orang akan menghormati kita.
5. **Sekiranya** hujan turun tidak berhenti-henti, kampung itu akan tenggelam.
6. Dia berjaya **kerana** rajin berusaha.
7. **Sejak** pengetua itu bertugas di sekolah ini, prestasi sekolah semakin meningkat.
8. **Sementara** menunggu padi masak, kebanyakan petani di kampung itu menjual sayur-sayuran di pasar.
9. Ibunya bekerja keras **agar** anaknya dapat bersekolah dengan baik.
10. Adik masih marah **kecuali** ibu datang memujuknya.
11. **Apabila** inflasi berlaku, semua barang akan naik harga.
12. Negara akan porak-peranda **selagi** pemimpinnya tidak meletakkan jawatan.

Kata Hubung Berpasangan

Kata Hubung Berpasangan ialah kata hubung yang digunakan **berpasangan untuk membentuk ayat majmuk gabungan**.

Contoh kata hubung berpasangan ialah :

baik..... mahupun
sama ada..... atau
daripada lebih baik
bukan sahaja.....tetapi juga
jangankan.....pun
semakinsemakin
sedangkan.....apatah lagi
sungguhpun Namun
bukan sahajabahkan
makin.....makin
entah.....entah
jangankan.....malahan
sama adaatau
kian.....kian
sedangkan.....inikan pula
sedangkan.....tambahan pula

Contoh penggunaan dalam ayat:

1. **Baik** lelaki **mahupun** perempuan diwajibkan memakai pakaian yang menutup aurat.
2. Tahukah anda **sama ada** susunan ayat ini betul **atau** salah?
3. **Daripada** hidup bercerminkan bangkai, **lebih baik** mati berkalang tanah.
4. Membaca **bukan sahaja** penting untuk pelajar **tetapi juga** untuk orang dewasa.
5. **Jangankan** harta, rumah **pun** tidak dimilikinya.
6. Jadilah seperti resmi padi **semakin** tunduk **semakin** berisi.
7. **Sedangkan** Shalin tidak dapat mengalahkan Janet **apatah lagi** pemain yang baharu itu.
8. **Sungguhpun** dadah membahayakan kesihatan, **namun** masih banyak anak muda kita menyalahgunakannya.
9. Pokok rambutan tua di hadapan rumah Husin **entah** berbuah **entah** tidak tahun ini.
10. **Makin** jauh Lina membawa diri, **makin** kuat akan rindunya pada Azman.
11. Milah tidak tahu **sama ada** dia lulus **atau** gagal dalam ujian itu.

Kesalahan Penggunaan Kata Hubung

1. Kata hubung ‘**yang**’ tidak boleh digunakan pada tempat ‘**bahawa**’

Misalnya :

Encik Osman menyatakan **yang** anak saudaranya sangat rajin. (X)

Encik Osman menyatakan **bahawa** anak saudaranya sangat rajin.(√)

2. Kata ‘**bila**’ tidak boleh dianggap sama dengan kata hubung ‘**apabila**’ kerana kata **bila** merupakan **kata tanya**.

Misalnya :

Ibu menangis **bila** mendengar berita sedih itu. (X)

Ibu menangis **apabila** mendengar berita sedih itu. (✓)

3. Kata hubung ‘**jika**’ tidak boleh digunakan bersama-sama kata hubung ‘**sekiranya**’ kerana kedua-dua kata itu ialah kata hubung. Gunakan salah satu sahaja.

Misalnya :

Jika sekiranya berlaku banjir kilat, penduduk di kampung itu akan di pindahkan. (X)

Jika / Sekiranya berlaku banjir kilat, penduduk di kampung itu akan di pindahkan. (✓)

4. Kata ‘**sejak**/ ‘**semenjak**’ tidak boleh diikuti dengan kata sendi ‘**dari**’ kerana tidak gramatis.

Misalnya :

Sejak/ Semenjak dari hari itu, budak itu hanya mendiamkan dirinya.(X)

Sejak/ Semenjak hari itu, budak itu hanya mendiamkan dirinya. . (✓)

5. Kata ‘**kerana**’ tidak boleh diletakkan sesudah kata sendi ‘**oleh**’. Hal ini demikian kerana kata sendi ‘**oleh**’ memerlukan **frasa nama** untuk membentuk **frasa sendi nama**. Oleh itu , frasa ‘**oleh kerana**’ seharusnya digantikan dengan ‘**oleh sebab**’.

Misalnya :

Oleh kerana hujan turun dengan lebat, Ali tidak ke sekolah pada hari itu. (X)

Oleh sebab hujan turun dengan lebat, Ali tidak ke sekolah pada hari itu. (✓)

6. Kata hubung ‘**hingga**’ tidak boleh digunakan bersama-sama kata sendi ‘**ke**’ kerana tidak gramatis.. Gunakan salah satu sahaja.

Misalnya:

Dia masih tidak dapat melupakan peristiwa sedih itu **hingga ke** hari ini.(X)

Dia masih tidak dapat melupakan peristiwa sedih itu **hingga** hari ini. (✓).

Catatan :

Kata ‘**kerana**’ ‘**yang**’ dan ‘**tetapi**’ boleh dimulakan pada awal ayat jika ayat itu lengkap subjek dan predikatnya.

Misalnya :

Kerana kerajaan sedang melaksanakan projek pembangunan di kawasan luar bandar. (X) - sebab **tiada subjek dan predikat utama dalam ayat**.

Kerana kerajaan sedang melaksanakan projek pembangunan di kawasan luar bandar, enduduk di luar bandar tidak perlu bimbang. (✓)- **Ada subjek**

dan predikat

Misalnya :

Yang menyebabkan berlakunya huru-hara dan kekacauan dalam negara.

(X) Ayat tergantung dan tiada predikat

Yang menyebabkan berlakunya huru-hara dan kekacauan dalam negara ialah penjenayah dan penganas komunis. (✓)- **Ada subjek dan predikat**

LATIHAN KENDIRI 1

Isi tempat kosong dengan kata hubung yang sesuai.

1. Ali tidak pergi ke sekolah _____ dia jatuh sakit.
2. Budak kecil itu berlari _____ membaling batang kayu itu.
3. Saya telah berusaha untuk mempertemukan mereka berdua _____ mereka berbaik-baik semula.
4. Dia kehilangan kerjanya _____ dia dibuang kerja kerana perbuatan mencuri.
5. Mariam tidak pernah datang lewat ke sekolah lagi _____ didenda oleh Pengetua.
6. Dalam kemalangan itu, banyak yang cedera _____ ada seorang yang terbunuh.
7. Cikgu mengumpulkan kertas jawapan _____ memasukkannya ke dalam beg.
8. Permainan rakyat hendaklah dipupuk _____ minat orang ramai meningkat.
9. Emak tersenyum _____ adik mengajuk cakapnya.
10. Wajah Ahmad _____ Raju kelihatan seiras.
11. Azman terduduk kerana keletihan di tengah padang _____ pengadil meniup wisel penamat .
12. Rahim meminati semua mata pelajaran _____ mata pelajaran Sejarah dan Sains.
13. Kucing itu mengiau _____ menggigit jari Ayuni.
14. Belajarlah bersungguh-sungguh _____ tercapai cita-cita yang murni ini.
15. Mogan masih berdegil walaupun sudah diingatkan _____ tidak melakukan kesalahan.

LATIHAN KENDIRI 2

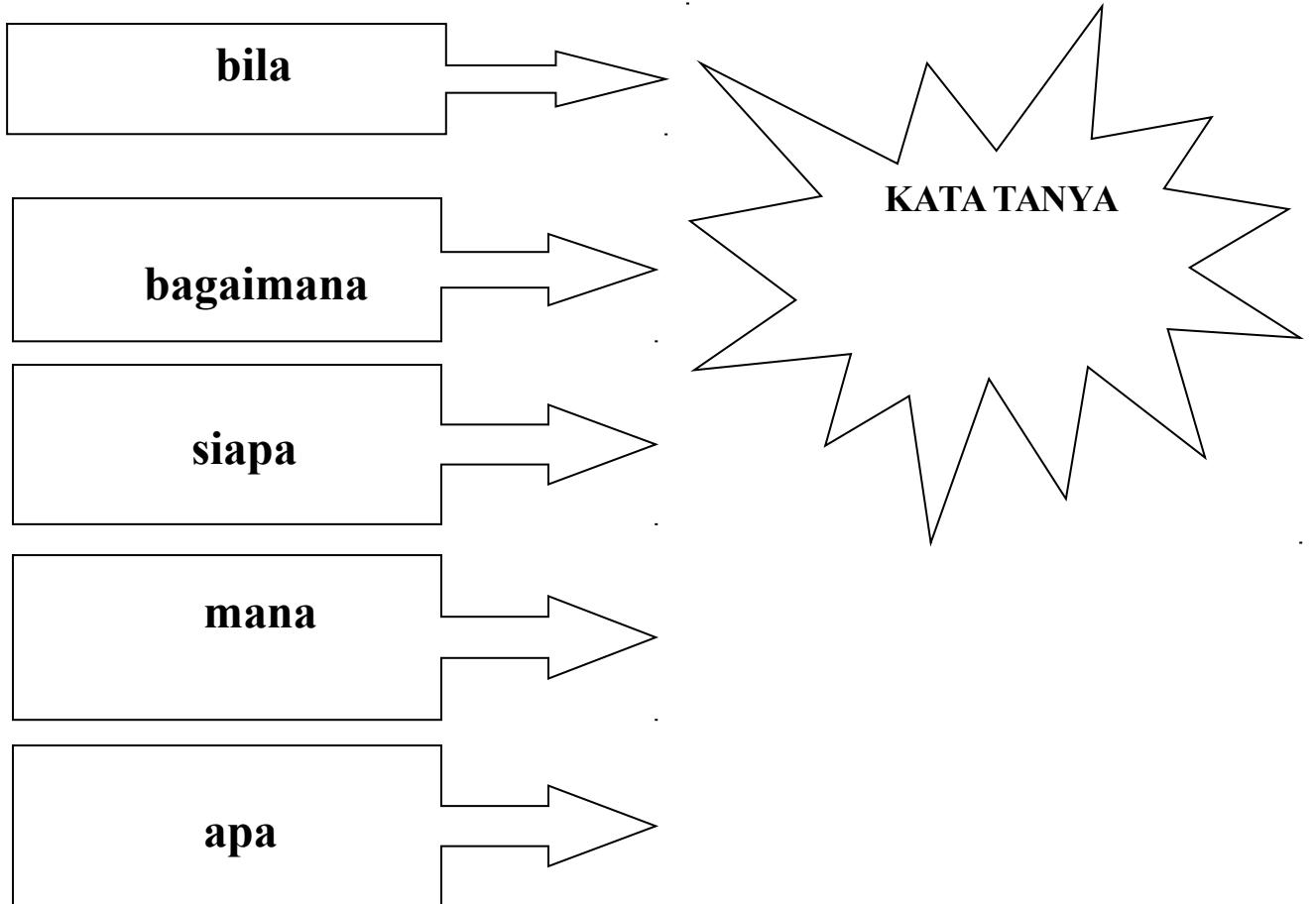
Isi tempat kosong dengan kata hubung berpasangan yang sesuai.

1. _____ teguran saya, _____ nasihat gurunya tidak memberikan kesan terhadapnya.

2. _____ jabatan kerajaan _____ syarikat swasta memberikan cuti umum kepada kakitangannya pada minggu pertama dn minggu ketiga.
3. _____ lama _____ perlahan mereka mengayuh basikal apabila terpaksa mendaki bukit yang curam itu.
4. _____ berputih tulang _____ berputih mata di medan pertempuran nanti,” kata jeneral askar itu.
5. _____ hari _____ lemah denyutan jantung ayah.
6. Semua orang hormat akan beliau, _____ yang kaya _____ yang miskin.
7. Saya ingin mengetahui _____ barang itu sudah anda terima _____ belum.
8. _____ harta , rumah _____ tidak dimilikinya.
9. _____ membuangkan pakaian lama ini, _____ memberikannya kepada orang-orang yang memerlukan.
10. _____ Amin tidak dapat membantu budak yang cedera itu _____ lelaki itu.

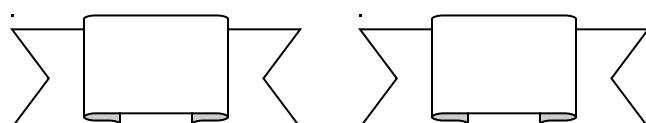
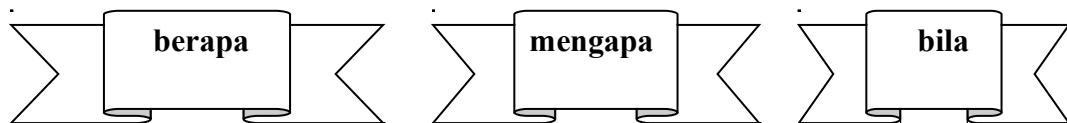
berapa

mengapa

KATA TANYA

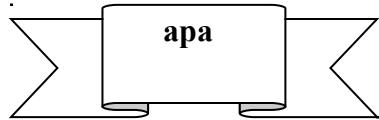
1. Kata tanya ialah perkataan yang digunakan untuk **menanyakan sesuatu atau menyoalkan sesuatu**. Contoh kata tanya ialah :

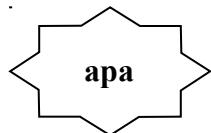

siapa

mana

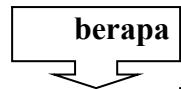

2. Kata tanya hadir dalam ayat sebagai sebahagian daripada **predikat**. Sekiranya kata tanya dikedepankan, maka kehadirannya dalam bentuk ayat perlulah disertai partikel ‘kah’.
3. Ada tiga bentuk **kata ganti nama** yang digunakan sebagai kata tanya iaitu:

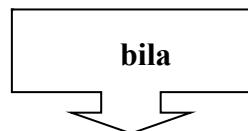
Fungsi Kata Tanya

berapa : Kata Ganti Nama Tanya yang digunakan untuk menanyakan bilangan

1. Harga jam tangan itu **berapa**?
2. **Berapakah** harga rumah di kawasan itu?
3. Harga barang itu **berapa**?

bila : Kata Ganti Nama Tanya yang digunakan untuk menanyakan masa/tempoh masa

1. Mereka sampai di sini **bila**?
2. **Bilakah** mereka sampai di kampung itu?
3. Aminah sampai di rumahnya **bila**?

bagaimana : Kata Ganti Nama Tanya yang digunakan untuk menanyakan cara

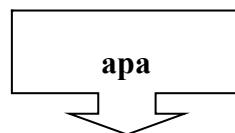
1. Kesihatan ibu engkau sekarang **bagaimana**?
2. **Bagaimanakah** keadaan budak itu sekarang?
3. Keadaan di tempat kerja Ahmad **bagaimana**?

mengapa : Kata Ganti Nama Tanya yang digunakan untuk menanyakan sebab

1. **Mengapakah** anak kecil itu menangis?
2. Budak lelaki itu menangis **mengapa**?
3. Budak kecil itu tidak ke sekolah **mengapa**?

apa : Kata Ganti Nama Tanya yang merujuk kepada nama benda dan binatang

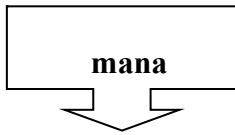
1. Nama kucing itu **apa**?
2. **Apakah** nama anak kucing itu?
3. Yang di dalam kotak itu **apa**?

siapa : Kata Ganti Nama Tanya yang sesuai digunakan untuk menanyakan nama manusia

1. **Siapakah** nama pengetua sekolah anda?
2. Pencuri iru ditangkap oleh **siapa**?
3. Yang datang semalam **siapa**?

mana : Kata Ganti Nama Tanya yang digunakan untuk menanyakan tempat

1. Adik bongsu kamu **mana**?
2. **Manakah** budak itu hendak dibawa?
3. Baju baharu saya **mana**?

Kesalahan Penggunaan Kata Tanya

1. Kata tanya ‘apakah’ digunakan untuk mendapatkan jawapan **nama binatang**, **nama benda**, **keterangan tentang sesuatu (seperti sebab)** dan **untuk menanyakan sesuatu yang tidak khusus**.

Misalnya :

Apakah binatang yang berleher panjang itu? (✓)
Apakah judul buku yang baru dibeli oleh saudara? (✓)

2. Kata ‘adakah’ digunakan untuk mendapatkan jawapan **ya atau tidak**. Kesalahan penggunaan kata berlaku apabila kata ‘apakah’ digunakan pada tempat ‘adakah’

Apakah benar ceritamu itu?(X)
Adakah benar ceritamu itu? Ya (✓)

Apakah dia datang semalam? (X)
Adakah dia datang semalam.Ya (✓)

3. Kesalahan kata ‘apa’ , ‘mana’ dan ‘siapa’ berlaku apabila kata tanya tersebut digunakan atau mengambil tempat kata ganti tak tentu dalam ayat.

Misalnya:

Saya menyokong **apa** sahaja yang baik. (X)

Dia tidak berkata **apa** sewaktu ditanya tentang hal itu.(X)

Ke **mana** sahaja anda pergi, jagalah tingkah laku.(X)

Mana yang baik, jadikanlah contoh. (X)

Saya tidak memarahi **siapa**.(X)

Panggillah **siapa** yang ada di situ.(X)

SEPATUTNYA

Saya menyokong **apa-apa** sahaja yang baik. (✓)

Dia tidak berkata **apa-apa** sewaktu ditanya tentang hal itu. (✓)

Ke **mana-mana** sahaja anda pergi, jagalah tingkah laku. (✓)

Mana-mana yang baik, jadikanlah contoh. (✓)

Saya tidak memarahi **siapa-siapa/sesiapa**. (✓)

Panggillah **siapa-siapa/sesiapa** yang ada di situ. (✓)

LATIHAN KENDIRI 1

Isikan kata tanya yang betul di tempat-tempat kosong.

1. _____ perkara itu dilaporkan kepada polis?

2. _____ yang dibincangkan dalam persidangan itu?

3. _____ cara menulis esei yang menarik?

4. _____ harga basikal anda?

5. _____ kamu gagal dalam peperiksaan ini?

6. _____ ayah kamu?

7. _____ Karim tinggal?

8. _____ orang yang bermisai tebal itu?

9. _____ anda gembira setelah menerima berita itu?

10. _____ anda tidak percaya akan kata-kata saya?

LATIHAN KENDIRI 2

Betulkan ayat-ayat tanya yang berikut.

1. Mereka sudah tibakah?

2. Buku itu sudah kamu bacakah?

3. Ayah Amin bermisaikah?

4. Buah itu sudah masakkah?

5. Bilik itu kamu sudah bersihkankkah?

6. Halim belum mandikah?

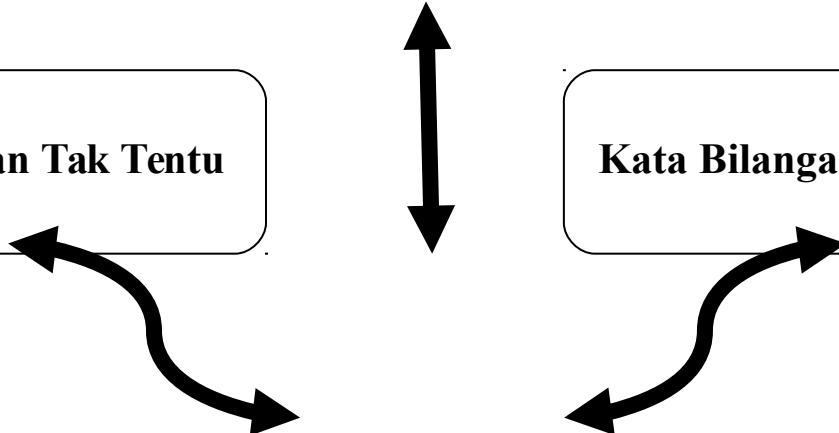
7. Rumah itu sudah dibinakah?

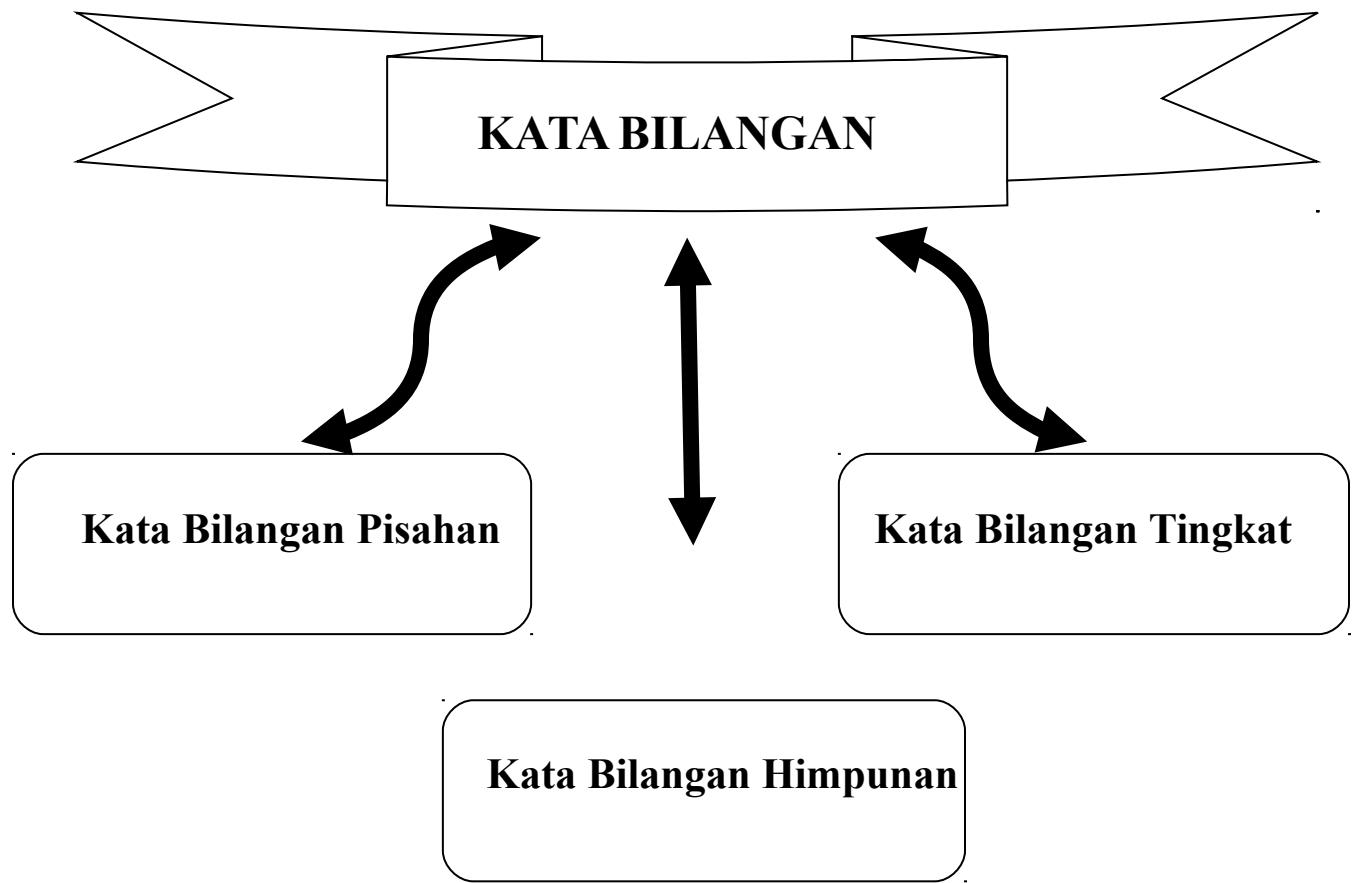
8. Kasut yang cantik itu mahalkah?

Kata Bilangan Tentu

Kata Bilangan Tak Tentu

Kata Bilangan Pecahan

KATA BILANGAN

Kata bilangan ialah kata yang digunakan untuk **menyatakan bilangan atau jumlah sesuatu pada frasa nama**. Kata bilangan dapat dibahagikan kepada enam jenis seperti berikut

1. Kata Bilangan Tentu
2. Kata Bilangan Tak Tentu
3. Kata Bilangan Pecahan
4. Kata Bilangan Pisahan
5. Kata Bilangan Himpunan

6. Kata Bilangan Tingkat

1. Kata Bilangan Tentu : Merujuk bilangan yang tentu jumlahnya.

Misalnya : satu, sebelas, dua puluh lima, seratus, seribu dan sebagainya

Contoh penggunaan dalam ayat:

1. Sekolah akan bercuti selama **tiga** minggu.
2. Penduduk Malaysia sudah sampai ke angka **dua puluh satu** juta orang .
3. Jarak di antara Kuala Lumpur dengan Ipoh ialah **dua ratus dua** belas kilometer.
4. Harga pen itu ialah **lima** belas ringgit.

2. Kata Bilangan Tak Tentu : Merujuk bilangan yang tidak diketahui jumlahnya.

Misalnya : beberapa, para, segala, sekalian, seluruh, semua, sesuatu dan sebagainya

Contoh penggunaan dalam ayat:

1. **Beberapa** tajuk penting akan dibincangkan dalam seminar tersebut.
2. “Saya berharap **para** pelajar akan mengamalkan nilai-nilai murni seperti yang dihasratkan oleh institut itu,” kata pengetua dalam majlis itu.
3. **Segala** urusan yang berkaitan tanah itu diuruskan oleh peguam lelaki itu.
4. “**Para** pelajar sekalian diminta beratur di luar kelas,” kata Cikgu Ali kepada muridnya.
5. **Seluruh** penduduk di bandar itu diarahkan pindah kerana banjir besar.
6. **Sesuatu** masalah yang dihadapi perlulah diselesaikan dengan bijaksana.
7. **Semua** peserta kursus dikehendaki mengikuti program orientasi.

3. Kata Bilangan Pecahan : Merujuk maksud pecahan atau sebahagian.

Misalnya : dua pertiga, setengah, separuh, dan sebagainya

1. Jika ada **dua pertiga** daripada jumlah ahli yang hadir bolehlah kita memulakan mesyuarat.
2. Kursus itu memakan masa satu bulan **setengah** sahaja.
3. Rumah banglo itu bernilai **setengah** juta ringgit.
4. Hampir **separuh** daripada mereka tidak bersetuju dengan pendapat itu.

4. Kata Bilangan Pisahan: Merujuk maksud pisahan.

Misalnya : masing-masing, setiap, tiap-tiap

1. **Masing-masing** masih berpegang pada pendapat sendiri.
2. **Setiap** calon diwajibkan mengambil peperiksaan Bahasa Melayu.
3. **Tiap-tiap** hari dia menunggang basikal ke sekolah.

5. Kata Bilangan Himpunan : Merujuk bilangan yang terhimpun.

Misalnya : berbagai-bagai, berbulan-bulan, berjenis-jenis, kedua-dua, pelbagai, berpuluhan-puluhan, beratus- ratus

1. **Berbagai-bagi** pendekatan telah diusahakan oleh kerajaan untuk membasmi gejala penagihan dadah tetapi masih banyak anak muda terlibat dengan gejala tersebut.
2. Sudah **berbulan-bulan** lamanya dia di bandar, tetapi masih belum mendapat apa-apa pekerjaan.
3. **Ketiga-tiga** orang pemain badminton yang menang itu ialah anak tempatan.
4. **Beribu-ribu** orang penonton telah menyaksikan pertandingan badminton di bandar itu.

6. Kata Bilangan Tingkat : Merujuk kedudukan, turutan atau giliran

Misalnya : pertama, kedua, ketiga, keempat dan sebagainya

1. Syazwan mendapat tempat **pertama** dalam peperiksaan akhir tahun di sekolahnya.
2. Peserta kita hanya berjaya menduduki tempat **ketiga** dalam acara 1000 meter dalam kejohanan tersebut.

Kesilapan Penggunaan Kata Bilangan

1. **Berbagai** projek pembangunan sering dilaksanakan (X)
Berbagai-bagi / Pelbagai projek pembangunan sering dilaksanakan. (✓)
2. **Kedua** orang pencuri itu sudah tertangkap (X)
Kedua-dua orang pencuri itu sudah tertangkap. (✓)
3. **Para-para** guru diseru berkhidmat dengan dedikasi. (X)
Para guru diseru berkhidmat dengan dedikasi. (✓)
4. Sudah **puluhan** tahun saya tinggal di situ.(X)
Sudah **berpuluh-puluh** tahun saya tinggal di situ. (✓)
5. **Setengah** orang masih tidak memahami situasi yang sebenar. (X)
Setengah-setengah orang masih tidak memahami situasi yang sebenar. (✓)
6. **Tiap** warganegara wajib mempertahankan negara. (X)
Tiap-tiap / Setiap warganegara wajib mempertahankan negara. (✓)
7. **Puluhan** buah kenderaan terlibat dalam kesesakan lalu lintas di Jalan Angsana akibat banjir kilat.(X)
8. **Beribu-ribu** buah kenderaan terlibat dalam kesesakan lalu lintas di Jalan Angsana akibat banjir kilat. (✓)

Catatan :

1. Kata bilangan tentu tidak boleh dirapatkan terus dengan kata bilangan pecahan untuk menunjukkan nilai sesuatu.

Misalnya : Dia berada di situ **satu suku** jam. (X)
Dia berada di situ **satu jam suku**. (✓)

Buku itu berharga tujuh setengah ringgit. (X)
Buku itu berharga tujuh ringgit setengah. (✓)

2. Kata bilangan yang membawa maksud **jamak** tidak boleh diikuti **kata nama am** yang diulang atau digandakan.

Misalnya : semua guru **bukan** semua guru-guru

Lima orang pengakap **bukan** lima orang pengakap-pengakap

Para tetamu **bukan** para tetamu-tetamu

3. Ada beberapa kata bilangan yang tidak perlu digunakan penjodoh bilangan sesudahnya.

Misalnya: sekalian pelajar **bukan** sekalian orang pelajar

Semua askar **bukan** semua orang askar

Setiap lembu **bukan** setiap ekor lembu

Para perajurit **bukan** para orang perajurit

LATIHAN KENDIRI 1

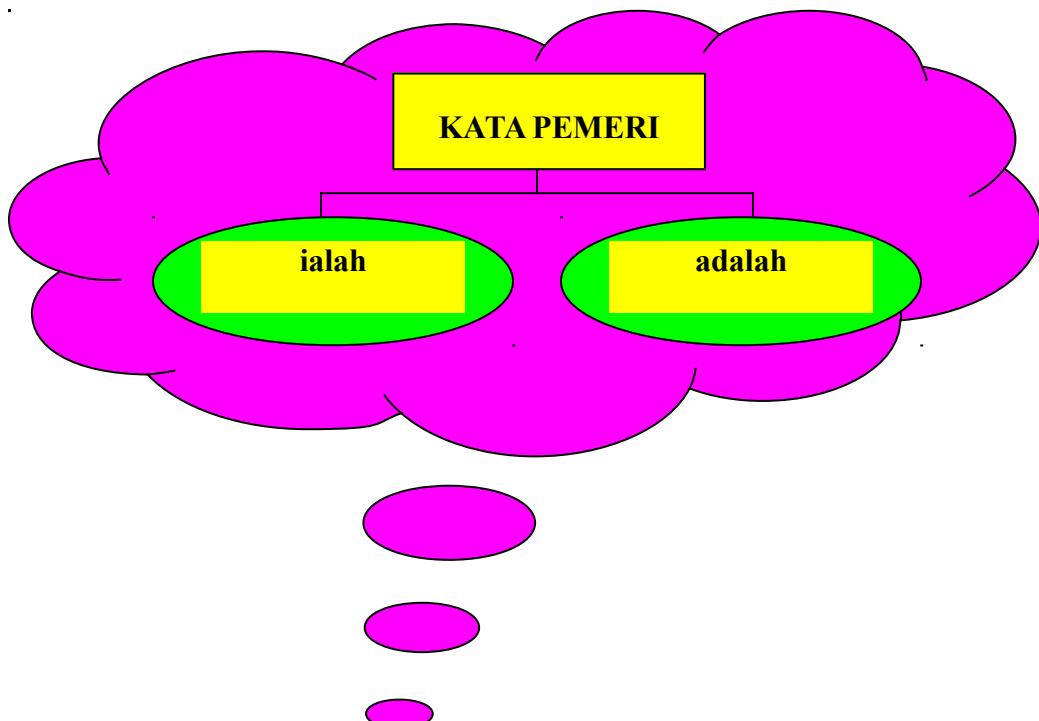
Isi tempat kosong dengan kata bilangan yang sesuai.

1. Keputusan _____ hakim tidak akan dapat dipertikaikan lagi oleh sesiapa pun.
2. _____ anak beliau berjaya mendapat biasiswa kerajaan negeri.
3. Tujuan Perdana Menteri menjelajah ke seluruh Negara adalah untuk menyampaikan _____ amanat yang penting.
4. Ani mendapat tempat _____ dalam perlumbaan tersebut.
5. _____ penduduk di kampung itu bekerja sebagai petani dan nelayan.
6. Salmah makan _____ nasi dan selebihnya diberikan kepada adiknya.
7. Ayah Amran mempunyai _____ relung sawah di kampung itu.
8. _____ wang yang dipunyai oleh Zaki habis dengan sekelip mata kerana tertipu.
9. _____ murid perlu mematuhi peraturan sekolah.
10. _____ pelajar wajib membawa buku catatan ke sekolah.

LATIHAN KENDIRI 2

Pilih jawapan yang betul.

1. "Ambillah _____ sahaja yang kau ingin, asalkan tidak mencederakan kami,"
rayu Mak Tipah kepada perompak-perompak itu.
A. siapa-siapa C. benda-benda
B. mana-mana D. apa-apa
 2. "Tolong letakkan almari itu di _____," kata Encik Kassim kepada Raju
dan Kumar sambil menunjukkan ke arah penjuru bilik.
A. mana-mana C. apa-apa
B. sudut-sudut D. sesiapa
 3. _____ ekor lembu sedang meragut rumput di padang.
A. Beberapa C. Kebanyakan
B. Kedua D. Separuh
 4. Perkara itu perlu dilakukan oleh _____ orang.
A. kedua-dua C. separuh
B. setiap D. kedua
 5. _____ penduduk kampung diarahkan berpindah kerana paras air di sungai
telah meningkat.
A. Separuh C. Seluruh
B. Tiap D. Segala

KATA PEMERI

1. Kata pemerl merupakan unsur yang menjadi pemerl hal atau penghubung antara subjek dengan frasa utama dalam predikat.
2. Kata pemerl terdiri daripada *ialah* dan *adalah*.
3. Kata pemerl *ialah* digunakan di hadapan frasa nama
Contoh:
Kecelakaan jalan raya *ialah* masalah yang membimbangkan semua pihak.
4. Kata pemerl *adalah* digunakan di hadapan frasa adjektif dan frasa sendi nama.
Contoh:
Berita yang disebarlu melalui Internet itu *adalah* palsu.
Arahan yang baru kami terima itu *adalah* daripada guru kelas kami.
5. Kata pemerl tidak perlu hadir di hadapan frasa kerja.

LATIHAN KENDIRI 1

Isikan tempat kosong dengan kata pemerl yang paling sesuai.

1. Parameswara _____ putera dari Palembang yang telah diusir oleh Raja Majapahit.
2. Kertas soalan yang digubal ini _____ untuk murid tingkatan 3.
3. Pandangan yang diberikan oleh beliau berhubung isu itu _____ tepat sekali.
4. Bangunan yang tersergam indah itu _____ Menara KLCC.
5. Maria dan Mariana _____ pasangan kembar seiras.
6. Kuda _____ antara haiwan yang digunakan sebagai pengangkutan pada suatu masa dahulu.
7. Menurut Jabatan Kaji Cuaca, hujan yang dijangka akan melanda kawasan selatan negara pada hari ini _____ lebih lebat daripada semalam.
8. Congkak _____ permainan tradisional masyarakat Melayu.
9. Peruntukan yang diluluskan oleh kerajaan baru-baru ini _____ untuk membantu mangsa-mangsa banjir.
10. Kain songket _____ seni warisan tradisi masyarakat Melayu di negeri Terengganu.

LATIHAN KENDIRI 2

Gariskan kata pemerl yang paling sesuai dengan konteks ayat-ayat di bawah.

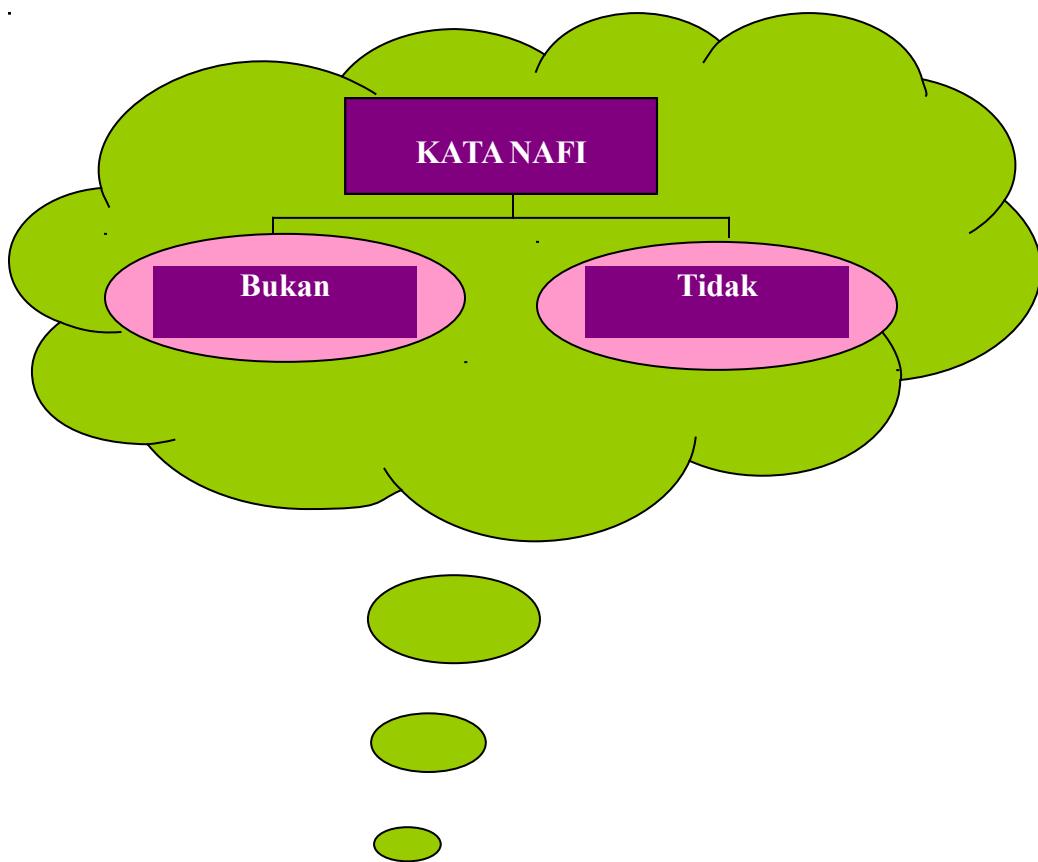
1. Warna lencana sekolah saya (ialah, adalah) kuning dang biru.
2. Ikan paus (ialah, adalah) sejenis haiwan mamalia.
3. Beliau (ialah, adalah) rakyat Malaysia yang pertama diberi peluang meneroka angkasa lepas.
4. Ayah saya (ialah, adalah) bekas tentera yang pernah bertugas di Congo.
5. Perkara yang dibincangkan oleh mereka tadi (ialah, adalah) tentang fedah menabung.
6. Pasukan kami kalah kerana jawapan saya tadi (ialah, adalah) kurang tepat.
7. Kestabilan hidup kita dan negara (ialah, adalah) teras kelangsungan generasi kita.
8. Peristiwa yang dapat menyemai semangat patriotik dalam kalangan generasi muda (ialah, adalah) sambutan Hari Kebangsaan.
9. Tujuan menyemai semangat patriotik dalam kalangan generasi muda (ialah, adalah) untuk membentuk pemimpin yang kental dari segi fizikal dan mental.
10. Malaysia (ialah, adalah) antara negara yang mempunyai sistem pengangkutan darat yang terbaik di Asia Tenggara.

LATIHAN KENDIRI 3

Nyatakan penggunaan **kata pemerl** bagi perkataan yang bergaris di bawah ini, sama ada **betul** (✓) atau **salah** (x).

1.	Kenyataan yang diberikan oleh saksi kes itu <u>ialah</u> tidak benar dan meragukan pihak peguam bela.	
2.	Hantaran perkahwinan itu <u>adalah</u> untuk majlis perkahwinan anak sulung Puan Salina.	
3.	Ayah <u>adalah</u> bekas pegawai tentera.	
4.	Sikap membuang sisa toksik ke dalam sungai <u>ialah</u> penyebab utama berlakunya pencemaran air.	
5.	Novel Melunas Rindu <u>ialah</u> hasil karya Hartini Hamzah.	
6.	A Samad Said <u>adalah</u> Sasterawan Negara yang terkenal.	
7.	Barangan keperluan harian sumbangan Pasaraya Giant itu <u>adalah</u>	

	untuk mangsa banjir di Johor.	
8.	Jiran baharu saya <u>adalah</u> orang Pantai Timur.	
9.	Yang berikut <u>adalah</u> senarai nama murid yang belum menyerahkan surat kebenaran ibu bapa.	
10.	Pasukan yang menjadi johan Pertandingan Kawad Kaki pada tahun lalu <u>ialah</u> pasukan Pandu Puteri Renjer.	

1. Kata nafi merupakan unsur yang menafikan predikat ayat.
2. Kata nafi terdiri daripada *bukan* dan *tidak*
3. Kata nafi *bukan* digunakan untuk menafikan predikat ayat yang terdiri daripada frasa nama dan frasa sendi nama.
Contoh:
Mereka *bukan* pengawas sekolah.
Bunga itu *bukan* untuk Maria

4. Kata nafi *tidak* digunakan untuk menafikan predikat ayat yang terdiri daripada frasa kerja dan frasa adjektif.

Contoh:

Dia *tidak* membaca buku.

Buku itu *tidak* tebal.

5. Kata nafi bukan boleh digunakan untuk menafikan frasa selain frasa nama jika maksudnya adalah untuk menekankan pertentangan secara jelas.

Contoh:

Dia *bukan* membaca buku tetapi menonton televisyen di ruang tamu.

LATIHAN KENDIRI 1

Isikan tempat kosong dengan kata nafi yang paling sesuai.

1. Orang yang bermulut celopar _____ sahaja dibenci oleh manusia tetapi juga dibenci oleh binatang dan makhluk lain.
2. Anak kecil itu _____ petah bercakap.
3. Beg pakaian itu _____ untuk dijual.
4. Buku di atas meja itu _____ buku saya.
5. Sejak kejadian itu, dia _____ mahu lagi bergaul dengan rakan-rakannya.
6. Kecantikan _____ pada fizikal semata-mata tetapi termasuk sifat dalaman seseorang.
7. Mereka _____ daripada keluarga berada.
8. Walaupun tanah di kawasan ini subur, tetapi _____ sesuai untuk di tanam pokok buah-buahan.
9. Puan Asmah _____ guru Bahasa Melayu di sekolah itu, tetapi seorang guru Sains.
10. Dia _____ kakak saya, tetapi adik saya.

LATIHAN KENDIRI 2

Gariskan kata nafi yang paling sesuai dengan konteks ayat-ayat di bawah.

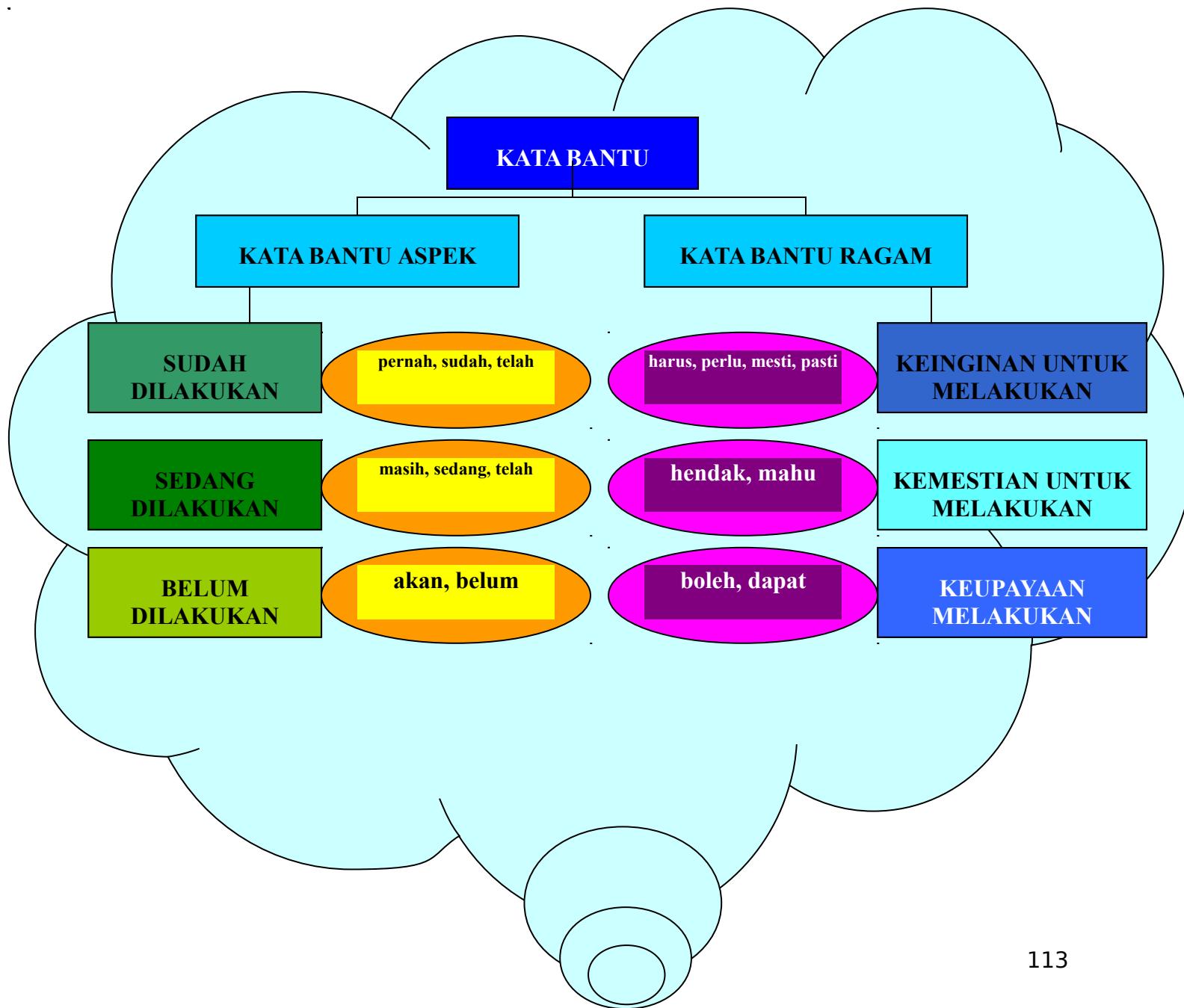
1. Setahu saya Maria (bukan, tidak) sompong tetapi pemalu.
2. Walaupun kami tiada di tempat kejadian, tetapi kami yakin bahawa (bukan, tidak) dia yang melakukan perbuatan itu.
3. Usaha ini (bukan, tidak) akan berjaya seandainya hanya satu pihak yang memainkan peranan mereka sedangkan pihak yang lain hanya menjadi pemerhati atau pengkritik.
4. Pusat rekreasi itu menjadi kawasan terbiar kerana (bukan, tidak) ramai pengunjung yang datang ke pusat tersebut.

5. Peranan jiran (bukan, tidak) boleh diketepikan dalam apa-apa jua upacara sosial dan keagamaan, sama ada dalam suasan kegembiraan atau kesedihan.
6. Masalah ponteng sekolah dalam kalangan murid (bukan, tidak) perkara yang remeh.
7. Tanggungjawab ibu bapa dalam mendidik anak-anak menjadi modal insan yang mulia (bukan, tidak) mudah seperti yang disangka oleh banyak pihak.
8. Kenyataan bahawa Internet banyak memberikan kemudahan kepada manusia (bukan, tidak) dapat disangkal lagi.
9. Bekerja sendiri (bukan, tidak) semudah yang disangka.
10. Nilai yang wujud daripada semangat patriotik (bukan, tidak) retorik atau slogan semata-mata.

LATIHAN KENDIRI 3

Nyatakan penggunaan **kata nafi** bagi perkataan yang bergaris di bawah ini, sama ada **betul** (✓) atau **salah** (X).

1.	Walaupun lelaki itu kaya, namun dia <i>bukan</i> seoarang yang pemurah.	
2.	Adik <i>bukan</i> mahu mengikut ibu ke rumah nenek kerana dia lebih suka menonton televisyen di rumah.	
3.	Encik Paiman sekeluarga <i>tidak</i> berasal dari Indonesia.	
4.	Sejak ditangkap kerana mencuri, penduduk kampung <i>tidak</i> mempedulikan Siva lagi.	
5.	Beg tangan ibu <i>bukan</i> terletak di atas meja tetapi di dalam almari.	
6.	Ibu Angamah <i>tidak</i> sanggup lagi melihat penderaan yang dilakukan oleh suaminya terhadap Angamah.	
7.	Jika <i>tidak</i> kerana ibu, sudah lama saya meninggalkan kampung ini.	
8.	Adik menangis kerana <i>tidak</i> dibelikan aiskrim oleh ibu.	
9.	Semasa kemalangan itu berlaku kami <i>bukan</i> berada di tempat kejadian.	
10.	Bunga di dalam pasu itu <i>bukan</i> digubah oleh kakak tetapi dibelinya di kedai.	

KATA BANTU

1. Kata bantu merupakan unsur yang menerangkan menerangkan frasa kerja, frasa adjektif dan frasa sendi.
2. Kata bantu terbahagi kepada dua iaitu kata bantu ragam dan kata bantu aspek.

Kata Bantu Aspek

1. Kata bantu aspek digunakan untuk menerangkan kata kerja, kata adjektif, dan kata sendi dari segi masa.
2. Kata bantu aspek terdiri daripada pernah, sudah, telah, masih, sedang, telah, belum dan akan.

Contoh:

Kami *sudah* membersihkan kelas.

Pasukan bomba tiba di kawasan kebakaran ketika api *sedang* marak.

Saya *akan* ke Melaka esok.

Kata Bantu Ragam

1. Kata bantu ragam digunakan untuk menerangkan keadaan perasaan yang dikaitkan dengan perbuatan yang dilakukan.
2. Kata bantu ragam terdiri daripada dapat, boleh, harus, perlu, pasti, mesti, hendak, dan mahu.

Contoh:

Saya *harus* ke sana segera.

Dia *boleh* melakukan perkara itu dengan baik.

Ahmad *mahu* menemui ibunya di kampung.

PETUA MUNSYI

Boleh dan Dapat

Boleh – digunakan untuk merujuk keizinan

Dapat – digunakan untuk merujuk kemampuan

Contoh:

SALAH	BETUL
Setelah lima minggu belajar memandu kereta, kini Azman boleh memandu kereta.	Setelah lima minggu belajar memandu kereta, kini Azman dapat memandu kereta.

Gabungan Kata Bantu:

Gabungan Kata Bantu Aspek

KATA BANTU ASPEK
belum pernah
sudah pernah
telah pernah
masih belum
masih sedang

Gabungan Kata Bantu Ragam

KATA BANTU RAGAM
harus dapat
harus mahu
mesti dapat
mesti mahu

Gabungan Kata Bantu Aspek Dan Kata Bantu Ragam

KATA BANTU ASPEK	KATA BANTU RAGAM
sudah/belum	boleh dapat hendak mahu mesti harus pasti perlu
masih	boleh dapat hendak mahu
sedang	hendak mahu
akan	boleh dapat

Gabungan Kata Bantu Ragam Dan Kata Bantu Aspek

KATA BANTU RAGAM	KATA BANTU ASPEK
sudah/belum	akan sudah telah
Harus	sudah telah

LATIHAN KENDIRI 1

Isikan tempat kosong dengan kata bantu yang paling sesuai.

1. Istana Menanti _____ dibakar oleh orang Portugis setelah mereka mendapat tahu Sultan Mahmud bersembunyi di situ.
2. Istana Menanti _____ wujud sampai sekarang.
3. Orang Minangkabau _____ datang ke Tanah Melayu sejak Zaman Kesultanan Melaka.
4. Kami datang _____ mendengar cerita Tuk Ngah.
5. Kami memang beruntung kalau _____ pergi bersama dengan Tuk Ngah.
6. Loceng berbunyi menandakan kelas _____ bermula sebentar lagi.
7. Katil itu _____ berkhidmat hampir kepada semua orang di dalam rumah itu.
8. Keluarga Abe _____ kembali ke Kelantan setelah selesai menguruskan perpindahan sekolah Abe.
9. Mereka _____ mencari Ah Seng yang hilang di dalam terowong.
10. Aminah bercuti pada hari ini kerana menjaga ibunya yang _____ sakit.

LATIHAN KENDIRI 2

Gariskan kata bantu yang sesuai dengan konteks ayat-ayat di bawah.

1. Saya tentu tidak (dapat, boleh) menandingi kepintarannya dalam matematik.
2. Dia (masih belum, masih boleh) dapat memberi keputusan tentang tawaran syarikat berkenaan.
3. Permainan itu (harus, akan) tamat beberapa minit lagi.
4. Adik saya (sudah boleh, sudah dapat) merangkak.
5. Setiap yang hidup (mesti telah, pasti akan) mati.
6. Ahmad (belum, telah) pasti sama ada dia ingin menyertai rombongan itu ataupun tidak.

7. Seingat saya, kami (dapat, pernah) bertemu semasa sambutan Tahun Baharu Cina pada tahu lepas.
8. Tindakan tegas (akan, telah) diambil terhadap murid yang ponteng kelas tambahan pada petang nanti.
9. Maisara (akan, pernah) menuntut di Universiti Sains Malaysia lima tahun yang lalu.
10. Mak Temah (sudah, masih) mengalami trauma sebagai akibat kejadian rugut yang dialaminya baru-baru ini.

LATIHAN KENDIRI 3

Nyatakan penggunaan **kata bantu** bagi perkataan yang bergaris di bawah ini, sama ada **betul** (✓) atau **salah** (x).

1.	Tabung untuk membantu mangsa bencana alam di Malaysia <u>akan</u> dilancarkan semalam.	
2.	Abang dan rakan-rakannya <u>telah</u> berangkat ke luar negara pagi tadi.	
3.	Kami <u>sedang</u> berkelah di pantai ketika kejadian Tsunami berlaku.	
4.	Kita <u>sudah</u> perlu mengambil tindakan yang wajar bagi menangani masalah ini.	
5.	Sesiapa yang berusaha <u>pasti</u> <u>sudah</u> berjaya kelak.	
6.	Ibu <u>masih</u> mahu melakukan kerja-kerja rumah walaupun mepunyai pembantu rumah.	
7.	Azman <u>sedang</u> dalam perjalanan ke tempat kerja ketika terlibat dalam kemalangan itu.	
8.	Kami <u>belum</u> <u>pernah</u> mengalami kejadian seumpama ini pada tahun lepas.	
9.	Dua orang murid kelas 3 Merah <u>masih</u> <u>belum</u> menjelaskan yuran persekolahan.	
10.	Setiap murid <u>boleh</u> tekun belajar demi mencapai kejayaan.	

